

Rijks

Jaarstukken

2023

Excellente School

2023/2024 – 2025/2026

Inhoudsopgave

INTRODUCTIE	4	JAARREKENING	59
LEESWIJZER	5	Algemeen	59
VOORWOORD	6	Waarderingsgrondslagen	61
SAMENVATTING	7	BALANS PER 31-12-2023	67
BESTUURSVERSLAG	11	na resultaatbestemming	67
1. Visie & besturing	11	STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023	69
2. Onderwijs	14	KASTROOMOVERZICHT 2023	70
3. Kwaliteit	16	TOELICHTING OP DE BALANS	71
4. Ervaringsgericht leren in de praktijk/ maatschappelijke betrokkenheid	22	1.1 Materiële vaste activa	71
5. Personeel & Professionalisering	25	1.2 Vlottende activa	75
6. Huisvesting & facilitaire zaken	27	1.3 Liquide middelen	76
7. Financieel	28	2.1 Eigen Vermogen	77
8. Toekomst	41	2.2 Voorzieningen	79
9. Slot	53	2.3 Langlopende schulden	82
WERKWIJZE BESTUUR	54	2.4 Kortlopende schulden	83
VERSLAG TOEZICHTHOUDEND DEEL ALGEMEEN BESTUUR RSG 'T RIJKS	57		

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 88

3 Baten	88
4 Lasten	93
5 Financiële baten en lasten	102
WNT (wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector en semi publieke sector)	103

OVERIGE GEGEVENS 105

BIJLAGEN 110

Gegevens over de rechtspersoon	110
Samenwerkingsverbanden	111
Aansluiting jaaroverzicht 2023 DUO met jaarrekening RSG 't Rijks	112

OVERZICHT HOOFD- EN NEVENFUNCTIES (GEDURENDE KALENDERJAAR 2023) 113

Publicatie financiële gegevens	114
--------------------------------	-----

Introductie

Om tot goede jaarstukken te komen, is het van belang te benoemen voor wie we deze verantwoording maken. Het eerste hetgeen daarbij naar boven komt, is natuurlijk het ministerie van OC&W. Wij zijn verplicht deze stukken voor 1 juli aan hen te doen toekomen en voldoen in dit stuk ook aan hun inrichtingsvereisten. Maar we willen meer met dit boekwerk bereiken.

Hieronder volgt een opsomming voor wie wij dit stuk maken:

- Directie
- Personeel
- Bestuur
- Ouders
- Gemeente
- Bank
- Partners (in de regio)

Om het voor alle bovengenoemde 'stakeholders' prettig leesbaar te maken, hebben we een leeswijzer gemaakt. Hierin wordt per onderdeel van dit boekwerk een korte beschrijving gemaakt van hetgeen daarin wordt besproken.

Wij proberen verder in deze jaarstukken vaktiaal zoveel als mogelijk te vermijden (af en toe komen we hier wegens richtlijnen echter niet onderuit) en hechten er hierbij aan zo transparant mogelijk te zijn.

We publiceren onze jaarstukken op www.rsgrijks.nl en attenderen de belanghebbenden hierop.

Leeswijzer

Bestuursverslag

In dit deel worden achtereenvolgens de belangrijkste kenmerken van onze school beschreven. Tevens brengt het schoolbestuur verslag uit van hetgeen zich dit jaar in de diverse geledingen van de school heeft afgespeeld en legt het verantwoording af op welke wijze de code voor goed bestuur inhoud krijgt. Daarnaast wordt stil gestaan bij de missie en visie van de school en de kritische succesfactoren die wij als school hebben vastgesteld, alsook de daaraan gekoppelde haalbare en meetbare resultaten. Vervolgens wordt ingezoomd op de ontwikkeling van het aantal leerlingen, hun schoolprestaties en de diverse keuzeprogramma's die 't Rijks biedt om je talent te ontdekken en te ontwikkelen. In de paragraaf personeel wordt ingegaan op de formatie die we uitgeven, de in- en uitstroom van personeel en ons verzuim. Daarna wordt er stilgestaan bij onze gebouwensituatie, de huisvestingswerkzaamheden die we hebben (laten) verrichten, de ICT ontwikkelingen binnen school en de investeringen die er hebben plaatsgevonden.

Vervolgens maken we een analyse van ons financiële resultaat, bespreken we onze financiële kengetallen, vertellen we iets over de manier waarop we aanbesteden en hoe ons treasurybeleid (beheersing van de financiële positie van de school) wordt vormgegeven.

In de paragraaf maatschappij vertellen we over de inrichting van ons onderwijs en hoe wij daarbij onze leerlingen in staat stellen te kunnen participeren in de huidige en toekomstige samenleving, de manier waarop de school omgaat met verduurzaming, onze samenwerkingsvormen, de manier waarop wij als school de actiepunten (lees prestatiebox, NPO) van het Ministerie vormgeven, onze communicatie richting ouders, de samenwerking met de (P)MR en de wijze waarop wij onze bestuurders belonen.

In de toekomstparagraaf lichten we onze toekomst toe en wordt ingegaan op de verwachtingen voor de komende 5 jaar qua leerlingentaantallen, formatie, financiële resultaten en kengetallen. Daarnaast vertellen we hier iets over onze risico's en de maatregelen die we nemen om deze te beperken, de planning- & control cyclus en de kwaliteit van ons onderwijs.

Jaarrekening

Deze omvat de financiële verantwoording over 2023; de balans, de zogenaamde staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht.

Met de balans, inclusief de toelichting, proberen we u inzicht te geven in het vermogen van de school, de tegoeden op de bank, de leningen van de school, de overige schulden en tegoeden van de school aan het eind van het kalenderjaar.

Met de staat van baten en lasten met de daarbij behorende toelichting, geven we u inzicht hoe het resultaat over 2023 tot stand is gekomen. Hier kunt u terugvinden wat de bijdragen van het Ministerie zijn, van de gemeente en de overige opbrengsten. Tevens vindt u hierbij de hoogte terug van de salariskosten die we jaarlijks kwijt zijn, een specificatie van de overige personele kosten, hoeveel we afschrijven op onze gebouwen en inventaris, uit welke onderdelen onze huisvestingskosten bestaan, de overige kosten en tenslotte de rentebaten en -lasten.

Het kasstroomoverzicht behelst de werkelijke uitgaven en inkomsten. Dit legt uit hoe het verschil tussen de banktegoeden aan het begin en eind van het jaar tot stand komt.

Controleverklaring

De jaarrekening is onderworpen aan een accountantscontrole en leidt tot een oordeel van de onafhankelijk accountant met een oordeel over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Bijlagen

De bijlagen vertellen u achtereenvolgens iets over:

- de algemene gegevens van de school
- de baten van de school en hoe deze aansluiten op het overzicht dat het Ministerie jaarlijks verstrekt
- de door het Ministerie gepubliceerde kengetallen van de school en hoe zich deze verhouden tot landelijke cijfers

Weergave van bedragen

De bedragen worden aangegeven in hele euro's. In sommige financiële tabellen worden ze afgerond op duizendtallen, hiervan wordt in dat geval bovenin expliciet melding gedaan.

Voorwoord

Veiligheid en continuïteit in een lerende school

In 2023 hebben we grote stappen gezet. De uitwerking van ons schoolplan in praktijk krijgt steeds meer vorm. De resultaten daarvan worden langzaam zichtbaar. Om een paar zaken te noemen.

De leerlingen weten weer hoe het hoort op school. Dit traject waarin de basisregels van onze school centraal staan is bij de leerlingen en leraren goed geland. De resultaten van onze leerlingen krabbelen weer op. De trajecten waarbij we leerlingen meer tijd hebben gegeven om zich de basisvaardigheden aan te leren, zijn succesvol. Na het schooljaar '23/'24 verwachten we weer op het niveau te zitten van 2019. Dit wil niet zeggen dat we dan tevreden zijn. Er stromen nog steeds veel leerlingen onze school binnen met leerachterstanden op het gebied van kennis, vaardigheden en attitude. Werk aan de winkel op dit gebied is nodig. De extra inzet van studiebegeleiders zal ons daarbij gaan helpen. Op het gebied van sociale veiligheid geven we de leerlingen steeds meer direct feedback op gedrag en houding. Dit doen we zowel in de klas als buiten de klas. Dit is nodig om de belangrijkste regel op school goed te handhaven 'respect voor elkaar'.

De thema's uit ons schoolplan 2021-2025 zijn meegenomen in dit document. Tevens zijn we de school qua huisvesting momenteel flink in een nieuwe jas aan het steken. De voormalige hbs is aan de buitenkant gerestaureerd en aan de binnenkant omgevormd tot een modern brugklasgebouw met werkpleinen, tussenruimtes en een inrichting waardoor leerkrachten binnen de klas kunnen differentiëren.

De voormalige conciërgewoning en de gymzaal van 1884 zijn getransformeerd tot lokaal 13 voor leerlingen, een vergaderruimte voor medewerkers, de rectoriskamer en werkplekken voor de stafmedewerkers. Voor de komende jaren worden de gebouwdelen uit de jaren '80, '90 en '02 getransformeerd. We willen dit doen in een periode van 2 jaar. Het gaat hier om aanpassingen ten behoeve van de onderwijskundige vernieuwingen, de verduurzaming van de gebouwen en verbetering van de arbeidsomstandigheden (voor zowel leerlingen als personeel). Daarnaast werken de leraren in hun vakgroep en in hun onderwijsteams (brugklas, mavo, havo, vwo) aan de vernieuwing van het onderwijscurriculum. De leerdoelen en de programma's worden aangepast aan het ervaringsgericht leren zoals gepropageerd door de universiteit van Leuven. Dit heeft grote invloed op het leerplezier van leerlingen. Stap voor stap maken we optimaal gebruik van de mogelijkheden die de leeromgeving biedt en krijgt attitudevorming een heldere plaats in het lesprogramma. We zijn trots op 't Rijks. Met dit jaarverslag willen we met u doornemen welke stappen we dit jaar weer hebben gemaakt. We wensen u veel leesplezier en reacties zien we graag tegemoet!

Leon de Rond
rector-bestuurder

Samenvatting

Met dit jaarverslag van de Stichting RSG 't Rijks informeren wij de betrokkenen over de onderwerpen die ons in het jaar 2023 hebben bezig gehouden. Het is tevens een belangrijk verantwoordingsdocument naar diverse gebruikers, in het bijzonder het Ministerie van OC&W.

Kerncijfers

OMSCHRIJVING	2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen (per 1-10)				
Regulier	2.373	2.410	2.437	2.563
Vavo	6	22	22	37
Slagingspercentages				
	98,9	90,2	87,8	76,5
Medewerkers, aantal (per 31-12)				
	232	250	240	254
Medewerkers, fte (per 31-12)				
directie	14,7	14,9	14,8	15,3
OP	139,1	150,1	144,2	149,8
OD	34,5	34,9	36,3	39,1
Totaal	188,3	199,9	195,3	204,2
Financieel				
Baten uit bedrijfsvoering (x € 1.000)	19.404	22.538	23.482	25.694
Lasten uit bedrijfsvoering (x € 1.000)	19.402	22.086	22.702	24.351
Exploitatiesaldo (x € 1.000)	2	452	780	1.343
Exploitatiesaldo genormaliseerd (x € 1.000)	276	50	518	454
Rentabiliteit	0,00	2,26	3,32	5,23
Solvabiliteit 2	60%	56%	56%	55%
Liquiditeit	1,60	1,83	1,96	1,96
Ziekteverzuim	4,73	4,65	5,13	3,98

Financiën

We hebben de laatste jaren hard gewerkt om ons financieel resultaat op orde te houden.

In 2022 kwamen we uit op een positief resultaat van € 780.186, in 2023 is het resultaat € 1.342.898 positief. Evenals het jaar 2022 is 2023 in financieel opzicht een jaar waarbij extra bijdragen van het Ministerie een grote invloed hebben op ons resultaat. Dit geldt dan voor de extra CAO gelden, waarbij voor het collectieve deel al wel planvorming is gemaakt, maar de besteding nog grotendeels moet plaatsvinden en voor de NPO gelden die we in 2023 hebben ontvangen, maar in meerdere jaren uitgeven. Hiervoor zijn aparte bestemmingsreserves gevormd. Daarnaast hebben we incidentele baten als gevolg van de gestegen rente en relatief laag verzuim. Zie paragraaf 7 voor een uitgebreide toelichting op de exacte financiële cijfers. Verder hebben we onze reserves wederom herijkt. De basis hiervan vormt onze jaarlijkse risicoanalyse, met bijbehorend risicoprofiel.

Onderwijs

In 2023 is verder inhoud gegeven aan een eigen meerjarenplan op elke onderwijsafdeling (brugklas, mavo, havo, vwo) op basis van de notitie 't Rijks 2025. Hiermee willen we 'bottom up' werken aan een schooleigen curriculum en lespraktijk met effecten op het leermiddelenbeleid en de leeromgeving. De aanpak van dit programma van 't Rijks 2025 is door de coronacrisis in een stroomversnelling gekomen. Denken in leerdoelen en het gebruik van digitale leermiddelen is geen issue meer. De uitvoering van het flexprogramma (flexrooster) is in het gedrang gekomen, doordat de leerlingen thuisonderwijs gingen volgen. We hebben het opnieuw voorbereid, waarbij zowel fysiek als digitaal onderwijs een rol gaan spelen.

Op 't Rijks willen we resultaatgericht en klantgericht werken. Dit vergroot de regelmogelijkheden en autonomie van de medewerker. Dit vinden we belangrijk, omdat we kinderen op maat willen bedienen in een goed geregelde school. We hebben er voor gekozen om zoveel mogelijk leerlingen, ondanks de leerachterstanden, door te laten stromen naar het volgende leerjaar. Daarnaast hebben we zoveel mogelijk ondersteuning ingezet op het gebied van maatschappelijk welbevinden, vaardigheden en vakondersteuning. Hiervoor hebben we veel extra leerkrachten aangenomen en de hulp ingeroepen van onze oud-leerlingen.

Het is duidelijk dat over de gehele school gezien zo'n 20 % van de leerlingen achterstand heeft opgelopen. Dit resulteert er in dat we maatwerktrajecten hebben gemaakt voor de leerlingen en het niveau waarop zij functioneren. Zo hebben verschillende leerlingen hun examen gespreid door 3-4 vakken te halen en de overige vakken bij het vavo te halen in het schooljaar 23/24. Dit zie je terug in het slagingspercentage van de drie afdelingen. Met name op de havo heeft dit een groot effect gehad. Ook hebben we leerlingen een jaar over laten doen, omdat zij nog niet toe waren aan het volgende leerjaar. In het schooljaar '23-'24 verwachten we nog zo'n effect. Voor veel leerlingen is daardoor de stressfactor verlaagd en zitten zij beduidend beter in hun vel. Daar gaat het tenslotte om.

Het schoolbestuur heeft in augustus 2023 een subsidieaanvraag basisvaardigheden gedaan. Deze aanvraag is toegewezen. Hierdoor wordt het mogelijk om expertise op te bouwen om de basisvaardigheden binnen de vakken te integreren en een duidelijke plaats te geven in ons curriculum. We zijn aan de slag gegaan met het formuleren van de leerdoelen en de werkvormen die nodig zijn binnen de vaklessen om deze vaardigheden nog beter aan te leren. Hiervoor hebben we een procesbegeleider basisvaardigheden aangesteld en leergemeenschappen gevormd met de vakgroepen op school. We integreren deze vaardigheden zoveel mogelijk in ons bestaande programma en de flexibele lessen. Voor digitale geletterdheid-waaronder mediawijsheid- hebben we de eerste programma's opgezet. Dit zijn nu nog pilots in verschillende leerjaren. In de komende twee schooljaren groeit dit door naar een volwaardig schoolbreed programma.

De Burgerschapsvorming is gefundeerd in de ontmoeting op school (ontmoetingsschool) met als kernwaarden gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting. Het overbruggen van sociale en culturele verschillen is niet alleen een visie, maar ook een aanpak. Je ziet dit binnen en buiten de les terug. Hierin speelt de aanpak in de mentorlessen en de mentorband een belangrijke rol. Leerlingen worden als groep en als individu voorbereid op hun maatschappelijke rol. Van belang is daarbij hoe zij hier persoonlijk in staan. Dit deel van het basisprogramma is geïntegreerd in het onderwijs dat wij geven. Elke vakdocent levert hier een bijdrage aan. We doen dit door onze school te zien als een samenleving waarin gemeenschappelijke waarden en regels gelden.

De meest belangrijke daarvan is: Respect voor elkaar en voor de omgeving waarin je leert en werkt, ongeacht herkomst. Alleen toekomst telt.

Een belangrijk vraagstuk is het motiveren van onze leerlingen. We zien al jaren dat de motivatie om te leren bij de leerlingen afneemt. De coronacrisis heeft dit versterkt. Dit vraagstuk zal in het schooljaar 2024/2025 centraal komen te staan. Daarbij willen we gebruik maken van de mogelijkheden die de vernieuwing van het curriculum -basisvaardigheden geïntegreerd in de vaklessen- biedt in het professionaliseren van leerkrachten.

Personeel

Het verder professionaliseren van de leerkrachten gaat onverminderd voort. De pedagogische en didactische aanpak van de mentor en de docent versterken is nodig, omdat de leerling veranderd is door andere prioriteiten en aandachtsgebieden. De huidige generatie ouders en leerlingen vragen meer geduld, communicatie en relationele vaardigheden van leerkrachten. Leerlingen (en ouders) begeleiden in de veelheid van vragen en mogelijkheden die de huidige samenleving biedt, is geen sinecure. Er worden veel hogere eisen gesteld aan de leerkracht. Niet iedereen heeft dit al in huis. Het vraagt training van elke medewerker op school. Dit is nieuw. Jezelf pedagogisch opnieuw uitvinden. Niets is vanzelfsprekend op dit moment. Niet alleen de kennis en vaardigheden worden aangeleerd, maar ook de juiste attitude en omgangsvormen.

De opvoeding van kinderen in de pubertijd komt steeds meer op school te liggen. Ook voor de ouders is het lastiger geworden. Zij zoeken steun bij de expertise op school. Orthopedagogen, counselors en studiebegeleiders zijn broodnodig om dit te kunnen leveren. We opereren vanuit de kracht van elke medewerker, geven hun keuzeruimte en geloven in de passie van het vakmanschap. Er wordt hard gewerkt om het allemaal voor elkaar te brengen.

We zien dat terug in de sfeer die er op school heerst. Door het werken in teams rondom de afdelingen hebben we de verdere stappen gezet op het gebied van coaching, intervisie en leren van elkaar. Zowel in de onderwijsafdelingen, stafdiensten als in de facilitaire dienstverlening op school. De werksfeer is voor het uitvoerend bestuur bepalend. Dit zorgt voor continuïteit en veiligheid.

De krapte op de arbeidsmarkt is enorm. Daarom kiezen wij ervoor om leerkrachten goed te begeleiden en te professionaliseren. Daarvoor zijn de leergemeenschappen gevormd en heeft intervisie en coaching een belangrijke plek gekregen. Onderwijsontwikkeling, professionalisering en persoonlijke ontwikkeling gaan hand in hand. Onze personeelsafdeling is daarvoor versterkt met een opleidingscoördinator. De wijze waarop medewerkers begeleid en gesteund worden in combinatie met het loopbaanperspectief zorgt ervoor dat we een aantrekkelijke werkgever zijn.

Organisatie

De organisatie is geprofessionaliseerd doordat resultaatgericht werken centraal staat bij de aansturing. De verantwoordelijkheid van elke leidinggevende en het daarbij behorende team is vastgelegd in een RASCI overzicht. Verantwoordelijkheid is daarbij gedefinieerd als een meetbaar resultaat. Dit is terug te zien in het organogram. De verticalisering van de afdelingen mavo, havo, vwo is inmiddels een feit. Aan het hoofd van elke afdeling staat een eindverantwoordelijke conrector. Inmiddels zijn de teamleiders niet meer weg te denken uit de school. Zij leggen zich toe op de verbinding van leerlingen, docenten en ouders. De conrector is integraal verantwoordelijk voor personeel, onderwijs, planning en formatiebudgetten van de afdeling. Ook voor docenten, mentoren en de medewerkers van de ondersteunende diensten is gewerkt aan het vastleggen van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dit is bepalend voor het vermogen om resultaatgericht te kunnen werken. Het onderwijs ondersteunend personeel is omgedoopt tot 'ondersteunende diensten'. Na een grondige analyse van de werkprocessen door een extern facilitair deskundige is er een nieuwe werkwijze ontstaan in de vorm van projecten. Hierdoor is de onderlinge afstemming tussen de diensten sterk verbeterd en het werkplezier toegenomen. Met het nieuwe begrip 'ondersteunende diensten' laten de diensten zien 'klantgericht en resultaatgericht' te willen werken.

Positie in de regio

Vanuit onze missie willen we onze positie verder versterken in stad en regio. Als eerste doen we dat met het programma 't Rijks 2025, naar een toekomstbestendige school door herziening van het curriculum en onze lespraktijk. In de regio werken we samen met het primair onderwijs, het middelbaar beroeps onderwijs en het hoger onderwijs om een doorlopende leerlijn te realiseren. In passend onderwijs werken we samen met het bestuur van Curio, Omo en de scholen voor speciaal onderwijs. Het belangstellingspercentage voor 't Rijks is groot. 42 % van de leerlingen gaat naar 't Rijks.

Goed bestuur

Het bestuur van de stichting RSG 't Rijks is lid van de VO-raad en onderschrijft daarmee de code 'goed bestuur'. In de code goed bestuur zijn de basisprincipes vastgelegd die een appèl doen op de professionaliteit van bestuurders en schoolleiders in het voortgezet onderwijs. De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen. Van belang is 'van waaruit betrokken bestuurders handelen; wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording willen en durven afleggen'. De code is uitdrukkelijk niet alleen bedoeld voor bestuurders en schoolleiders, maar ook voor belanghebbenden binnen de school, zoals de leerlingen, de ouders en de medewerkers en natuurlijk voor belanghebbenden buiten de school, zoals ambtenaren en bestuurders van de gemeenten uit het wervingsgebied van de collega scholen. 'Goed bestuur' betekent het verkrijgen en behouden van vertrouwen van ouders, de gemeenschap, de overheid en de politiek, zowel lokaal als landelijk.

De stichting voldoet aan de bepalingen en volgt de code goed bestuur.

De wijze waarop de interne en horizontale verantwoording wordt gedaan, staat hieronder. De behaalde resultaten op organisatie en schoolniveau ten aanzien van strategisch beleid, gestelde doelen en leerresultaten zijn beschreven in het vervolg van het jaarverslag. De werkwijze van het bestuur kunt u teruglezen in de bijlage.

BESTUURSVERSLAG

1. VISIE & BESTURING

Onze Missie

'We ontdekken en ontwikkelen onze talenten!'

Op 't Rijks willen we elk kind uitdagen om zijn of haar talenten te ontdekken en te ontwikkelen in een veilige, zorgzame en duurzame omgeving, zodat met plezier kan worden geleerd.

Onze Visie

'We durven te dromen, te leren en te werken aan onze toekomst!'

Kinderen en collega's leren doordat ze uitgedaagd worden om boven zichzelf uit te stijgen. Ons onderwijsaanbod biedt elke leerling en elke professional de kans om talenten te ontdekken en te ontwikkelen om met vertrouwen nieuwe dingen te durven doen (dromen, denken, durven en doen).

De leerdoelen zijn gericht op kwalificatie, socialisatie en personalisatie. Ons onderwijs is erop gericht dat we kennis, kunde, competenties en attitudes ontwikkelen bij leerlingen waarmee zij hun vervolgstap in de samenleving kunnen zetten. We geven dit onderwijs vorm in samenwerking met onze maatschappelijke partners. We leren ervaringsgericht in een omgeving die zich kenmerkt door regelmaat en ritme. We leggen de nadruk op loopbaanleren, ondernemend leren en onderzoekend leren. Het toepassen van dit concept zorgt ervoor dat er met plezier kan worden geleerd in een goed geregelde school. Sociale en culturele verschillen worden overbrugd en zijn stimulerend voor de ontwikkeling van elk kind.

We zijn een ontmoetingsschool waar mensen van verschillende herkomst en afkomst werken aan hun toekomst. De verschillen benutten we om van elkaar te leren.

Ons Organisatieprofiel

RSG 't Rijks is een openbare school met de afdelingen vmbo(t) (=mavo), havo, atheneum en gymnasium. Haar kernactiviteit bestaat uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in de regio. Daarnaast biedt RSG 't Rijks extra onderwijsmogelijkheden aan de leerlingen in de vorm van:

- Topsport Talentschool voor de regio Zeeland en West-Brabant (topsportfaciliteiten)
- vooropleiding conservatorium voor kunst, muziek en dans
- cultuurklassen
- technasium
- sportklassen
- tweetalig onderwijs
- IB (International Baccalaureate)
- internationalisering
- mavo++ (leerlingen doen examen in acht vakken)
- wetenschapsklas
- bèta-challengeproject

Dit alles biedt de leerlingen kansen om zichzelf te ontwikkelen op vrijwel ieder gebied.

Juridische structuur

RSG 't Rijks is feitelijk gevestigd op Burg. Stulemeijerlaan 24, 4611 EG te Bergen op Zoom en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 20122559.

Het bevoegd gezag van de school berust bij de Stichting RSG 't Rijks, een openbare stichting. Door de stichtingsvorm is de school in grote mate onafhankelijk van het gemeentebestuur van Bergen op Zoom, wat de slagvaardigheid, flexibiliteit en bestuurbaarheid ten goede komt.

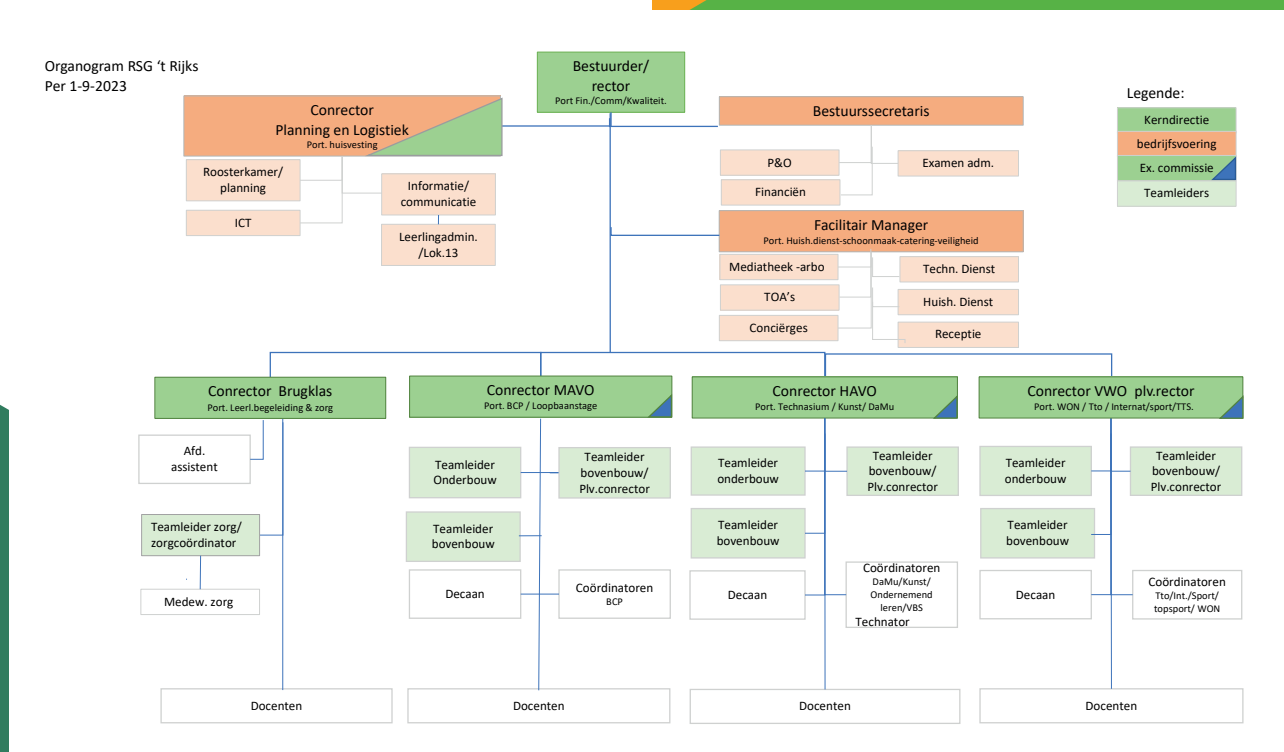
Het spreekt voor zich dat de begroting en de jaarrekening van RSG 't Rijks aan het gemeentebestuur van Bergen op Zoom worden aangeboden.

Het Stichtingsbestuur van RSG 't Rijks heeft gekozen voor het one tier model. Het bestuur bestaat uit toezicht houdende leden en een uitvoerend bestuurder, de rector, aan wie de dagelijkse leiding van de school is gedelegeerd. Dit jaarverslag is tevens het verslag van de interne toezichthouder.

Organisatiestructuur

De organisatie heeft een verticale structuur. Hierbij is er een onderscheid gemaakt tussen brugklas, mavo, havo en vwo. Hierdoor wordt het mogelijk om het onderwijs, het gevraagde niveau en de begeleiding van de leerlingen meer af te stemmen op de behoeften van de betrokken afdelingen. De doorlopende leerlijn krijgt zo meer kans.

Hieronder is het organogram van de school te zien.

Bestuurlijke samenwerking

't Rijks is een éénpitter. Daarom is bestuurlijke samenwerking van belang en op diverse terreinen expertise te delen en op te bouwen en/of maatschappelijke vraagstukken het hoofd te bieden. In de bijlage vindt u een opsomming van de samenwerkingen op dit gebied.

Horizontale verantwoording

Dit gaat over het betrekken van de stakeholders bij het beleid en de besluitvorming van de school. Het schoolbestuur heeft de code 'goed onderwijsbestuur' van de vo-raad ondertekend. Om tot een goede verantwoording te komen, werkt het schoolbestuur met 'vensters voor verantwoording'. Alle gegevens van de school die van belang zijn om de inzet van middelen en de leeropbrengsten

te monitoren, zijn op deze site in te zien. Het is ook mogelijk om de school te vergelijken met andere scholen.

Leerlingen

De school heeft voor leerlingen diverse platformen waarbij ze kunnen meedenken over het gevoerde beleid, de keuzes die hierbij gemaakt worden en de toekomstplannen. Allereerst hebben vijf leerlingen zitting in de MR. Zie hieronder voor hetgeen in de MR wordt besproken. Verder heeft de school een leerlingenraad. Deze bestaat uit leerlingen die zelfstandig en onafhankelijk praten over verschillende onderwerpen. De schoolleiding ziet de leerlingenraad als een serieus orgaan van de school en luistert naar hun advies en mening.

De volgende zaken worden hier onder andere besproken:

- Problemen tussen leerlingen en leraren.
- Problemen met pesten.
- Leerlingen met ideeën om zaken op school te verbeteren.

Daarnaast heeft de school klankbordgroepen in het leven geroepen waarbij actuele thema's aan bod komen. Hierin praten leerlingen mee over toetsbeleid, de gezonde keuken en vernieuwende ideeën over onderwijs.

Ouders

De school heeft diverse klankbordgroepen (met verschillende thema's) in het leven geroepen. Dit overleg tussen ouders en directie vindt structureel en geformaliseerd plaats. Hierbij wordt op verschillende terreinen gesproken over het gevoerde beleid, de gemaakte keuzes en de toekomstplannen van de school.

Daarnaast vormt de oudercommissie een klankbordgroep voor de ouders richting schoolleiding. Zij informeert de school over de wijze waarop zaken bij ouders en leerlingen overkomen en geeft bruikbare suggesties. Deze commissie vergadert zes keer per jaar.

Voor de gratis schoolboeken en vrijwillige ouderbijdrage is de oudercommissie natuurlijk ook een belangrijke gesprekspartner.

(P)MR

De school heeft een actieve en positief kritisch meedenkende (P)MR. Wekelijks wordt er vergaderd door de personeelsgeleding van de MR, de MR komt vijf keer per jaar bij elkaar. Hoofdonderwerpen waarmee de (P)MR zich bezighoudt: taakbeleid, functiemix, meerdaagse reizen, gedrag van leerlingen, scholing, begroting, jaarrekening en formatie.

Basisscholen

Jaarlijks bezoeken we de basisscholen om met hen te bespreken hoe het met de leerlingen gaat en op welke terreinen de school zich kan verbeteren. Wat gaat goed? Wat kan beter? Wat moet beter?

2. ONDERWIJS

Openbare school

RSG 't Rijks is een openbare school. We zijn een ontmoetingsschool voor leerlingen en leraren van diverse godsdiensten, wereldbeschouwingen en politieke overtuigingen. Deze verscheidenheid beschouwen we als een belangrijk voordeel: zij brengt begrip en waardering voor iedere levensovertuiging en -visie met zich mee. Respect en verdraagzaamheid ten opzichte van elkaar en elkaars mening vloeien hieruit voort. In dit kader is er bij de docenten een grote bereidheid om van visies en overtuigingen kennis te nemen en de leerling daarover, waar nodig, te informeren. Voor en tegen komt aan de orde en in discussies met de leerlingen kunnen de docenten hun persoonlijke mening laten blijken, waarbij het opdringen van de eigen opvatting door een leraar als de enige goede, onjuist is. Door de leerlingen vroegtijdig vertrouwd te maken met diverse meningen en opvattingen, krijgen ze begrip voor anderen en andersdenkenden. Zo worden de jongeren het beste voorbereid op de maatschappij.

Ervaringsgericht leren

De school werkt met het concept: **leren door dromen, denken, durven en doen.**

Dromen staat voor het gebruiken van je **verbeeldingskracht.**

Denken staat uiteraard voor het leer- en denkwerk, durven voor de ontwikkeling van het zelfvertrouwen en de persoonlijkheid en doen staat voor het in de praktijk brengen van kennis en vaardigheden. Zo wordt er steeds meer met vakoverschrijdende projecten gewerkt, die de leerlingen zelfstandig moeten uitvoeren. Taalontwikkeling is een van de speerpunten: niet alleen in de lessen Nederlands, maar ook bij aardrijkskunde, geschiedenis en wiskunde. Er wordt dan schoolbreed aan taal gewerkt. De universiteiten van Amsterdam en Utrecht werken aan een effectmeting van het denken-durven-doen concept. Dit concept komt dus uit de wetenschap, de school past het in de praktijk toe en nu wordt het weer teruggekoppeld naar de wetenschap.

Een grote school klein houden

Ieder kind is anders, daar wordt op ingespeeld. De school volgt de studievoordigheden van onze leerlingen. We meten zaken als concentratie, samenwerking, leesvaardigheid, planning, samenvatten etc. Na een aantal jaren kun je zien hoe het kind zich ontwikkelt; dat heeft voor ons een grotere voorspellende waarde dan cijfers en we kunnen eventueel op tijd bijsturen. Kinderen vallen niet uit omdat ze niet intelligent genoeg zijn, maar omdat er zo vaak andere dingen in hun leven gebeuren. Daar wil de school alert op zijn. Hier speelt de school op in. De openheid van de school en de korte lijnen zijn cruciaal, zo houden we een grote school klein. Bovendien hebben we met onze vernieuwbouw een brugklasgebouw gecreëerd, zodat deze nieuwe leerlingen in een apart gebouw even de tijd krijgen om aan de omgeving van een middelbare school te wennen.

Sociale en fysieke veiligheid

Voor ons is iedereen gelijk en is respect voor elkaar de basis van ons schoolbeleid. We zijn een ontmoetingschool. Deze kernwaarden dragen wij dagelijks uit. Wij vinden het belangrijk om duidelijke richtlijnen te hebben om de sociale veiligheid bij ons op school te waarborgen.

De school moet dus zorgen voor een positieve sfeer en optreden tegen alle vormen van ongewenst gedrag, zoals o.a. pesten, agressie & (verbaal) geweld, discriminatie. Een belangrijk onderdeel hierbij is de preventie. In het actieplan sociale veiligheid van de PO- en VO-raad staat dat scholen effectief moeten optreden tegen ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. 't Rijks neemt deze verplichting zeer serieus. De samenwerking met ouders is noodzakelijk om de veilige school te zijn voor hun kinderen. We vragen ouders elke vorm van ongewenst gedrag bespreekbaar te maken.

De rollen binnen school op het gebied van veiligheid:

- De mentor is voor de basisbegeleiding en voor ondersteuning en begeleiding bij schoolse zaken. De mentor is ook het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Hij is degene die leerlingen waar nodig kan doorverwijzen naar andere vormen van zorg binnen onze school bij ongewenst gedrag.

- De teamleider (evt. corrector) wordt door de mentoren op de hoogte gehouden omtrent leerling zaken inclusief ongewenst gedrag.
- De counselor ondersteunt waar nodig docenten, mentoren en correctoren tijdens de verschillende fasen in het proces. De counselor biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan leerlingen. Zij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen. De counselor kan in geval van pesten, discriminatie, agressie, geweld en (seksuele) intimidatie, luisteren en informatie geven over vervolgstappen.
- De vertrouwenspersoon is voor leerlingen, ouders en docenten aanspreekbaar in geval van pesten, discriminatie, agressie, geweld en (seksuele) intimidatie. De vertrouwenspersoon is daarnaast degene die eventuele klachten begeleidt. De vakdocenten en overig personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij ongewenst gedrag waarnemen of redenen hebben om ongewenst gedrag te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor, teamleider (evt. later corrector, vertrouwenspersoon of counselor) om hulp en overleg in gang te zetten.
- De sociale veiligheidscoördinator bewaakt het proces rondom ongewenst gedrag op school. Hij geeft advies over preventie, in geval van (complexere) casuïstiek en zal het school veiligheidsbeleid monitoren en eventueel aanscherpen.
- De veiligheidscoördinator zal bij een melding waarbij de veiligheid (incidenten en calamiteiten) van een leerling of medewerker acuut in het geding is op gepaste wijze ingrijpen.
- Zorgteam. Binnen onze school hebben wij een zorgteam dat o.a. bestaat uit de counselors, de verzuimcoördinator, een zorgcoördinator en een psycholoog. Dit team ondersteunt de mentoren en vakdocenten en zorgt voor verdere begeleiding van leerlingen waar nodig

3. KWALITEIT

3.1 Kwaliteitscriteria

Onderwijsresultatenmodel

De leeropbrengsten van een school worden voortdurend gemeten over een reeks van drie schooljaren. Dit wordt gedaan met behulp van een onderwijsresultatenmodel. Het model heeft als doel bij te dragen aan de zelfsturing van scholen. Er wordt hierbij gewerkt met absolute normen, die voor een bepaalde periode worden vastgelegd. Iedere school krijgt jaarlijks een beoordeling van de onderwijsinspectie. Deze is gebaseerd op een aantal gegevens die telkens over een periode van drie jaar gemiddeld worden. De gegevens waar de inspectie mee werkt, zijn: onderwijspositie t.o.v. advies po, onderbouw snelheid, bovenbouwsucces, examencijfer. De school heeft er hard aan gewerkt om deze cijfers te verbeteren (o.a. door invoering opbrengstgericht werken). Dit zie je terug in de resultaten. Voor alle afdelingen geldt het oordeel: voldoende. In alle van de vier onderdelen van onze drie afdelingen zitten we boven de landelijke norm! Daarnaast geeft de inspectie een oordeel in hoeverre onze school haar eigen ambities op overtuigende wijze realiseert. In 2023 heeft voor onze afdelingen VMBO en VWO een kwaliteitsonderzoek plaatsgevonden en deze is wederom met goed beoordeeld!

Regionale Scholengemeenschap 't Rijks, Bergen op Zoom 4611 EG

Opleiding	Status toezicht
VMBO (G) T	Goed
HAVO	Voldoende
VWO	Goed

Excellente school

In het voorjaar van 2023 ontving 't Rijks een verlenging van het predicaat excellente school 2023-2026 voor onze mavo- en vwo-afdeling. Het is een erkenning van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het feit dat de school leerlingen optimale kansen biedt om hun talent te ontwikkelen. De mavo met het brede onderwijsaanbod, het doorstroombeleid en het Bèta Challenge Programma van de mavo+-afdeling hebben daar een belangrijke bijdrage aan geleverd. Het vwo met extra ontwikkelmogelijkheden vanuit tto, technasium en wetenschapsklas.

De school zal ook de komende jaren zijn uiterste beste doen, ondanks dat de term excellent inmiddels is afgeschaft, om deze kwaliteit te behouden en verder uit te bouwen met onze havo-afdeling.

3.2 Toetsing en examinering

Het toetsbeleid van de school heeft als doel om de vorderingen in het leerproces van kinderen goed te monitoren. Hierdoor wordt duidelijk wat een kind wel en nog niet beheerst. Dit is belangrijk om uiteindelijk te kunnen bepalen of een leerling startklaar is voor het volgende leerjaar in dezelfde afdeling, maar ook om tussentijds het leerproces optimaal vorm te geven en eventueel bij te stellen. De toetsen krijgen steeds meer een plek in het leerproces naast de traditionele vorm als afsluiting van een bepaald thema in een vak. Sinds enkele jaren kennen we op 't Rijks naast summatieve toetsen ook formatieve toetsen. Summatieve toetsen hebben een weging voor het rapport en wegen daarmee op een bepaalde manier ook mee voor het overgangsrapport. Formatieve toetsen hebben géén weging voor het rapport en zijn puur bedoeld om informatie te vergaren ten behoeve van het leerproces. In principe is het beleid voor summatieve toetsing in de school erop gericht dat leerlingen in eenzelfde situatie ook vergelijkbare toetsen krijgen, zodat er ook gebenchmarkt kan worden. Tegelijk is het zo dat de school steeds meer inspeelt op individuele situaties van kinderen, ook bij toetsing. We zien dit onder andere terug in de volgende situaties.

- Leerlingen die in een zorgtraject zitten, daar worden vaak andere afspraken mee gemaakt als het gaat om toetsing. Het kan dan gaan om de momenten waarop toetsen gemaakt worden of het kan gaan over het aanpassen van de hoeveelheid leerstof die bij hen wordt getoetst.

- Groepen waar na analyse van de resultaten van een toets blijkt dat er iets aparts aan de hand is, dit kan zijn voor individuele leerlingen of voor de gehele groep, dan overleggen de docenten met de afdelingsleiding hoe hiermee om te gaan. Dit kan leiden tot aanpassingen voor de gehele groep, maar ook tot aanpassingen voor individuele leerlingen.
  - Bijzondere situaties met betrekking tot het eindexamen worden besproken in de examencommissie op school. In individuele gevallen kan het zijn dat de commissie besluit om voor bepaalde leerlingen een aangepast Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) te maken of op basis van bijzondere situatie bijvoorbeeld een extra herkansing toe te kennen.
- Op die manier zorgen we voor maatwerk voor leerlingen in bijzondere situaties.

Verder wordt de borging van de kwaliteit van het schoolexamen steeds belangrijker. Om deze kwaliteit te borgen hebben we de volgende instrumenten:

- We hebben als school een eigen toetsbeleid vastgesteld met een schoolbrede regeling. Hierin zijn allemaal schooleigen bepalingen opgenomen waaraan alle docenten en vakgroepen zich dienen te houden en die de kwaliteit van toetsing helpen waarborgen.

- We hebben een gedegen examenreglement dat ieder jaar waar nodig wordt bijgesteld en waarin alle expliciete regels voor het schoolexamen en examens zijn opgenomen. Het examenreglement leggen we ieder jaar langs de lat van de checklist examenreglement die is opgesteld door de VO-raad.
- Hetzelfde geldt voor het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) waarin alle examenonderdelen die worden getoetst zijn beschreven volgens een duidelijk format. Hierin wordt duidelijk aangegeven wanneer welke examenonderdelen worden afgetoetst, hoe zwaar ze meetellen voor de bepaling van het eindcijfer en bijvoorbeeld ook welke domeinen van het eindexamen worden gedekt met welke toets. Ook dit PTA leggen we jaarlijks langs de lat van de checklist PTA die er landelijk is.
- Examendocenten en vakgroepen houden zich aan het opgestelde toetsbeleid. Schoolexamens worden opgesteld in samenwerking met meerdere docenten. Het niveau van de opgaves in schoolexamens is gespiegeld aan schoolexamens uit eerdere schooljaren en aan examenopgaven. Na afname van een schoolexamen bespreken de docenten van een jaarlaag het gemaakte werk en bepalen de definitieve norm op dezelfde manier als dit gebeurt bij het Centraal Schriftelijk Examen.
- Schoolexamens worden afgenomen volgens een duidelijk opgesteld rooster dat gemaakt wordt door de roosterkamer. Er wordt hierbij rekening gehouden met het handhaven van de rust in de toetslokalen en met het organiseren van de juiste toetscondities. De definitieve roosters voor schoolexamens worden ruim op tijd gecommuniceerd, zodat alle leerlingen, docenten en surveillanten hier goed rekening mee kunnen houden. Bij ieder schoolexamen wordt een proces verbaal opgemaakt in analogie met het Centraal Schriftelijk Examen. Voor surveillance bij schoolexamens is een duidelijk protocol opgesteld. Schoolexamens worden in de regel aangeleverd bij een centrale plaats (de roosterkamer) waar het overzicht wordt bewaakt en wordt gezorgd voor het zorgvuldig omgaan met examens.

3.3 Leerlingenprestaties

Overzicht van de examenresultaten 2023

Schooltype	Aantal kandidaten	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Vmbo-t	133	115	86,5% (90,7)
Havo	245	168	68,6% (85,5)
Vwo	95	79	83,2% (88,2)
Totaal	473	362	76,5% (87,8)

1) Tussen haakjes staan in de rechterkolom de percentages van vorig jaar.

Het overzicht van de examenresultaten over de afgelopen 10 jaren (in %) ziet er als volgt uit.

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Vmbo	90,7	93,6	100,0	94,0	94,7	94,2	96,6	95,2	97,8	95,6
Havo	85,5	87,2	97,9	87,3	88,0	87,3	88,8	83,3	80,2	83,3
Vwo	88,2	91,9	99,0	94,0	91,9	92,2	81,7	89,2	77,0	88,9
Totaal	87,8	90,2	98,9	90,8	91,3	91,4	90,4	88,9	85,8	89,0

Conclusie:

De examenresultaten zijn éénmalig in 2020 fors gestegen. In dat jaar hebben de leerlingen geen centraal schriftelijk examen gedaan en mochten ze tot in juli hun schoolexamens herstellen. Hierdoor hebben leerlingen doelgericht onvoldoendes kunnen wegwerken en kregen ze (online) ondersteuning om dit te doen. Het effect is dat leerlingen meer ruimte en tijd kregen om zich de stof eigen te maken. Ondanks corona. In 2021 en 2022

moesten leerlingen wel centraal examen doen, terwijl er in hybride vorm les werd gegeven. (de helft fysiek in de klas; de andere helft online) en er gedurende de examenvorbereidingen veel lessen niet gegeven konden worden. Terwijl leerlingen vooral worstelden met hun welbevinden en motivatie werden er prestaties verwacht. De extra herkansing bood enige soelaas. De resultaten daalden evenwel in 2021 en 2022. In 2023 trok het ministerie de teugels verder aan (geen

extra herkansingen, geen duimvak). In overleg met het ministerie hebben we ervoor gepleit om de leerlingen die dit nodig hadden een extra jaar te geven.

Veel kinderen waren in 2020, 2021 en 2022 kansrijk bevorderd en hebben in bepaalde vakken leerachterstanden, terwijl ze geestelijk in de knoei zaten. Het inhalen van leerachterstanden is voor hen niet mogelijk. Zij hebben behoefte aan positieve ervaringen in de vakken die wel goed gaan. Graag hadden wij hen gespreid examens willen laten doen. Omdat dit niet toegestaan is door de inspectie, hebben we ze examens laten doen in de wetenschap dat niet alle vakken in één keer gehaald zouden worden. Met de leerlingen is afgesproken dat zij bij het ROC (VAVO) met een jaar extra hun diploma gaan halen. Ondertussen hebben we hard gewerkt aan hun welbevinden en zelfvertrouwen door de prestatiedruk te verminderen. Wij verwachten dat deze keuze op de lange termijn de beste is voor deze leerlingen. Dat onze examencijfers lager zijn dan landelijk nemen wij nu op de koop toe. Wij verwachten dat we in de komende twee examenjaren stapsgewijs op en boven het landelijk gemiddelde uit gaan komen met leerlingen die op een hoger niveau examens doen dan hun oorspronkelijke advies van de basisschool (onderwijspositie, zie punt 4). Tevens verwachten wij dat onze leerlingen in het vervolgonderwijs het beter gaan doen dan landelijk het geval is, omdat hun fundament steviger is.

Overzicht van de bevorderingsresultaten 2023

Bevordering schooljaar 2022-2023 naar 2023-2024

Opleiding	#In	bev/geslaagd	%bev
B1mh	160	154	96,3
B1hv	134	132	98,5
B1mavo	73	69	94,5
B1tto-havo	39	38	97,4
B1tto-vwo	57	55	96,5
B1vwo	55	55	100,0
H2	196	180	91,8
H2tto	22	20	90,9
V2	93	91	97,8
V2tto	28	27	96,4
M2	145	131	90,3
M3	171	158	92,4
H3	202	160	79,2
H3tto	33	28	84,8
H4	218	173	79,4
V3	65	58	89,2
V3tto	38	34	89,5
V4	86	62	72,1
V5	102	91	89,2
Totaal	1917	1716	89,5

Bevordering voorgaande schooljaren

Schooljaar	Aantal leerlingen (zonder examenklassen)	Bevorderd%	Bevorderd
2012-2013	2126	1987	93,5
2013-2014	2176	1971	90,5
2014-2015	2123	1936	91,2
2015-2016	1990	1803	90,6
2016-2017	1950	1736	89,0
2017-2018	1990	1803	90,6
2018-2019	1898	1747	92,0
2019-2020	1807	1717	95,0
2020-2021	1990	1803	90,6
2021-2022	1866	1656	88,7

- Het zittenblijfpercentage (volgens definitie 3) ligt al jaren net iets onder de 10%. In schooljaar 2019-2020 heeft corona hierop een positieve invloed gehad. Nu dus voor de derde keer sinds de laatste 10 jaar een percentage boven de 10%. Dit heeft te maken met het coronajaar 2019-2020 toen er, vanwege moeilijk te beoordelen resultaten, een aanmerkelijk hoger percentage is overgegaan. De twee afgelopen schooljaren is eigenlijk een correctie hierop.

3.4 Succesfactoren

In ons schoolplan 2021-2025 hebben we 20 succesfactoren benoemd, 10 op basis van ambities uit het sectorakkoord en 10 op basis van eigen ambities:

Kritische succesfactoren (KSF) 2021-2025 (op basis van sectorakkoord)

'We geven inhoud en vorm aan het onderwijs van de 21e eeuw!'

1. Iedere medewerker en iedere leerling is verantwoordelijk voor zijn of haar ontwikkeling
2. Voor leerlingen valt er wat te kiezen.
3. De organisatie is er op gericht dat er klantgericht en resultaatgericht wordt gewerkt.
4. Iedere leerling, ouder, medewerker en bestuurder verantwoordt zich verticaal en horizontaal over zijn of haar rol in de organisatie.
5. 't Rijks stimuleert de ontwikkeling van stad en regio
6. 't Rijks kenmerkt zich doordat loopbaanleren, onderzoekend leren en ondernemend leren geïntegreerd is in de lespraktijk.

7. Het leermiddelenbeleid en de leeromgeving werken stimulerend op het onderwijsleerproces en de gekozen richting.
8. Een derde van de schoolverlaters gaat naar 't Rijks.
9. De schoolpopulatie kenmerkt zich door diversiteit qua opleiding, inkomen, sociale en culturele achtergrond.
10. Duurzame innovaties in samenwerking met bedrijven, instellingen, gemeenten en andere onderwijsinstellingen zijn het resultaat van samenwerking.

Kritische succesfactoren (KSF) 2021-2025 (op basis van eigen ambities)

'We spelen in op de behoeften van de regionale en lokale samenleving!'

1. Leerlingen komend uit achterstandsituaties krijgen ondersteuning en coaching op school, zodat zij boven zichzelf kunnen uitgroeien.
2. De aansluiting tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs verloopt vloeiend doordat het lesprogramma van het 1e en 2e leerjaar in het voortgezet onderwijs zowel vakinhoudelijk, didactisch als pedagogisch aansluit op de inhoud en werkwijze in groep 7 en 8.
3. De aansluiting tussen voortgezet onderwijs en vervolgonderwijs verloopt vloeiend doordat het lesprogramma van de laatste twee leerjaren zowel vakinhoudelijk als pedagogisch en didactisch aansluit bij de werkwijze in het vervolgonderwijs.
4. We ontwikkelen een schooleigen curriculum waarin naast kennis en kunde ook vaardigheden, competenties en attitudes een plaats krijgen. Elke vakgroep en mentorteam maakt een basisprogramma, verrijkings-/verdiepingsprogramma en ondersteuningsprogramma voor de leerlingen van de diverse leerjaren en afdelingen. Dit programma vinden we terug in het vakwerkplan.
5. De digitale leermiddelen vormen ruim 25 procent van alle lesstof.
6. Het schoolgebouw wordt verduurzaamd. Licht, lucht en ruimte voor de leerlingen. We doen dit in verschillende fases. Te beginnen met de h.b.s. uit 1884. Dit wordt een brugklasgebouw. Achtereenvolgens komen de vakvleugels aan de beurt. In 2025 is driekwart van het gebouw verduurzaamd.
7. Elke medewerker heeft een professionele attitude en is in staat om hierop feedback te ontvangen en

dit om te zetten in nieuw gedrag. Door observatie en terugkoppeling verbetert dit. Het gedrag staat beschreven in ons professioneel statuut.

8. Het werkverdelingsbeleid voor docenten wordt aangepast, zodat de werkverdeling tussen mentoren en niet-mentoren evenwichtig wordt. Dit moet voldoende middelen genereren om jaarlijks drie tot vier groepen meer te formeren, zodat de klassengrootte behapbaar wordt voor de docent.
9. Cultuureducatie staat hoog op de agenda. RSG 't Rijks werkt samen met de gemeenten en culturele instellingen om cultuureducatie te integreren in het onderwijs.
10. Beroepsgerichte programma's van het beroepsonderwijs worden toegankelijker voor alle leerlingen. RSG 't Rijks werkt samen met de betrokken onderwijsinstellingen, zodat leerlingen de ruimte krijgen om deel te nemen aan programmaonderdelen van mbo en hbo.

In het schoolplan 2021-2025 worden aan deze kritische succesfactoren meetbare toetsinstrumenten gekoppeld. Deze indicatoren geven, binnen verschillende deelgebieden, de criteria aan die voor de school belangrijk zijn om te ontwikkelen in de periode waar het schoolplan betrekking op heeft. De deelgebieden zie je terug in de tabel hieronder. De werkgroep kwaliteit heeft in 2023 voor het eerst een rapportage uitgebracht, waarbij op elk van de tien gebieden metingen hebben plaatsgevonden. Dit gaat de werkgroep jaarlijks opnieuw uitbrengen, waarin de stand van zaken met betrekking tot deze indicatoren in beeld wordt gebracht. Dit geeft het bestuur en de schoolleiding de mogelijkheid om beleid bij te sturen of aan te scherpen, afhankelijk van de resultaten op de verschillende onderwerpen. In het kort de uitkomsten, hierbij ziet u terug in hoeverre onze in 2021 geformuleerde ambities voor 2025 in 2023 al zijn gerealiseerd, gedeeltelijk zijn gerealiseerd, of nog onvoldoende zijn gerealiseerd.

	Aantal onderzochte gebieden	Ambitie 2025 gerealiseerd	Ambitie 2025 gedeeltelijk gerealiseerd	Ambitie 2025 nog onvoldoende gerealiseerd
Onderwijs	8	3	2	3
Leerlingenzorg	3	1	1	1
Financiën	3	3	0	0
Personeel	8	6	2	0
Bedrijfsprocessen	5	2	3	0
Leermiddelen	2	1	1	0
Gebouwen, terreinen en veiligheid	4	2	0	2
Marktpositie en beeldvorming	3	3	0	0
Maatschappij	5	3	2	0

4. ERVARINGSGERICHT LEREN IN DE PRAKTIJK/MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID

Burgerschapsvorming

't Rijks vormt leerlingen voor de samenleving van vandaag en morgen. Om als volwaardig burger te kunnen participeren in de hedendaagse en toekomstige samenleving is het van belang kennis te hebben van deze samenleving en vaardigheden te ontwikkelen om te participeren binnen deze samenleving. Leerlingen vormen tot burgers is echter een complexe opdracht, omdat de samenleving waarin deze burgers participeren een complex karakter kent. Het is daarom van belang dat leerlingen deze samenleving vanuit verschillende perspectieven kunnen belichten en, vanuit hun eigen referentiekader, als het ware door verschillende 'brillen' naar de sociale werkelijkheid kunnen kijken.

Het actief burgerschap en de sociale integratie krijgen bij ons zo op diverse manieren concreet vorm: in de lessen van diverse vakken, binnen het klaslokaal, maar ook buiten de muren van de school. Binnen de school is de samenleving terug te vinden. De diversiteit is enorm, zowel in sociaal-economisch als in cultureel opzicht. Dit is een belangrijk voordeel. De leerlingen leren van meet af aan met elkaar samen te werken en met elkaar om te gaan.

De dagelijkse gang van zaken in school is er een van begrijpen, bespreken, luisteren en samen doen. We zetten actief in op het bevorderen van de maatschappelijke integratie.

Domeinen van burgerschap in het algemeen
Voor de invulling van burgerschap maakt de Stichting Leerplan Ontwikkeling onderscheid tussen een drietal domeinen van burgerschap, die elk weer in drie categorieën naar voren komen. Deze domeinen, democratie, participatie en identiteit, zijn opgenomen in het lesprogramma.

Democratie

Zoals gezegd kent 't Rijks een vertaling van dit domein in de diverse vakinhouden (maatschappijvakken). Als praktische uitwerking heeft 't Rijks een actieve leerlingenraad waarvoor jaarlijks nieuwe bestuursleden moeten worden gezocht. Waar van toepassing, worden daar verkiezingen voor georganiseerd. Datzelfde geldt voor de bemensing van de leerlingeleding van de MR. Iedere klas heeft een klassenvertegenwoordiger, die ook zaken kan inbrengen bij de leerlingenraad of bij functionarissen.

In de brugklas wordt gestart met anti-pestlessen en waar nodig worden die herhaald. In de lessen geschiedenis en maatschappijleer/ -wetenschappen wordt bovendien expliciet aandacht besteed aan verkiezingen, zowel plaatselijk als anderszins, onder andere door de organisatie van een politiek forum. De school heeft zich ook aangemeld als stembureau om het voor leerlingen zichtbaar te maken wat er gebeurt. Last but not least: 't Rijks doet jaarlijks mee aan de Lagerhuisdebatten met diverse teams. Op school worden voorronden gehouden. De tweetalige leerlingen doen jaarlijks mee aan de debatingcontest van de tto-scholen.

Participatie

De participatie kent verschillende elementen. Leerlingen nemen via de loopbaanstage, vakoverstijgende en vakgerelateerde projecten, acties voor goede doelen, organisatie van maatschappelijke debatten en omgevingsonderwijs actief deel aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken en komen in aanraking met de arbeidsmarkt. Op deze manier worden de leerlingen zich stap voor stap bewust van hun aandeel in de maatschappij. De school hanteert een groeimodel. In de brugklas maken de leerlingen door middel van projecten kennis met de diversiteit van het maatschappelijk veld (zorg, welzijn, sport, ondernemerschap, bedrijven, kerk, politiek, maatschappelijke dienstverlening e.a.). Zij bezoeken onder andere bedrijven en instellingen en maken kennis met beroepsbeoefenaars en vrijwilligers. In het tweede en derde leerjaar gaan de leerlingen daadwerkelijk op stage. In de leerjaren die volgen wordt er een breed loopbaanoriëntatieprogramma voor de leerlingen ingezet. Eens in de drie jaar organiseert de leerlingenvereniging een goede-doelen-actie voor de hele school. Elke klas wordt betrokken bij de organisatie en uitvoering. Elke leerling neemt actief deel in zijn of haar omgeving.

Ook krijgen de leerlingen de gelegenheid om hun mening over hun docenten te geven in enquêtes die betrokken worden bij functionerings- of beoordelingsgesprekken.

Bovendien wordt hun, net als hun ouders, regelmatig gevraagd naar hun mening in tevredenheidsonderzoeken.

Een deel van onze leerlingen is als vrijwilliger actief bij onze informatieavonden voor basisschoolverlaters en in de organisatie of begeleiding van activiteiten voor leerlingen in het kader van de schoolfeesten en activiteitendagen. Ook steunt de school individuele acties van leerlingen voor een goed doel.

't Rijks hecht er waarde aan dat leerlingen hun zelfkennis vergroten en hun horizon verruimen, uitgaande van hun eigen waarden en identiteit. Leerlingen moeten in beeld krijgen waar hun talenten liggen en wat ze willen. Het is van belang dat ze zelf richting geven aan hun loopbaan; ze moeten zelf keuzes leren maken. Het verwerven van loopbaancompetenties is een aandachtsgebied in vrijwel alle onderwijsactiviteiten in onze school. Loopbaanleren – ofwel ervaringsleren – maakt op onze school een belangrijk deel uit van de loopbaanbegeleiding. Het geeft inzicht in wat leerlingen kunnen en willen door reflectie op (werk-) ervaring. 't Rijks maakt hiermee de maatschappij en de wereld van arbeid inzichtelijk voor de leerling. Dat is de taak van decanen, stagebegeleider, mentoren en vakdocenten.

Identiteit

Tijdens de mentorlessen besteden we aandacht aan de begeleiding van leerlingen bij hun studie en studie-aanpak. Deze lessen zijn van groot belang om de leerling te helpen inzicht te krijgen in de eigen ik in relatie tot de omgeving. Belangrijk hierbij is de onderlinge dialoog. Door de vakgroepen geschiedenis (standplaatsgebondenheid en christelijke traditie), aardrijkskunde (cultureel en ruimtelijk perspectief), maatschappijleer (sociaal-cultureel en religieus perspectief), de moderne vreemde talen (bespreking en vergelijking van cultuur, gebruiken en gewoontes) en de klassieke talen (historisch besef en filosofie) worden deze inzichten verdiept door kennisoverdracht en dialoog.

Verduurzaming

Het afgelopen jaar zijn wij verder gegaan om RSG 't Rijks in het geheel te verduurzamen. Dit is een complex proces, want eerst moet worden vastgesteld wat precies met het begrip duurzaamheid wordt bedoeld. Letterlijk betekent duurzaam niets meer dan langdurig kunnen voortbestaan.

Als school zijn we een organisatie met als doel de toekomstige generatie voor te bereiden op het leven in de maatschappij. Dit doen we door middel van kennisoverdracht.

Het aanbieden van een diversiteit aan denkbeelden en interactief leren draagt bij aan duurzaam onderwijs. Willen we als organisatie actief inspelen op het thema duurzaamheid, dan is het belangrijk dit op duurzame wijze te initiëren. RSG 't Rijks wil daarom door middel van sociaal leren het thema duurzaamheid onder de aandacht brengen, om zo de transformatie naar duurzaam onderwijs geleidelijk te initiëren. RSG 't Rijks profileert zichzelf als een open schoolorganisatie die inspeelt op nieuwe onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen, en is om die reden gaan nadenken hoe het thema 'duurzaamheid' kleur te geven. Daarbij wordt het belangrijk geacht dat duurzaam ondernemen niet wordt opgelegd, maar door middel van kennisoverdracht leden binnen de organisatie weet te prikkelen het heft in eigen hand te nemen. Het hogere doel is om van een top-down organisatie te transformeren in een actief leer platform, zodat het mogelijk wordt om op de lange termijn beter te kunnen inspelen op de behoefte die er op dat moment is en de democratische waarden te waarborgen.

Bij RSG 't Rijks is er een werkgroep van leerlingen die actief inspeelt op het thema duurzaamheid. Deze groep komt wekelijks samen, waarbij ze kennis maken met een vernieuwende onderwijsmethode en een grote verscheidenheid aan onderwerpen bespreken, met voorkeur aansluitend op de eigen interesse en leerbehoefte.

Er is bijvoorbeeld initiatief vanuit de leerlingen gekomen om zonnepanelen op onze daken te plaatsen. Dit heeft er in het verleden toe geleid dat er bijna 900 zonnepanelen zijn geplaatst. Verder hebben we duurzaamheid meegenomen in onze vernieuwingsplannen. Duurzaamheid, luchtkwaliteit, comfort, energiezuinigheid en toegankelijkheid van de gebouwen worden hierdoor sterk verbeterd. Deze plannen hebben in 2023 steeds meer vorm gekregen en met behulp van subsidie (DUMAVA) zijn op 1 maart 2024 de contracten van de gunning voor deze verbouwing ondertekend. In mei 2024 is gestart met de daadwerkelijke werkzaamheden.

Samenwerking

RSG 't Rijks is een zogenaamde éénpitter; één bestuur, één school.

De nodige expertise om een onderwijsinstelling goed te leiden, moet opgebouwd worden.

Door deel te nemen aan diverse netwerken/samenwerkingsverbanden kunnen we onze deskundigheid vergroten c.q. delen. We doen dat in onderwijskundige netwerken, zie de bijlage voor een opsomming hiervan.

Corona

Hoewel corona een steeds kleinere invloed heeft op het maatschappelijke leven, is de invloed hiervan op school nog steeds groot.

Hieronder volgt een opsomming van keuzes die we, naast de naleving van de opgelegde maatregelen, hebben moeten maken om zaken voor personeel en leerlingen in 2023 goed te regelen:

- In verband met corona hebben we extra middelen ingezet om het ontstaan van leerachterstanden voor kwetsbare groepen leerlingen zoveel mogelijk te beperken.
- Aanschaf van een digitale component in de lesmethodes bij elk vak.
- Extra maatregelen om het veranderde gedrag van leerlingen, als gevolg van corona en het lange tijd vanuit thuis les volgen, weer om te buigen

5. PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

Strategisch HRM beleid

Op 't Rijks is het personeelsbeleid de motor van schoolontwikkeling. Vandaar dat in ons personeelsbeleid de persoonlijke groei van elk personeelslid plaatsvindt binnen het kader van de schoolontwikkeling. Een excellente school ontstaat door excellente medewerkers.

De eerste stap is de werving en selectie. De verwachtingen van de organisatie aan het personeelslid worden meteen gesteld. Het is duidelijk wat je rol is, welke taken je krijgt, welke bevoegdheden en welke verantwoordelijkheden. We hebben dit vastgelegd in ons functiehandboek. De begeleiding, coaching en intervisie in het eerste, tweede en soms ook derde jaar voor startende docenten en medewerkers is hierop afgestemd.

Binnen de school als geheel werken we trapsgewijs van schoolplan naar afdelingsplan naar vakwerkplan naar persoonlijk ontwikkelingsplan. Elke vier weken evalueren we de voortgang tijdens het ingeplande overleg. Directie-afdeling-team-vakgroep. In persoonlijk gesprekken wordt de ontwikkeling van de medewerkers geëvalueerd. Eén keer per jaar formeel in het functionerings- en/of het beoordelingsgesprek. Jaarlijks monitoren we de behaalde resultaten aan de hand van data en tevredenheidsonderzoeken in school. We stemmen het vervolgbeleid hier op af.

We stellen een meerjarenformatieplan op en bepalen aan de hand van deze data waar knelpunten kunnen ontstaan aan de personele kant. We leggen dit jaarlijks naast de arbeidsmarktgegevens. Vervolgens spelen we hier op in door scholing en door werving en selectie. Als opleidingsschool leveren we een belangrijke bijdrage aan het wegwerken van het lerarentekort in onze regio door leerlingen uit de bovenbouw havo/vwo en zij-instromers te laten proeven aan het vak van docent. We werken actief samen met de scholen in onze regio om het lerarentekort te verminderen. Binnen onze school zorgen we voor perspectief. Niet alleen in rol en functie, maar ook in salaris. Er is functiedifferentiatie binnen de ondersteunende diensten en binnen het onderwijzend personeel. We noemen dit ons loopbaanbeleid. Dit is gekoppeld aan verantwoordelijkheid dragen en competenties ontwikkelen.

De resultaten die we hiermee halen zijn zeer bevredigend. Er zijn geen onvervulde vacatures op school.

De leraren geven bevoegd les. In 2021 zijn alle aspecten beschreven in een rapport strategisch HRM beleid 2021-2025, opgesteld door een extern bureau. Verder werken we samen met verschillende scholen in de regio om tot een gezamenlijke regionale strategische personeelsplanning van West-Brabant te komen. We werken daarbij met het scenariomodel-VO van VOION, waarin geanonimiseerd de personeelsgegevens en voorspellingen van het aantal leerlingen van alle scholen worden verwerkt. Hierbij moet duidelijk worden bij welke vaksecties in de toekomst tekorten/overschotten zullen ontstaan. Dit zal moeten leiden tot afspraken hierover tussen scholen in de regio.

Funciemix

De school en de MR hebben de volgende streefpercentages schriftelijk vastgelegd in een maatwerkdokument.

LB: 52,0%

LC: 19,2%

LD: 28,8%

Op basis van de uitgegeven formatie op 1 oktober 2023 komen de berekeningen als volgt uit:

LB: 46,3%

LC: 32,4%

LD: 21,3%

De percentages voor 2023 liggen dus voor LC ruim boven de maatwerkafspraken (13,2%), mede door het ingevoerde entreerecht. Het percentage van LD ligt er ruim onder (7,5%). Deze worden niet geheel gecompenseerd door het hogere LC-percentage (waarde LD is een dubbeling van LC). We zullen, ook gezien de extra inzet van personeel door de NPO activiteiten en de eindigheid hiervan, deze percentages goed moeten blijven monitoren en ervoor zorgdragen dat we weer in de pas lopen met de afgesproken percentages, die in het maatwerkdokument zijn vastgelegd.

Het hoger percentage in 2022 lijkt dan ook meer een landelijk oorzaak te hebben, in dat jaar lagen de percentages namelijk substantieel hoger dan in andere jaren. Evenals landelijk is het aandeel kortdurend frequent verzuim ook bij 't Rijks hoog (1,44 %, wel een daling ten opzichte van 2022, maar nog altijd hoger dan in de 3 jaren daarvoor). Verder moet wel worden vermeld dat de hoge percentages van 2018 en 2019 vrijwel geheel worden veroorzaakt door lang, niet werkgerelateerd verzuim. Ten aanzien van ons verzuimbeleid valt de aanpak te plaatsen in twee categorieën. De aanpak van kort verzuim vindt u terug in de uitkomsten van de risicokansanalyse (zie continuïteitsparagraaf). De aanpak van het langdurig verzuim valt niet in elke casuïstiek te sturen, daarbij is het per casus bewust kiezen voor een bepaalde strategie:

- De wet verbetering poortwachter volgen, waarbij er na twee jaar verzuim een definitief besluit kan worden genomen (dit betreft medewerkers die al een lange geschiedenis van veel en langdurig verzuim hebben, waar op een bepaald moment heel bewust het besluit is genomen om het traject nu volledig door te lopen om vervolgens op enig moment weer opnieuw te beginnen).
- Situaties waarin een medewerker langdurig uit de roulatie is (bv. gediagnostiseerd met kanker, hersenletsel), dit zijn langdurige trajecten waar we weinig invloed op kunnen uitoefenen.
- Bij een burn-out en psychische klachten, welke tot langdurig verzuim kunnen leiden, proberen wij in samenwerking met de bedrijfsarts snel te duiden of het gaat om werk gerelateerde problematiek of dat de problematiek zich meer op privé/persoonlijk vlak bevindt. Dit zorgt ervoor dat we sneller kunnen anticiperen of het bijvoorbeeld om disfunctioneren gaat, of een arbeidsconflict. Wanneer blijkt dat er geen medische oorzaak aan ten grondslag ligt, kan iemand uit verzuim worden gehaald en er een ander traject gelopen worden.

In- en uitstroom

In 2023 zijn er 44 personeelsleden in dienst gekomen en 20 personeelsleden zijn vertrokken of met pensioen gegaan.

Zaken met een behoorlijk personele betekenis

In maart 2023 bereikte ons het droevige bericht dat een docent muziek en culturele kunstzinnige vorming aan onze school is overleden. Hij was geruime tijd ziek, maar werkte tot enkele weken daarvoor nog op school.

Verzuim

De verzuimpercentages van de laatste acht jaren zijn als volgt:

2016	4,28	2020	4,73
2017	5,07	2021	4,67
2018	6,31	2022	5,13
2019	5,51	2023	3,98

Ons verzuimbeleid lijkt duurzaam vruchten af te werpen. In 2023 hebben we het laagste verzuim van de laatste 8 jaar en 0,5% onder onze doelstelling!

Hieronder de uitsplitsing van het soort verzuim van de laatste 5 jaren.

	2019	2020	2021	2022	2023
kort	1,21	1,23	1,29	1,93	1,44
middel	0,80	0,62	0,86	0,55	0,60
lang	1,86	2,16	2,09	2,14	1,67
langer dan een jaar	1,64	0,72	0,43	0,51	0,27
	5,51	4,73	4,67	5,13	3,98

6. HUISVESTING & FACILITAIRE ZAKEN

Gebouwen en terreinen

RSG 't Rijks beschikt over een goed, degelijk en eigentijds gebouwencomplex.

Momenteel heeft de school ongeveer 21.000 m² aan onderwijsruimte, die onderhouden moet worden. Kijkend naar de toekomst moet geconstateerd worden dat het moderne onderwijs andere eisen aan onderwijsruimtes stelt dan vroeger het geval was. Er hoeft hierbij slechts gedacht te worden aan binnenklimaat, infrastructuur, energieverbruik enz.

Gerealiseerd is:

1. De stafafdeling is ondergebracht in de monumentale conciërgewoning en de 19e eeuwse gymzaal (lokaal 13). Daartoe is dit gebouwendeel duurzaam verbouwd. Planning, roosters, informatie en communicatie blijft in het hoofdgebouw.
2. De hbs uit 1882 is duurzaam verbouwd en gerestaureerd waar nodig. Deze krijgt een bestemming als nieuw brugklasgebouw. Daarnaast hebben we op zolder nieuwe lesruimtes gecreëerd.

Gedeeltelijk gerealiseerd is:

3. Het digitale netwerk en de digitale leeromgeving is overal in school toegankelijk en verrijkt met doeltreffende digitale leermiddelen, zodat fysiek leren en digitaal leren hand in hand gaan.

Nog te realiseren (vanaf mei 2024):

4. De vakvleugels worden herkenbaarder gemaakt in de gangen. Ze worden transparanter. In elke vleugel komen flexibele leer- en werkplekken voor leerlingen en collega's. We realiseren in het huidige gebouw op een duurzame manier de lesruimtes van de toekomst.

We versterken de gebouwenpositie van onze school door met de gemeente afspraken te maken over het gebruik van het CKB-gebouw aan de Rijtuigweg en de sportzalen op ons terrein en in de gemeente Bergen op Zoom.

We hebben een huurcontract met de Karmel. Dit lost het probleem van een gebrek aan gymzalen in onze school op, hierdoor hoeven ook minder examenmodules LO buiten school plaats te vinden. Daarnaast huren we ruimtes van de Blokstallen 3 voor de vooropleiding.

Hieronder de belangrijkste zaken die we in 2023 hebben aangepakt:

- Geïnvesteed in onze nieuwe bouwplannen (€ 359.000)
- Geluidsmaatregelen gymzalen (€ 77.000)
- Fitnessruimte (€ 97.000)
- Fietsenstalling sportvelden (€ 56.000)
- Verspringbakken (€ 33.000)

Voor deze zaken is geld nodig. De doordecentralisatie overeenkomst met de gemeente Bergen op Zoom en de exploitatiegelden vanuit het OCW zijn hiervoor bepalend.

ICT

De ontwikkelingen op het gebied van ICT gaan gestaag door. Bij alle vakken wordt gebruik gemaakt van digitale leermiddelen. Bij de keuze van een methode is het een eis dat er een goede digitale component bij zit. Alle leerlingen hebben inmiddels een Chromebook tot hun beschikking. Er zijn daartoe afspraken met Signpost gemaakt: Leerlingen kunnen daar voordelig een Chromebook kopen of huren, waarbij de Chromebook verzekerd is tegen schade en defecten.

De Chromebooks zijn zo ingericht dat leerlingen tijdens schooltijden uitsluitend met hun schoolaccount kunnen werken, zodat afleiding tot een minimum beperkt wordt. Door het gebruik van Cloudwise hebben docenten de mogelijkheid om mee te kijken en om leerlingen te focussen op bepaalde applicaties. Daarnaast is er voor gezorgd dat het uitstekend werkt met Office365. Zo worden op de chromebook gemaakte documenten automatisch opgeslagen in de Onedrive van de leerling. Ook bij de administratieve/onderwijsondersteunende processen maken we gebruik van de digitale mogelijkheden om onze leerlingen en hun ouders te informeren over de vorderingen, de presentie, studieplanners en ontwikkelingen op school. Alle inschrijfprocessen, zoals voor ouderavonden, informatieavonden, herkansingen, reizen, flexlessen gebeuren digitaal. Waar mogelijk maken we daarbij gebruik van beschikbare pakketten, maar er worden ook regelmatig maatwerkapplicaties in eigen beheer gemaakt. In 2023 hebben we ook het mentorendashboard van SOMtoday in gebruik genomen. Dit maakt het voor mentoren eenvoudiger om hun leerlingen te volgen. Dit moet een positief effect hebben op de werkdruk van mentoren.

7. FINANCIËEL

Leerlingengegevens

Het leerlingenaantal op 1 oktober van het voorgaande jaar is bepalend voor het gehele kalenderjaar. Dit betekent dus dat het leerlingenaantal op 1 oktober 2022 (2.459 – 22 gezakte vavo-leerlingen * 0,5 = 2.448) bepalend is voor de bekostiging van het kalenderjaar 2023.

	1 oktober '21	1 oktober '22	1 oktober '23
totaal aantal leerlingen :	2.432	2.459	2.600
de verdeling:			
brugklas	477	520	575
2e klas (M,H,V)	491	490	535
totaal klas 1 en 2 :	968	1.010	1.110
3e klas (M,H,V)	429	508	513
4e klas (M,H,V)	566	449	551
5e klas (H,V)	358	386	321
6e klas (V)	111	106	105
totaal klas 3 t/m 6 :	1.464	1.449	1.490
VAVO-leerlingen TG *	22	22	37

* dit zijn leerlingen die vorig jaar zijn gezakt, zij zijn meegenomen in het totaal aantal leerlingen, maar tellen in de bekostiging maar voor de helft mee

Prognose oktober 2024: 2.638 leerlingen (op basis van prognose uit meerjarenbegroting)

De vergoeding per leerling over 2023 is € 8.550,59.

Resultatenanalyse

Staat van baten en lasten over 2023

	2023	begroot 2023	2022
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen OCW	23.751.217	22.092.000	21.910.315
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.492.401	1.410.000	1.351.753
3.3 Overige baten	120.950	188.000	197.198
Totaal baten	25.364.568	23.690.000	23.459.266
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	18.510.255	18.256.000	17.967.089
4.2 Afschrijvingen	1.354.087	1.110.000	1.089.011
4.3 Huisvestingslasten	2.209.256	1.651.000	1.471.036
4.4 Overige lasten	2.234.969	1.905.000	2.123.182
Totaal lasten	24.308.567	22.922.000	22.650.318
Saldo baten en lasten	1.056.001	768.000	808.948
5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Financiële baten	329.420	0	22.540
5.2 Financiële lasten	42.523	50.000	51.302
Saldo fin. baten en lasten	286.897	-50.000	-28.762
Resultaat gewone bedrijfsvoering	1.342.898	718.000	780.186
6 BUITENGEWONE BEDRIJFSVOERING			
6.1 Buitengewone baten	0	0	0
6.2 Buitengewone lasten	0	0	0
Resultaat buitengewone bedrijfsvoering	0	0	0
Netto resultaat	1.342.898	718.000	780.186

Zoals u in bovenstaand overzicht ziet is 2023, evenals in 2022, met een positief resultaat afgesloten; € 1.342.898; het resultaat over 2022 was € 780.186

Dit resultaat is dus hoger dan in 2022, zo'n € 563.000 en bovendien € 625.000 hoger dan begroot.

Het resultaat wordt evenals in 2022 beïnvloed door gelden die over het boekjaar heen lopen, voor 2023 zijn dit:

- NPO, 7/12 deel ontvangen, maar 1/3 deel uitgegeven (besteding verdeeld over 3 schooljaren)
- CAO gelden, waarvan de besteding voor een deel nog ingevuld moet worden

Zonder deze factoren zouden de resultaten over 2022 en 2023 er, afgerond op € 1.000, als volgt uitzien.

	2023	2022
3 BATEN * € 1.000		
3.1 Rijksbijdragen OCW	21.913	20.372
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.492	1.352
3.3 Overige baten	192	197
Totaal baten	23.597	21.921
4 LASTEN		
4.1 Personeelslasten	17.748	16.988
4.2 Afschrijvingen	1.354	1.089
4.3 Huisvestingslasten	2.209	1.471
4.4 Overige lasten	2.069	1.875
Totaal lasten	23.380	21.423
Saldo baten en lasten	217	498
5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		
5.1 Financiële baten	329	22
5.2 Financiële lasten	43	51
Saldo fin. baten en lasten	286	-29
Resultaat gewone bedrijfsvoering	503	469
6 BUITENGEWONE BEDRIJFSVOERING		
6.1 Buitengewone baten	0	0
6.2 Buitengewone lasten	0	0
Resultaat buitengewone bedrijfsvoering	0	0
Netto resultaat	503	469

In het kort volgt hierbij de analyse van de verschillen t.o.v. 2022.

Bij deze analyse hebben we gebruik gemaakt van interne verdeling tussen personele en materiële baten en lasten.

Dit maakt de analyse ons inziens sterker.

Personele baten en lasten	: +	€ 1.057.000
Materiële baten en lasten	: +/-	€ 811.000
Financiële baten en lasten	: +	€ 316.000
Totaal	: +	€ 563.000

Belangrijkste oorzaken:

Personeel (som van personele baten en lasten, op grond van interne toerekening.

De afwijkingen met een min (-) ervoor zijn ongunstig, de overige afwijkingen zijn gunstig):

Personeel			1.057.000
Incidentele aanvullende bekostiging NPO (bedoeld voor herstel onderwijs als gevolg van corona)	692.000		
Detachering leerlingen, Oekraïense en Poolse leerlingen	63.000		
Minder inkomsten Samenwerkingsverband (einde corona subsidies)	-54.000		
Lagere inhouding collectieve en individuele uitkeringskosten minder (ex)werknemers in de WW zowel landelijk als van de school	20.000		
Extra subsidies: project iedereen doet mee, kansenspakkers en POVO (doorstroom basis naar voortgezet onderwijs)	204.000		
CAO, in 2022 waren werkdrukmiddelen nog niet ingezet, in 2023 is samen met de PMR tot een plan gekomen. Een deel wordt nu ingezet.	-141.000		
Lagere vervangingskosten in loondienst (relatief laag verzuim)	29.000		
Lagere kosten personeel niet in loondienst (door relatief laag verzuim hebben we voor zowel de invulling van reguliere als vervangingslessen minder gebruik moeten maken van uitzendbureaus.	260.000		
Hogere scholingskosten, de beschikbare budgetten worden goed benut. Tevens is er meer eigen personeel ingezet op coaching.	-31.000		
Diverse kleine oorzaken	15.000		
Materieel			-811.000
Materieel via doordecentralisatiegelden gemeente		-319.000	
Indexatie (via MEV indicator, 5,54%)	74.000		
vervroegde afschrijving	-273.000		
leges omgevingsvergunning	-67.000		
huur gebouwen (oa. Boerenverdriet + correctie Blokstallen in 2022)	-41.000		
duurdere verzekering gebouw (o.a. zonnepanelen)	-14.000		
diverse kleine oorzaken	2.000		
Boeken			
lagere kosten boekenpakket per leerling		75.000	

Materieel via OCW		-566.000	
<i>Lumpsum (inflatiecorrectie+vereenvoudiging bekostiging)</i>	300.000		
<i>Huisvestingslasten:</i>			
* storting onderhoudsvoorziening (toevoeging dependances)	-291.000		
* onderhoud derden (airco's, verspringbakken, fitness, Boerenverdriet en fietsenstalling)	-76.000		
* energiekosten (hogere tarieven + lagere opbrengst zonnepanelen)	-105.000		
* hogere schoonmaaklasten (nieuwe EU aanbesteding door jarenlang lage indexering in het vorige contract)	-85.000		
* duurdere onderhoudscontracten (installatiecontract nu aangepast aan onze vernieuwde installatiehuishouding)	-42.000		
* diverse kleine onderhoudsposten	-15.000		
<i>Overige lasten</i>			
* hoger PR kosten (panorama tour i.v.m. onze aanstaande verbouwing, promotievideo's van de themaklassen, advertentie geslaagde leerlingen, film scholenmarkt en fotografie)	-51.000		
* deskundigheidsbevordering (meer externe deskundigheid gezocht op het gebied van digitale veiligheid, bouw, werving personeel, kwaliteit en PR.	-61.000		
* divers (personeeladministratie, software, toetsen, bijdrage st. Fondsen, financiële administratie, toptalenten, schoolbehoeften, leerlingenbegeleiding, telefoon, porto, kantoorbenodigdheden, ICT hardware, kopieerkosten, decanaat	-140.000		
<i>Financiële baten en lasten</i>			
Meer inkomsten uit rente als gevolg van gestegen rentes			316.000
Totaal			562.000

Eveneens een overzicht in vergelijking tot de begroting:

Het begrote resultaat voor 2023 was € 718.000, het werkelijke resultaat is + € 1.343.000 en ligt dus zo'n € 625.000 hoger. Hieronder de verklaring:

Personeel : + € 1.108.000
Materieel : - € 812.000
Financiële baten en lasten : + € 329.000

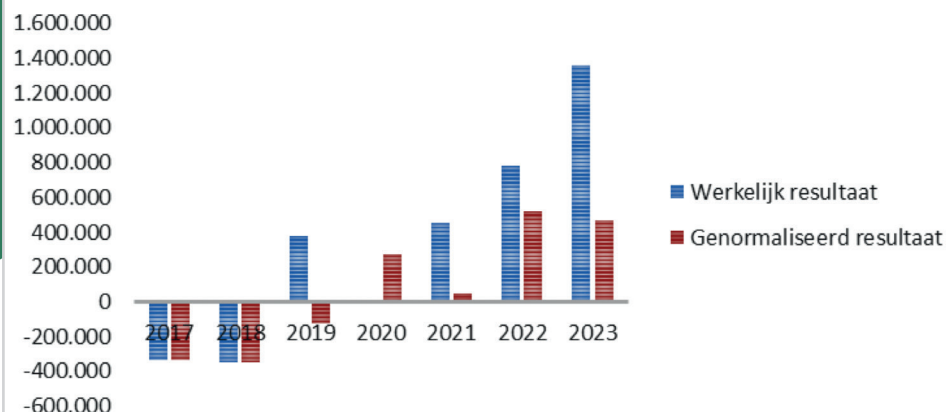
Personeel			1.108.000
Meer inkomsten Samenwerkingsverband, indexering en continuering OCO (bedoeld voor hulp aan leerlingen met mentale en sociale hulpvragen)	76.000		
Lagere inhouding collectieve en individuele uitkeringskosten minder (ex)werknemers in de WW zowel landelijk als van de school	66.000		
Extra subsidies: project iedereen doet mee, kansenpakkers en POVO (doorstroom basis naar voortgezet onderwijs), nieuwkomers, basivaardigheden, lerarenbeurs, zij-instroom, techniekonderwijs	340.000		
Detachering leerlingen, Oekraïense en Poolse leerlingen	65.000		
Minder salariskosten, werkdrukverminderingssystemen zitten deels al in de reguliere begroting (+ € 100.000) en bovendien zijn een deel van de plannen nog niet uitgevoerd en dus nog niet besteed	450.000		
Meer salariskosten door hoger aantal leerlingen per 1 augustus	-195.000		
Lagere vervangingskosten (minder inzet van docenten via Randstad en minder reguliere vervanging door ziekte door lagere verzuimcijfers)	302.000		
Diverse kleine oorzaken	4.000		
Materieel			-812.000
Materieel via doordecentralisatiegelden gemeente		-375.000	
vervroegde afschrijving onderdelen vernieuwbouw	-288.000		
leges omgevingsvergunning vernieuwbouw	-67.000		
huur gebouwen (Boerenverdriet)	-9.000		
duurdere verzekering gebouw (o.a. zonnepanelen)	-12.000		
diverse kleine oorzaken	1.000		
Boeken		46.000	
ruimte bijdrage vanuit NPO	64.000		
extra muziekmethode Nbeats	-22.000		
lagere kosten boekenpakket per leerling	4.000		

Materieel via OCW		-483.000	
<i>Lumpsum (inflatiecorrectie 9%)</i>	133.000		
<i>Huisvestingslasten:</i>			
* storting onderhoudsvoorziening (toevoeging dependances)	-301.000		
* onderhoud derden (airco's, verspringbakken, fitness, Boerenverdriet en fietsenstalling)	-102.000		
* energiekosten (hogere verbruik gas nov + lagere opbrengst zonnepanelen)	-25.000		
<i>Afschrijvingslasten</i>			
* lagere afschrijvingskosten ICT door uitstel aanschaf touchscreens en wifi	50.000		
* hogere afschrijvingskosten door investering in fitnessapparatuur, fietsenstalling en geluidsmaatregelen gymzalen	-21.000		
<i>Overige lasten</i>			
* hogere licentiekosten door nieuw YourSafetynet (= software tbv AVG), extra mentordashboard Somtoday, wifi licenties (uitstel wifi-investering)	-44.000		
* hogere PR kosten	-34.000		
a. Panorama tour ivm onze vernieuwbouw			
b. Fotografie			
c. Film t.b.v. de scholenmarkt			
d. Video's themaklassen			
* representatie, door nagekomen factuur reünie, kosten jubileum tto, pleinverlichting/kerstversiering	-24.000		
* divers (personeeladministratie, testen en toetsen, sportklas, software financiële administratie, leerlingenbegeleiding, telefoonkosten, deskundigenadvies, kopieerkosten)	-115.000		
<i>Financiële baten en lasten</i>			
Door stijgende rentes en gunstige tarieven (schatkistbankieren, op basis van EuroSTR tarief, eind december 3,90%)			329.000
Totaal			625.000

Resultaten laatste 7 jaren

RESULTATEN IN €, 2017-2023

Financiële ratio's

De school heeft een goede financiële positie. Uit de kengetallen blijkt de gezonde financiële basis van de school: Prima in orde zijn:

Kengetallen	2023	signaalgrens inspectie/OCW	wens school	score t.o.v. signaleringswaarde
solvabiliteit 1	0,32	< 0,2	>0,25	✓
solvabiliteit 2	0,55	< 0,3	>0,35	✓
liquiditeit	1,96	0,5 (<=) 1,5	0,75 (<=) 1,5	✗
rentabiliteit	5,28	0 (<=) 5	=> 1,5*	✓
kapitalisatiefactor	0,58	0,2 (<=) 0,35	0,2 (<=) 0,35	✗
weerstandsvermogen	0,28	0,1 (<=) 0,4	0,2 (<=) 0,4	✓
financiële buffer	0,21	0 (<=) 0,06	0 (<=) 0,06	✗
personele kosten/rijksbijdrage	0,78	> 0,95	< 0,95	✓
personele kosten/totalen baten	0,72	> 0,9	< 0,9	✓
normatief eigen vermogen (in miljoen €)	16,36	< werkelijk EV	> werkelijk EV	✓
werkelijk eigen vermogen (in miljoen €)	8,99	> normatief EV	< normatief EV	✓

* 5 jaars gemiddelde

De solvabiliteit 1 geeft aan in hoeverre de instelling kan voldoen aan haar langlopende verplichtingen (eigen vermogen, exclusief voorzieningen/ totaal vermogen).

De solvabiliteit 2 geeft hetzelfde aan, alleen is nu de post voorzieningen meegenomen in de berekening (eigen vermogen, inclusief voorziening/ totaal vermogen).

De rentabiliteit geeft het verschil weer tussen baten en lasten ten opzichte van de totale baten. Door het positieve resultaat van 2023 (€ 1.343.000) is deze nu +5,28%.

Het weerstandsvermogen ("vrij" besteedbare reserves/ totale exploitatielasten), geeft aan in hoeverre de school in staat is algemene bedrijfsrisico's op te vangen. In de "overlevingsstrategie" van VO-scholen is de aanwezigheid van een toereikend weerstandsvermogen een absolute must.

Tot het weerstandsvermogen ziet de school het totaal van de algemene reserve en haar bestemmingsreserves, met uitzondering van de reserve NPO en CAO. Deze hebben namelijk een verplichtend karakter, namelijk de inzet van de incidentele extra middelen uit het verleden in latere jaren. In noodsituaties kunnen de overige bestemmingsreserves anders worden aangewend. In een school met een gemiddeld risicoprofiel is in ieder geval een weerstandsvermogen van 20% noodzakelijk. De risicoanalyse van de school geeft een gemiddeld risicoprofiel aan (zie continuïteitsparagraaf). Het aanwenden van een deel van de reserves voor onderwijs, personeel en gebouwen is derhalve, financieel gezien, verantwoord.

Daarnaast geeft de inspectie grenzen aan waarbinnen het aandeel van de personele lasten van een school moet blijven. Dit om aan te geven of de school een 'gezonde' bedrijfsvoering heeft. We blijven hierbij keurig onder de vastgestelde bovenwaarden.

Tenslotte heeft de inspectie vanaf 2020 een signaleringswaarde geïntroduceerd, het zogenaamde normatief eigen vermogen. Indien een school boven deze waarde uitkomt, is dat het startpunt van een gesprek met de inspectie. 't Rijks zit ruimschoots onder deze signaleringswaarde.

De volgende kengetallen bevinden zich boven de bovengrens:

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de instelling kan voldoen aan haar verplichtingen op korte termijn (vlottende activa/kortlopende schulden). Deze zal gaan dalen zodra de bouwactiviteiten zullen starten. Als extra buffer heeft de school vanaf januari 2026 een extra rekeningcourantkrediet van het Ministerie van het Financiën van € 2.000.000 toegekend gekregen.

De kapitalisatiefactor dient als signaleringsgrens: $KF = \text{kapitaal} - \text{boekwaarde gebouwen en terreinen} / \text{totale baten}$. Voor grote onderwijsinstellingen adviseert de commissie een KF tussen de 0,2 en 0,35. Wij zitten hier, gezien ook onze hoge liquiditeit, nu tijdelijk boven. Ook deze zal gaan dalen zodra onze bouwactiviteiten gaan starten.

Tenslotte vormt de hoogte van de financiële buffer een goede graadmeter. Deze geeft een indicatie van middelen die nog niet zijn ingezet voor het onderwijsproces.

Hierbij geldt een bovengrens van 0,05. Voor 't Rijks is deze 0,21 en bevindt zich daarbij nu ruim boven de bovengrens. Ook hierbij is het de verwachting dat door investeringen in ons gebouw in de toekomst dit kengetal weer ruim onder de bovengrens zal komen.

Treasury

Hoofdpijnen

Het treasurybeleid van 't Rijks is gericht op het optimaliseren van de financieringsstructuur en het beperken van financiële risico's. Ons treasurystatuut is gebaseerd op regelgeving vanuit het Ministerie van Onderwijs. Deze heeft op 6 juni 2016 de regeling "Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" gepubliceerd, kenmerk FWJZ/800938 (6670).

Het uitgangspunt daarbij is:

Het financieel beleid en beheer is dienstbaar aan het realiseren van de publieke doelstellingen en is daartoe op transparante wijze gericht op financiële continuïteit. 't Rijks kwalificeert zich daarbij als niet-professionele belegger.

De doelstellingen van het treasurybeleid luiden:

- het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities (beschikbaarheid)
- het minimaliseren van de kosten van leningen (kostenminimalisatie)
- het optimaliseren van het rendement van de overtollige liquide middelen binnen de kaders van het treasurystatuut (rentemaximalisatie)
- het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de instellingen zijn verbonden (risicominimalisatie)
- het schoolbestuur treedt niet als bankier op

Ontwikkelingen tijdens kalenderjaar

Per 31 december 2023 heeft de school bij het Ministerie van Financiën een tegoed in rekening courant van in totaal € 11.902.654. Dit saldo maakt onderdeel uit van de zogenaamde 'schatkist' van het Ministerie. Eind 2022 lag dit saldo net boven de € 7.200.000, de stijging wordt veroorzaakt door ons positieve resultaat, het relatief lage bedrag aan investeringen in 2023 en door voorschotsubsidies (DUMAVA, basisvaardigheden).

Daarnaast heeft de school een lening bij het Ministerie van Financiën lopen van € 6.000.000. Deze lening heeft een looptijd van 30 jaar en er vindt een jaarlijkse aflossing plaats van € 200.000. Eind 2023 bedraagt de schuld € 5.400.000. De looptijd hiervan beslaat nog de periode tot en met juni 2050. Het rentepercentage

bedraagt bij deze lening 0,21%. Op de lening zit, via de gemeente Bergen op Zoom, een liquiditeitsopslag. Deze bedraagt 0,2%. Tenslotte is er bij het Warmtefonds geld geleend voor zonnepanelen en andere duurzame investeringen voor € 995.000, hiervan bedraagt de schuldrest eind 2023 zo'n € 842.000.

Verder heeft 't Rijks in 2023, om de bouw/verduurzamingsplannen te kunnen bekostigen een rekening-courantkrediet bij Ministerie aangevraagd. Deze is begin 2024 toegekend, hierdoor heeft 't Rijks een roodstand faciliteit van € 2.000.000. Verder heeft de school als actiepunt, gezien de groei prognoses van het aantal leerlingen, om extra leencapaciteit via het Ministerie aan te vragen. Zodoende blijven we in staat leerlingen ook in de toekomst goed te kunnen blijven huisvesten.

Verantwoording financieel maatschappelijke subsidies

Prestatiebox

In 2023 is een bedrag voor kwaliteit van het onderwijs beschikbaar gesteld van € 312.120,-.

Dit bedrag is bedoeld voor de volgende doeleinden:

- *Strategisch personeelsbeleid*
Ingezet voor de opzet van een rapport strategisch HRM beleid 2021-2025 door een extern bureau en aan de samenwerking om tot een gezamenlijke regionale strategische personeelsplanning van West-Brabant te komen.
- *Terugdringen verzuim vo*
We werken volgens het verzuimprotocol, zoals dit in juli 2020 is vastgesteld. Extra aandacht is er ook in 2023 geweest voor huiswerkverzuim en toetsverzuim. Hiervoor zijn nieuwe regels in het leven geroepen en vindt extra monitoring van deze regels plaats.

NPO gelden

Deze middelen ontvangt de school nadat er een schoolscan is gemaakt, een analyse op basis van schoolonafhankelijke toetsen van de ontwikkelingsachterstanden van leerlingen op het gebied van kennis, vaardigheden en sociaal-emotioneel groei en welbevinden. De school moet dit op basis van namen en rugnummers vaststellen, leerdoelen formuleren en interventies inzetten op

basis van de toolkit van het Ministerie. De inzet van de middelen moet verbonden zijn met het schoolplan. Ouders, leraren en leerlingen (via de leerlingenraad) zijn betrokken bij de plannen.

De MR heeft ingestemd met de plannen voor de inzet van de middelen.

De school heeft deze middelen in het kalenderjaar 2023 ingezet voor (per onderdeel is er de rubriek van de menukaart aan toegevoegd):

inzet NPO 2023	bedrag	rubriek menukaart
klassenverkleining	398.645	E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning
ondersteuningslessen	99.661	B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren
huiswerkbegeleiding	29.348	B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren
digitale leermiddelen	156.845	F. Ouderbetrokkenheid en digitale technologie
coaching & professionalisatie	46.796	B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning
leerlingenactiviteiten	9.234	C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen
	740.529	

In 2023 hebben we geen gebruik hoeven maken van personeel dat niet bij ons in loondienst is.

In de praktijk bestaat de NPO van 't Rijks uit vijf pijlers, wat tot de volgende resultaten heeft geleid:

- 1 mentorgroepjes tijdens de mentorband.
- 2 klassikaal mentorprogramma in het lesrooster
- 3 vakinhoudelijke ondersteuning tijdens de les
- 4 ondersteuning in studievoordigheden in en naast de les
- 5 vakinhoudelijke en studievoordigheids-ondersteuning in en naast de les in de bovenbouw havo/vwo en de examenklas mavo.

Werkdrukmiddelen

Door het afgesloten Onderwijsakkoord 'Samen voor het beste onderwijs' zijn extra middelen beschikbaar gekomen voor de aanpak van werkdruk in het voortgezet onderwijs. Hiervoor heeft de school in 2022 € 321,95 per leerling ontvangen. De helft hiervan komt ten goede aan een collectieve aanpak op de scholen. De werknemers zijn hierbij gezamenlijk aan zet en zijn met elkaar in overleg gegaan over het nemen van maatregelen om de werkdruk te verminderen. Hierover heeft de school in overleg met de MR concrete maatregelen afgesproken. De andere helft is beschikbaar voor extra PB uren voor de werknemer (40 uur per jaar op basis van fulltime werktijdfactor). Voor kalenderjaar 2023 hebben we hierbij onze medewerkers de volgende keuzemogelijkheden gegeven:

Ik kies voor het laten uitbetalen van de klokuren

Ik kies voor het inzetten van de klokuren voor verlof

Ik kies voor het inzetten van de klokuren voor het ophogen van mijn pensioenaanspraken

Passend Onderwijs

De school ontvangt via het Samenwerkingsverband middelen om passend onderwijs binnen de school vorm te geven. De basis voor het huidige begeleidings- en zorgsysteem op 't Rijks is terug te vinden in de wijze waarop we tien jaar geleden passend onderwijs op onze school hebben ingericht.

We hebben expertise, bijvoorbeeld gedragswetenschappers, in eigen huis gehaald. Deze benutten we om zowel directe maar zeker ook indirecte begeleiding tot stand te brengen. Hiermee vergroten we zowel het expertiseniveau van het team als de zelfredzaamheid van de leerlingen. Daarbij spelen we voortdurend, op een vernieuwende wijze, in op ontwikkelingen in de samenleving. Het spreekt voor

ons voor zich dat we ouders, teamleden maar zeker ook leerlingen zelf betrekken bij de totstandkoming van de focuspunten. In de basis zijn deze vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan, maar daarbinnen is ruimte. Zo vinden we samen de weg naar de meest passende ondersteuning. Evaluatie op zowel microniveau, per leerling, als op meso (bijvoorbeeld per aangeboden ondersteuning) en op macroniveau (schoolbreed) is voor ons vanzelfsprekend om verdere ontwikkeling te bewerkstelligen.

Deze middelen worden als volgt ingezet:

- Basisbijdrage;
Inzet: mentoraat, faalangstreductietraining, remedial teaching, sociale vaardigheidstraining, weerbaarheid, rouwbegeleiding.
Resultaat: Uit de evaluaties blijkt dat leerlingen tevreden zijn over het aangeboden traject.
- Versterking basisbijdrage;
Inzet: mentorcoach, counselors, IB'er, gedragswetenschapper, orthotheek
Resultaat: mentoren kunnen rekenen op een standaard opleidingstraject, coaching, maar ook maatwerk. In een enkele situatie wordt de begeleiding zelf ondersteund door het zorgteam met als doel later terug te schakelen. Het expertiseniveau stijgt hierdoor.
- Maatwerkarrangementen;
Inzet: gedragswetenschapper, persoonlijk begeleiders.
Resultaat: leerlingen hebben intensieve ondersteuning ontvangen. Zij zijn gemiddeld even succesvol in het vervolgen van hun schoolloopbaan als de 'gemiddelde Rijksleerling'. Door te investeren in zowel de basis als de aanvullende en intensieve ondersteuning lukt het ons om weinig leerlingen te hoeven doorverwijzen naar een ander schooltype. Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de problematiek toegenomen.
- Crisisinterventie;
Inzet: popklas, docenten geven in apart gebouw les aan leerlingen die in de klas tijdelijk niet goed functioneren, daarbij ondersteund door de gedragswetenschapper.
Resultaat: deze leerlingen stromen zoveel als mogelijk weer terug in de klas, waardoor voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen.
- Project hoogbegaafdheid (individuele en groepsgerichte leerlingencoaching);

Inzet: intern begeleider met hoogbegaafdheidsspecialisme.

Resultaat: HB-specialist stelt bij hulpvraag van mentor en/of ouders een plan van aanpak op. Zij geeft advies bij de aanname van hoogbegaafde leerlingen en begeleidt deze leerlingen door verrijking aan te bieden en op verzoek een cursus mindset, waardoor deze kinderen zich beter ontwikkelen en prestaties verbeteren.

- Project BBR OCO (extra ondersteunen bij de corona gerelateerde noodzakelijke inzet
Inzet: intern begeleiders, docenten
Resultaat: meer maatwerk voor individuele leerlingen in de school, meer aandacht voor de thuissituatie van leerlingen, meer begeleiding van sociaal-emotionele aard.

Nieuwkomers

Ook in 2023 hebben we extra geld ontvangen voor nieuwkomers (leerlingen die korter dan twee jaar in Nederland verblijven).

Zij krijgen één à twee keer per week taalondersteuning (ligt aan ondersteuningsbehoefte). Verder vindt er incidenteel en op afroep begeleiding plaats. Denk daarbij aan het voorbereiden op de toetsweek. Verder zijn er intakegesprekken gevoerd met leerlingen met een NT2 (leerlingen die Nederlands als tweede taal hebben) status die van ISK (Internationale Schakelklas) kwamen

of de basisschool. Er is advies uitgebracht aan de decaan i.v.m. plaatsing en niveaubepaling van deze leerlingen. Na elke periode (3 keer per jaar) zijn de resultaten van deze leerlingen bekeken en waar nodig, actie ondernomen. Verder is er ondersteuning aan mentoren geboden die hulpvragen hadden met betrekking tot de NT2 leerling. Mentoren van deze leerlingen krijgen informatie hoe zij het best tegemoet kunnen komen aan de ondersteuning van de behoeften van de leerling. De NT2 coach sluit aan bij leerlingbesprekingen en rapportbesprekingen van deze leerling.

Sterk techniek onderwijs

Ter versterking van het techniekonderwijs in de regio willen de scholen voor PO, VO en MBO een samenwerking aangaan. Dit is van belang omdat er veel geld vrijkomt voor techniekonderwijs in deze regio. Hiervoor is bij het Ministerie subsidie aangevraagd. Dit kan alleen als scholen samenwerken. Als avo-school doet alleen 't Rijks mee. Wij hebben geen specifiek techniekonderwijs maar we hebben wel techniekroutes. Wij hebben veel knowhow op dat gebied. Wij kunnen in deze samenwerking de anderen sterker maken. Het is onze maatschappelijke plicht om de kennis te delen, zodat uiteindelijk meer leerlingen voor techniek kiezen. Vanuit het PO doet LPS (Lowys Porquin Stichting) mee. Er is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld en de aanvraag is toegekend door het Ministerie.

8. TOEKOMST

Plannen voor de toekomst

Tien vraagstukken vragen om een oplossing!

- 1 Hoe leren we leerlingen hoe het op school hoort?
- 2 Hoe organiseren we de huiswerkbegeleiding voor leerlingen die dit thuis niet voor elkaar krijgen?
- 3 Hoe motiveren we onze leerlingen en zorgen we ervoor dat ze plezier krijgen in het leren?
- 4 Hoe zorgen we ervoor dat de samenwerking in de vakgroepen soepel verloopt en er een constructieve wisselwerking is met de onderwijsteams?
- 5 Hoe integreren we de basisvaardigheden: rekenen, taal, burgerschap en digitale geletterdheid in onze lessen?
- 6 Bereiken we onze doelen met de huidige invulling van de mentorband, flexrooster en lessentabel? Passen we de inhoud aan of de structuur?
- 7 Hoe spelen we goed in op de krappe arbeidsmarkt voor leerkrachten? Welke beleidsaanpassingen zijn nodig m.b.t. instroom- doorstroom-uitstroom van medewerkers?
- 8 Hoe gaan we medewerkers intern opleiden zodat zij zich kunnen ontwikkelen in nieuwe noodzakelijke vaardigheden en competenties voor hun werk?
- 9 Hoe passen we ons werkverdelingsbeleid zodanig aan dat
  - a. Er een meer evenredige werkverdeling ontstaat tussen mentor – niet mentor; parttimer - fulltimer; leraar met lesvervangende taak – leraar zonder lesvervangende taak.
  - b. De verdeling van taken in de vakgroep evenredig is met de aanstellingsomvang van de leerkracht.
  - c. De werktijd in overeenstemming is met de in de cao wettelijke vastgelegde afspraken.
  - d. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in overeenstemming zijn met het wettelijk vastgestelde functieprofiel van de werknemer.
- 10 Hoe gaan we onze school verduurzamen zodat er licht, lucht en ruimte is overeenkomstig met de huidige 21e -eeuwse normen voor frisse scholen?

Op al deze 10 vraagstukken liggen concrete plannen van aanpak. Allemaal bedoeld om van onze school een nog fijnere en betere plek te maken om te leren en te werken. We gaan hiermee aan de slag!

Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf heeft als doel dat iedere belanghebbende of belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur van deze school omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde beleid. Bovendien wordt hiermee inzicht verkregen op het verwachte exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie. Omdat onze huisvestingsgelden zijn gedoordecentraliseerd vanuit de gemeente Bergen op Zoom geldt voor onze school een doorkijk naar vijf in plaats van drie jaren. De uit de meerjarenbegroting 2023-2028 voortgekomen uitkomsten zijn in deze continuïteitsparagraaf opgenomen. In de meerjarenraming ziet u positieve resultaten.

Leerlingenaantallen

Omdat het aantal leerlingen normatief is voor de bekostiging, is dit een essentieel onderdeel van de financiële huishouding van een school. Landelijke demografische factoren spelen een rol: aantal kinderen, leeftijdsopbouw, groeikernen. Regionale factoren spelen ook een belangrijke rol, zoals werkgelegenheid, aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat, voldoende recreatie-, sport- en cultuurvoorzieningen, aanbod van vervolgonderwijs. Jaarlijks wordt de leerlingenpopulatie van de basisscholen in kaart gebracht. Zo hebben we zicht op de samenstelling van groep 1 t/m groep 8 van het basisonderwijs en kunnen we redelijk nauwkeurig het aantal schoolverlaters voorspellen.

De daling van het aantal basisschoolverlaters die er tot nu toe is geweest, hebben we ruimschoots kunnen opvangen gezien het grote aantal aanmeldingen van de laatste jaren.

Vooral de aanmelding van maart 2023 van ruim 550 leerlingen heeft ons leerlingenaantal opwaarts gestuwd.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Leerlingenaantallen	2.459**	2.600***	2.638	2.662	2.689	2.702	2.711

Formatie

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Personele bezetting in fte's per 31 december *							
Directietaken	14,8	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3	15,3
Onderwijzend personeel	144,2	149,8	164,4	152,4	153,5	154,0	154,2
Overige medewerkers	36,3	39,1	39,1	39,1	39,1	39,1	39,1
Totaal	195,3	204,2	218,8	206,7	207,9	208,4	208,6

Deel fte's incidenteel op basis

van subsidies (basisvaardigheden/npo) 5,0 5,0 11,8

* vastgesteld in meerjarenbegroting 2023-2028 op 13 december 2023

** gebaseerd op het werkelijke aantal bekostigde leerlingen per 1 oktober 2022.

*** gebaseerd op het werkelijke aantal bekostigde leerlingen per 1 oktober 2023.

De personele bezetting is in 2023-2024 verhoogd als gevolg van een stijgend aantal leerlingen.

Schooljaar 2024-2025 zetten we tijdelijk extra formatie in voor basisvaardigheden en hebben we ook nog extra formatieruimte voor NPO. Vanaf schooljaar 2025-2026 vervallen deze gelden en is de personele bezetting het gevolg van leerlingenaantal en de daaraan verbonden uitgifte van lessen.

Hieronder volgt de verwachte meerjarenbalans-ontwikkeling en meerjarenraming van baten en lasten. Ook deze cijfers zijn ontleend uit onze meerjarenbegroting 2023-2028. Deze is door het bestuur in december 2023 vastgesteld. De cijfers over 2023 hebben we aangepast aan de cijfers uit deze jaarrekening. De balanscijfers 2024-2028, evenals de resultaten over 2024-2028 zijn conform de meerjarenbegroting 2023-2028.

Balansprognose 2023-2028

Activa	2023	2024	2025	2026	2027	2028
gebouwen	12.927.000	17.003.000	21.403.000	20.413.000	20.769.000	19.550.000
inventaris	1.854.000	2.272.000	2.403.000	2.346.000	2.180.000	2.091.000
vorderingen	1.275.000	895.000	900.000	906.000	908.000	910.000
liquide middelen	11.903.000	7.914.000	2.340.000	897.000	1.067.000	2.448.000
totaal activa	27.959.000	28.084.000	27.046.000	24.562.000	24.924.000	24.999.000
Passiva						
reserves						
bestemmingreserves	7.360.000	5.784.000	5.184.000	4.942.000	4.692.000	4.497.000
algemene reserve	1.617.000	3.729.000	5.136.000	6.117.000	7.080.000	7.859.000
voorzieningen						
onderhoudsvoorziening	4.391.000	3.975.000	3.756.000	3.441.000	3.628.000	3.391.000
personeelsvoorzieningen	1.878.000	2.166.000	1.764.000	1.379.000	1.105.000	1.099.000
langlopende schulden						
Ministerie van Financiën	5.200.000	5.000.000	4.800.000	4.600.000	4.400.000	4.200.000
Warmtefonds	783.000	722.000	660.000	596.000	531.000	463.000
kortlopende schulden						
lening (deel korter dan een jaar)	260.000	261.000	262.000	264.000	265.000	267.000
crediteuren	309.000	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
te betalen belasting en sociale premies	830.000	886.000	886.000	886.000	886.000	886.000
te betalen pensioenen	231.000	249.000	249.000	249.000	249.000	249.000
kortlopende schulden	575.000	497.000	497.000	497.000	497.000	497.000
overlopende passiva	4.525.000	4.315.000	3.352.000	1.091.000	1.091.000	1.091.000
totaal passiva	27.959.000	28.084.000	27.046.000	24.562.000	24.924.000	24.999.000

Staat/raming van Baten en Lasten (in € * 1.000)

Baten	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rijksbijdrage	21.910	23.752	26.012	26.099	25.646	25.893	26.034
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.352	1.492	1.589	1.707	1.707	1.707	1.707
Overige baten	197	121	120	120	120	120	120
Totaal baten	23.459	25.365	27.721	27.926	27.473	27.720	27.861
Lasten							
Personeelslasten	17.967	18.510	22.224	21.607	20.976	21.172	21.362
Afschrijvingen	1.089	1.354	1.187	1.371	1.590	1.657	1.702
Huisvestingslasten	1.471	2.209	1.088	1.754	1.656	1.621	1.623
Overige lasten	2.123	2.235	2.376	2.428	2.476	2.523	2.558
Totaal lasten	22.650	24.309	26.875	27.160	26.698	26.973	27.245
Saldo baten en lasten	809	1.056	846	766	775	747	616
Financiële baten	22	329	250	80	0	0	0
Financiële lasten	51	43	42	39	36	34	32
Totaal resultaat	780	1.343	1.054	807	739	713	584

Ontwikkeling gebouwen en inventaris:

Door de geplande interne verbouwingen zal de waarde van de gebouwen en inventaris tot 2025 flink toenemen. Daarna zullen deze waarden door de verhoogde afschrijvingslasten, die dit tot gevolg heeft, weer gaan dalen.

Ontwikkeling vorderingen:

Deze post is in 2023 hoger door nog te ontvangen rente over het 4e kwartaal van dat jaar en verder door oplopende vooruitbetaalde kosten. De verwachting voor 2024 is dat deze post zal dalen en vervolgens zal stabiliseren.

Ontwikkeling liquide middelen:

Vanwege subsidiegelden, relatief weinig grote investeringen en hoge inkomsten uit rente zijn de liquide middelen in 2023 gestegen. In de toekomst dalen deze door de bouwkosten. We hebben vanaf 2026 een extra buffer van € 2.000.000 aan roodstand faciliteit bij het Ministerie van Financiën.

Ontwikkeling financieringsstructuur:

De langlopende leningen zijn conform het aflossingsschema ingeboekt. De school heeft € 6.000.000 geleend bij het Ministerie van Financiën. Omdat we deze schuld in 30 jaar gaan aflossen, loopt deze lening gestaag af. Tevens is er bij het Warmtefonds geld geleend voor zonnepanelen en andere duurzame investeringen, in totaal is dit € 995.000. Beide leningen lopen zeer geleidelijk af.

Ontwikkeling huisvestings-/investeringsbeleid:

De school heeft de conciërgewoning, lokaal 13 en de 'oude HBS' vernieuwd. Dit heeft geleid tot een flinke investering, deze is gefinancierd met een lening uit de schatkist. Vanaf mei 2024 gaat de school investeren in vernieuwing van de vleugels in de school. Deze investeringen hebben geen relatie met een verwachte leerlingengroei, maar tot deze investering is besloten om ons onderwijs te kunnen vernieuwen en te verduurzamen. Daarnaast biedt ons meerjarenonderhoudsplan een actueel overzicht van de grote onderhoudszaken de komende jaren. De school verwacht dat de voor deze plannen benodigde doordecentraliseringsgelden de komende jaren stabiel zullen zijn.

Ontwikkeling voorzieningen:

De belangrijkste post hierbij vormt de onderhoudsvoorziening. Deze vormt de basis van waaruit de toekomstige stortingen en onttrekkingen worden berekend. De uitkomsten hiervan zijn vervolgens in de toekomstige balans verwerkt. Doordat een deel van ons gebouw wordt vernieuwd zie je een daling van deze voorziening. Doordat het sparen van PB uren vanaf augustus 2023 niet meer is toegestaan, zie je een dalende lijn van de personele voorzieningen.

Ontwikkeling reserves:

De belangrijkste reserve vormt de algemene reserve. Dit dient standaard als buffer voor mogelijke tegenvallers. Deze tegenvallers heeft 't Rijks echter zo goed als mogelijk gedekt via de bestemmingsreserves. Hierdoor kan deze reserve fungeren als financieringsbron voor nieuwe activiteiten en investeringen. Deze loopt op naar een kleine € 8 miljoen eind 2028. Nieuwe plannen op het gebied van een toekomstbestendige school worden ontwikkeld en extra benodigde middelen kunnen we hierdoor inzetten.

Daarnaast vormt de renovatiereserve een belangrijke pijler. Hier zijn in het verleden gelden aan toegevoegd vanuit de doordecentralisatiegelden die we jaarlijks ontvangen van de gemeente. Deze zal in de toekomst gebruikt gaan worden om werkzaamheden in het kader van verduurzaming, onderwijskundige vernieuwing en technische aanpassingen te kunnen financieren. Hierdoor neemt ook in de toekomst het totaal aan bestemmingsreserves af. De overige reserves worden gevuld aan de hand van cijfermatige berekeningen of op basis van uitkomsten uit de risicoanalyse.

Ontwikkeling baten en lasten:

Rijksbijdrage: deze nemen in de loop der jaren langzaam toe, voornamelijk vanwege de nieuwe vereenvoudigde bekostigingssystematiek van het Ministerie. De invoering hiervan heeft vanaf het jaar 2022 effect. Dit verhoogt onze verwachte inkomsten jaarlijks met zo'n € 200.000 gedurende de jaren 2022 t/m 2026.

Personeelskosten: na een stijging in 2024 als gevolg van de plannen van het Ministerie om geld vrij te maken voor de inzet voor basisvaardigheden, dalen deze daarna als gevolg van het einde van de NPO gelden.

Afschrijvingskosten: deze stijgen vanwege investeringen in gebouwen en inventaris. Huisvestingskosten: deze dalen éénmalig in 2024 vanwege bijstelling van de disconteringsvoet (marktrentepercentage).

Ontwikkeling resultaat:

Gunstige resultaten dus. Dit komt door de in het verleden ingezette lessenvermindering, als gevolg van een aanpassing van het curriculum, en door de vereenvoudiging van de bekostiging die voor meer inkomsten zorgt. Vanaf 2026 zie je de resultaten minder positief worden door extra afschrijvingslasten van onze vernieuwde gebouwdelen.

De school moet bij de volgende ontwikkelingen goed de vinger aan de pols houden:

1. Ontwikkeling regio en leerlingaantal
2. Verzuim
3. Bekostiging vanuit samenwerkingsverband
4. Uitwerking gevolgen nieuwe cao's
5. Kosten vernieuwbouwprojecten
6. Ontwikkeling bedrag per leerling
7. Lessentabel en de daaruit voortvloeiende berekening van de onderwijstijd

Verandering in het totaalplaatje van deze 7 factoren zijn omstandigheden waarvan de ontwikkeling van de omzet en van de rentabiliteit afhankelijk is. Gezien onze goede kengetallen zullen wijzigingen in het totaalplaatje niet direct bijstelling van ons beleid noodzakelijk maken.

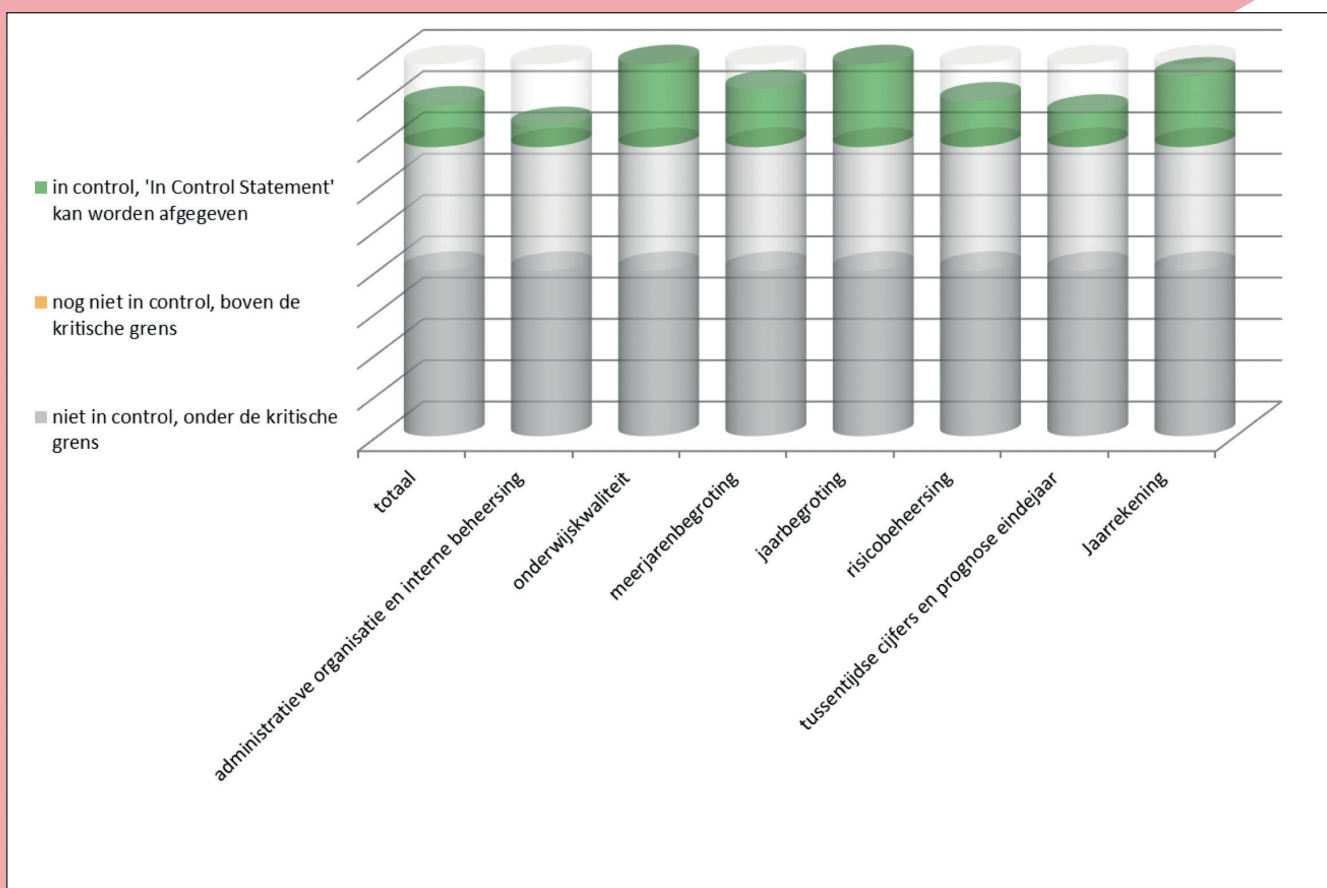
Interne risicobeheersings- en controlesysteem

In control zijn

In Control Statement is de verantwoording door het bestuur over de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de interne beheersing van de processen. Een organisatie is 'in control' als het management een redelijke mate van zekerheid heeft dat doelstellingen worden gerealiseerd. Doelstellingen hebben te maken met: kwaliteit, doelmatigheid en professionaliteit. We hebben de laatste jaren met ons risicobeheersings- en controlesysteem mooie resultaten bereikt:

- Verbetering van de onderwijsresultaten (zie paragraaf 3, kwaliteit)
- Excellente status voor de afdeling mavo en vwo
- Prima financiële kengetallen (zie paragraaf 7)
- Verlaagd risicoprofiel (zie risicoanalyse volgende paragraaf)
- Verbetering succesfactoren (paragraaf 3)

We werken met een In Control Framework met een daarbij behorend normenkader. Er heeft een externe toetsing plaatsgevonden op alle onderdelen hiervan. 't Rijks is op alle onderdelen (zie onderstaande grafiek) uit het normenkader en daarmee ook op totaalniveau 'in control'.

Hiermee geeft de school een 'in control statement' (ICS) af. Onderstaande grafiek geeft op basis van de uitkomsten van de toetsing per onderdeel aan waar 't Rijks op dit moment staat met betrekking tot het 'in control framework'.

Er zijn interne en externe factoren die van invloed kunnen zijn op "het schoolgebeuren" van 't Rijks. Het is goed en wenselijk om bepaalde risico's vooraf in te schatten, zowel voor de korte als de middellange termijn. Deze factoren kunnen direct financiële consequenties hebben. Er zijn echter ook risicodragers die wel het schoolproces beïnvloeden, maar niet direct financiële consequenties hebben.

Om meer zicht te hebben op de risico's die de school loopt, wordt er jaarlijks een risicoanalysemodel uitgezet naar verschillende geledingen binnen de school. Zij kunnen hun visie daar ventileren. Alle uitkomsten worden in beeld gebracht en deze vormen een basis voor ons beleid ten aanzien van de financiële reserves. Zie voor de uitkomsten van deze analyse over 2023 de volgende paragraaf.

Een organisatie heeft te maken met vele processen die gevolgd moeten worden om te kunnen functioneren. Je hoopt altijd dat die processen goed werken en na enige tijd ook geolied lopen. In het kader van kwaliteit is het gewenst dat een groot aantal processen nader beschreven wordt, zodat het aan eenieder duidelijk is wat er gebeurt en wat eventuele ongewisse factoren zijn. Tevens geeft het aan anderen een handvat om, bij bijzondere omstandigheden, de aansturing over te nemen, zodat de organisatie kan blijven doordraaien.

De school heeft de bedrijfsprocessen binnen de school beschreven. Hiertoe is een proceskaart gemaakt. We analyseren de deelprocessen. Aan deze processen worden doelstellingen gekoppeld. We toetsen deze met de PDCA cirkel (plan, do, check, act).

Financiële Planning & Controlcyclus

Het proces dat we in beeld hebben gebracht is de planning- & controlcyclus.

Daarbij gaat het om de financiële cijfers. De vragen die je daarbij kunt stellen zijn:

- Weten we waar we financieel staan?
- Zijn we in staat gedurende het jaar bij te sturen?
- Weten we het financiële meerjarenperspectief?
- Zijn onze keuzes voldoende gewaarborgd met de schoolvisie?
- Gaan de financiële keuzes ten koste van de kwaliteit van onderwijs?
- Voldoen we aan de wet- en regelgeving?

Plan: schoolvisie opstellen, strategische doelstellingen vertalen naar budgetten en operationele doelstellingen, meerjarenbegroting opstellen, jaarbegroting maken, formatieplan opstellen

Do: financiële maandoverzichten met jaarbijstelling, meerjarenbegroting, directiekeuzes

Check: analyse financiële maandoverzichten met begroting, keuzes directie in overeenstemming met de schoolvisie, opmaken en goedkeuring jaarrekening

Act: bijsturen aan de hand van maandrapportages, bijstellen begroting en meerjarenbegroting, maken formatieplan (is zowel plan als act), bijsturen van plannen en strategische keuzes

In deze planning- & controlcyclus vindt regelmatig (vooraf en achteraf) toetsing plaats:

- een financiële toetsing op efficiëntie
- een beleidsmatige toetsing op effectiviteit

Kwaliteit Onderwijs

Vanuit de missie en visie van de school monitoren we de schoolprestaties en streven er op die manier naar om onze doelstellingen (geformuleerd in de kadernota) te halen. Het stelsel van kwaliteitszorg maakt het mogelijk om de kwaliteit van belangrijke aspecten van het onderwijsproces en de leerresultaten te bewaken. Het stelsel is cyclisch opgebouwd en bestaat onder andere uit een jaarlijkse zelfevaluatie. Ook bevat het stelsel een groot aantal meetbare kwaliteitsindicatoren die onder meer gaan over de leerresultaten, de kwaliteit van de lessen en de tevredenheid van ouders, leerlingen en medewerkers. Hierdoor houdt de school zicht op de onderwijskwaliteit, de behaalde resultaten en de ervaren veiligheid op de school. Het werken volgens de plan-do-check-act-cyclus is op alle lagen in de organisatie ingebed. Van schoolplan tot vakwerkplannen en persoonlijke ontwikkelingsplannen voor medewerkers, zien we terug dat de school volgens deze cyclus werkt. Dit is één van de door het bestuur opgestelde kaders en zorgt voor een eenduidige aanpak.

Informatiebeveiliging en Privacy

Informatiebeveiliging en privacy (IBP) wordt van steeds groter belang. De overheid heeft een *Normenkader informatiebeveiliging en privacy* geformuleerd, waarbij scholen eind 2027 aan het basisoniveau van dit kader moeten voldoen. Het schoolbestuur draagt hiervoor de eindverantwoordelijkheid.

In 2023 zijn er op 't Rijks belangrijke ontwikkelingen geweest rondom IBP, waarmee de eerste stappen voor het normenkader reeds zijn gezet. De Functionaris Gegevensbescherming (FG) concludeert in zijn jaarverslag voor het schooljaar 2022-2023 dat er sprake is van aantoonbare groei in het IBP-beleid. Er is onder andere een uitgebreide Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd voor Somtoday (leerlingenadministratie en elektronische leeromgeving), waar de belangrijkste risico's zijn geïdentificeerd. De voorgestelde maatregelen zijn in de medezeggenschapsraad besproken en goedgekeurd. In hetzelfde jaar zijn de maatregelen vervolgens geïmplementeerd.

Met alle leveranciers van digitale leermiddelen en andere diensten sluit de school verwerkersovereenkomsten af, waarin wordt vastgelegd welke persoonsgegevens verwerkt (mogen) worden, hoe deze gegevens beveiligd zijn en hoe lang ze bewaard mogen worden.

Het afsluiten van de verwerkersovereenkomsten is door het bestuur gemandateerd aan de informatiemanager. Elke verwerking van persoonsgegevens door derden wordt vastgelegd in het verwerkingsregister. Incidenten rondom informatiebeveiliging en privacy worden bijgehouden in het incidentenregister. In het geval van een (mogelijk) datalek wordt ook de FG betrokken. In 2023 zijn twee incidenten gerapporteerd, in beide gevallen zijn de betrokkenen geïnformeerd. Bij één incident is ook de autoriteit persoonsgegevens ingelicht.

Risico/kansanalyse

Tijdens de zomer 2023 hebben diverse geledingen binnen de school weer een risico-/ kansanalyse ingevuld. De volgende geledingen hebben (een deel van) de analyse ingevuld: bestuur, MR, sectievoorzitters, OD en directie/teamleiders. De analyse is samengesteld vanuit zes verschillende perspectieven:

1. organisatie/proces
2. huisvesting
3. leerling/product
4. personeel
5. demografie/omgeving
6. veiligheid/ethiek

Tegenover de uitkomsten, zetten we de harde cijfers uit onze jaarlijkse kwaliteitsmeting. Onderliggende thema's lopen synchroon met de thema's in het vastgestelde schoolplan 2021-2025.

De werkwijze van onze meting:

Bij de risico's:

- de kans dat het risico zich voordoet
- het effect van het risico op de kwaliteit van de organisatie
- het effect van het risico op de continuïteit van de organisatie

Bij de kansen:

- de mate waarin de school deze kans benut
- de mate waarin er bedreigingen zijn voor deze kans

Intersubjectief is dit in beeld gebracht door de risico's te voorzien van een rapportcijfer 1 t/m 5:

- 1 betekent dat er een kleine kans is dat het risico zich voordoet en het risico laag is.
- Bij 3 gaan we uit van een risico dat zich redelijkerwijs voordoet en het een reëel risico is.

- 5 betekent dat het risico hoog is en er een grote kans is dat dit risico zich voordoet.

Uit de meting blijkt dat er vijf reële risico's zijn, waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden dat ze zich voordoen. Uit de harde cijfers van onze jaarlijkse meting blijkt dat we hier ook daadwerkelijk mee aan de slag moeten.

1. *Leerlingen ervaren dat wij in staat zijn te differentiëren (3,3)*

	2020	2021	2022	2023
waardering	2,4	2,8	2,9	3,3

Het is lastig om een eenduidig en eenvoudig antwoord te geven op bovengenoemd vraagstuk. We zullen met elkaar een proces moeten lopen waarbij we naast de gestelde doelen aandacht moeten hebben voor interne/externe differentiatie, de te behalen leerdoelen van elk vak, de te behalen leerdoelen op het gebied van basisvaardigheden (taal, rekenen, burgerschapsvorming en digitale geletterdheid) zonder daarbij de wettelijke en financiële verplichtingen uit het oog te verliezen. Kortom: Het is een integraal proces en dat kost tijd!

2. *Leerlingen ervaren de lessen als inspirerend voor hun groei en ontwikkeling*

	2020	2021	2022	2023
waardering	2,5	2,8	3,1	3,2

Uit het tevredenheidsonderzoek van de leerlingen blijkt tevens dat 30 procent van de leerlingen ontevreden is over de lessen van de docenten en het onderwijs dat wij geven. Zij vinden de lessen niet boeiend, leuk of inspirerend. Het lesmateriaal is niet uitdagend. Er is te weinig ruimte voor eigen inbreng en zelfstandig werken. Als rapportcijfer krijgen we een 5,7. Dat is niet erg hoog. Zeker niet als we dit vergelijken met het mentoraat. Zij scoren een 8,2.

Om dit toe te passen in onze lessen zullen we ons lesprogramma en onze lespraktijk moeten aanpassen. Een vernieuwing van onze werkwijze is nodig. Vaak weten we niet hoe we dit moeten doen. Daardoor herhalen we onszelf, terwijl we heel goed merken dat het niet werkt. Het frustreert de leerkracht en de leerling. We kennen weinig of geen good practices.

Docenten hierin verder scholen is daarbij noodzakelijk.

3. *Het verzuim ligt op 't Rijks gelijkwaardig aan het landelijk ziekteverzuim (3,2 vorig jaar 3,6)*

Dit punt komt uit de risicoanalyse wederom als zorgpunt naar voren. De waardering van dit risico is met 0,4 gedaald ten opzichte van vorig jaar, dat is positief. Ons ziekteverzuim ligt al geruime tijd onder het landelijk ziekteverzuim;

	2020	2021	2022	2023
't Rijks	5,7	4,4	5,13	4,3 *
Landelijk**	4,9	4,75	5,58	5,35**
Onderwijs**	5,1	4,7	5,68	5,8 **

* cijfers betreffende 't Rijks, voor 2023 betreft dit het 1e halfjaar (in vergelijking met landelijk)

** cijfers ontleend uit statline van het CBS, voor 2023 betreft dit het 1e halfjaar.

We blijven de vinger aan de pols houden. Het blijft een hardnekkig fenomeen dat er kort frequent verzuim is. Omdat we dit ook terugzien bij de leerlingen versterken we onze aanpak van het verzuim onder medewerkers en leerlingen.

Het ziekteverzuim, en dan vooral het kort frequent verzuim, wordt door de gehele school als een hoog risico gezien. Dit is ook logisch, vaak werkt dit door als domino-effect op andere delen van de organisatie. Het is belangrijk dat de schoolleiding hieraan prioriteit blijft verlenen. Bij het kort frequent verzuim worden de leidinggevenden geattendeerd op het voeren van verzuimgesprekken. Dit creëert voor meer bewustwording bij de betreffende collega's of achterhaalt onderliggende problematiek waardoor ondersteuning geboden kan worden. P&O neemt hierin het voortouw en checkt of de acties ook worden uitgevoerd.

Ons ziekteverzuimbeleidsplan sluit hierbij aan.

- minder laagdrempelig ziekteverzuim, ziekmelden bij leidinggevende
- inzet op preventie; denk hierbij aan het inzetten van coaching, begeleiding (bv. psycholoog) of aanbieden van vitaliteitstraject;
- medewerkers wijzen op de mogelijkheid om een afspraak te maken met de bedrijfsarts vanuit preventief oogpunt;
- voorlichting geven over het (preventief) verzuimbeleid;

- regelmatig het taakbeleid onder de loep nemen;
- vergoeding van (een deel van) de kosten van voorzieningen (bv. aangepaste bureaustoel, computerbril);
- bespreking van te nemen maatregelen in het sociaal medisch overleg; dit vindt elk kwartaal plaats

Voor nieuwe leidinggevendenden wordt er een verzuimtraining aangeboden, waarin de wet verbetering poortwachter en veel voorkomende problematieken aan de orde komen.

Voor de zittende leidinggevende wordt er een opfris-training aangeboden, waarin intervisie kan plaatsvinden, er casuïstiek kan worden ingebracht en er ook aandacht is voor zaken die op dat moment spelen (thuiswerken, corona, mentale veerkracht).

De scholen voor VO zijn zelf risicodragend. In gevallen van zwangerschapsverlof wordt de uitkering overgenomen door het UWV. Alle overige vervangingen zal de school zelf moeten bekostigen.

De verzuimdoelstellingen zijn in het schoolplan (4,5%) nu vrij marktconform neergezet. In deze begroting is gerekend met 5,0% (gemiddelde van de laatste 3 jaar). Het hoger uitkomen dan dit percentage heeft impact op de resultaten en vormt dus een risico.

Het verzuim onder leerlingen is na Corona sterk gestegen. Ook dit vraagt om extra aandacht. De aanstelling van een specifieke verzuimcoördinator die de nadruk legt op de verzuimaanpak van de mentor en teamleider is noodzakelijk. Daarnaast is er een dashboard ontwikkeld zodat we dagelijks het verzuim per klas zien en kunnen interveniëren.

4. *De medewerkers op 't Rijks zetten hun professionaliseringstijd volledig in om te groeien als teamspeler en het eigen vakmanschap te vergroten (3,1; ook 3,1 in 2022 en 2021)*

Uit het tevredenheidsonderzoek van leerlingen en medewerkers blijkt tevens dat slechts 41 procent tevreden is over het persoonlijke ontwikkeltraject. 24 % is daar ontevreden over. 19 procent is ontevreden over het inzetten van de professionaliseringstijd voor de groei als teamspeler en het vakmanschap. 52 % is daar tevreden over. De gemiddelde score is een 6.4. Dit kan veel beter.

Dit vraagstuk is voor de groei van medewerkers het meest essentiële. De samenleving verandert razendsnel. De wijze waarop mensen met elkaar omgaan en wat zij van elkaar verwachten, is totaal anders dan tien jaar geleden.

Aanpak:

1. We zijn allemaal **leerkracht**. We zetten leerlingen in hun kracht om te leren. Dit symboliseert de nieuwe werkwijze.
2. Professionalisering is een onderdeel van onze baan. Het is werktijd. We gebruiken 166 klokuren van onze baan voor het aanleren van pedagogische en **didactische methoden en technieken** die we nodig hebben om onze leerlingen aan het leren te krijgen.
3. De professionaliseringstijd kent geen overlap met de **lestijd**. De leerkracht plant de professionaliseringstijd in het weekrooster/ jaarrooster naast de lessen.
4. We stellen een **opleidingscoördinator** aan die in samenwerking met de afdelingsteams en de conrectoren een scholingsaanbod doet op pedagogisch en didactisch gebied voor onze leerkrachten.
5. We zoeken voor het scholingsaanbod de samenwerking met '**Zeeland professionaliseert**' van het Dienstencentrum Onderwijs (DCO). In dit verband worden veel trainingen aangeboden voor alle leerkrachten in Zeeland. 't Rijks is lid van DCO.
6. We passen nieuwe pedagogische methoden en technieken toe in onze lessen. Samen met de collega's binnen en buiten de vakgroepen vormen we **intervisiegroepen** op dit terrein. Leren van elkaar is ons credo.
7. We laten ons **coachen** wanneer we het lastig hebben. Het is niet vreemd dat dit allemaal niet vanzelf gaat. Ook wij mogen fouten maken. Elkaar steunen en feedback geven is een goede manier om van elkaar te leren. In school zijn diverse coaches beschikbaar.

5. We zijn in staat om leerachterstanden als gevolg van corona weg te werken (3,1 vorig jaar 2,7)

De weerbaarheid, de discipline, het concentratievermogen en het doorzettingsvermogen van de jeugd is om allerlei redenen veranderd. De pubers denken en handelen niet meer zoals tien jaar geleden. Deze trend is niet alleen ontstaan door de schoolsluitingen tijdens corona. De trend was al langer gaande. De schoolsluitingen hebben dit versneld. Hierdoor is het extra ingewikkeld de leerachterstanden als gevolg van corona weg te werken. **Aanpak:** Vakgroepen en docenten integreren de basisvaardigheden (taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid) in elke les. Dit vraagt om bijstelling van het vakinhoudelijke curriculum in elke vakgroep en om professionalisering van de leerkracht. Daarnaast stellen we huiswerkbegeleiders aan ten behoeve van verplichte huiswerkbegeleiding na schooltijd. In het mentorprogramma worden waarden als zelfdiscipline, doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen (geloof dat je het kunt) behandeld.

Verder zijn de laagste risicofactoren ook vermeldingswaardig:

- We besteden de middelen rechtmatig en doelmatig (1,7)
- We geven onderwijs vorm in samenwerking met onze maatschappelijke partners (1,7)
- 't Rijks komt goed in beeld in de media (1,8)
- Leerlingen, ouders, collega's en partners ervaren 't Rijks als een goed georganiseerde school (2,0)
- Het bestuur en schoolleiding geeft altijd het goede voorbeeld, werkt volgens de onderwijscode good governance en legt daarmee hun maatschappelijke verantwoording af (2,0)

Daarnaast is het goed de risicobereidheid in ogenschouw te nemen.

Hierin maken we het volgende onderscheid:

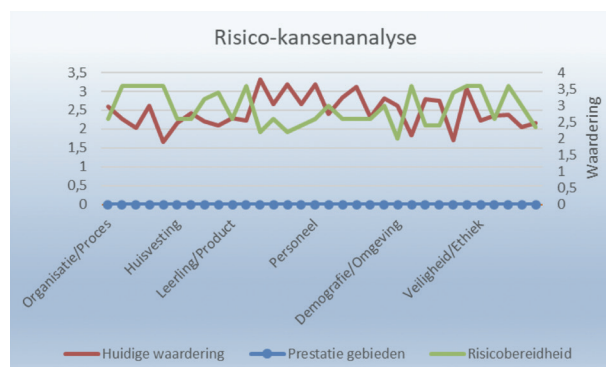
- **Accepteren**
We brengen de financiële risico's zo goed mogelijk in beeld en vertalen dit in de meerjarenbegroting. We maken hiervoor fluctuerende leerlingaantallen, fluctuerende verzuimcijfers en andere reserves.
- **Verminderen**
Risico's die we door middel van het nemen van maatregelen trachten te mitigeren; Voorbeelden die we momenteel toepassen hiervan zijn: Inzet van extra middelen voor huiswerkbegeleiding,

professionalisering leerkrachten, herinrichting curriculum, integreren basisvaardigheden in de lespraktijk, examentraining en mentorbegeleiding gericht op persoonlijkheidsvorming

- **Negeren**
Risico's die buiten de beïnvloedings sfeer van de school liggen. Deze risico's brengen we in beeld en maken ze bespreekbaar bij partijen die hier wel invloed op hebben. Zoals het Ministerie, samenwerkingsverband, provincie en gemeenten.

De uitkomsten van het totaalplaatje zie je in de grafiek hieronder.

Daar waar de rode lijn ver positief afwijkt van de groene liggen voor de organisatie de grootste 'problemen'. Deze liggen voornamelijk in de gebieden P (personeel) en LP (leerling/product). De wens van het bestuur is gericht op nieuwe pedagogische en didactische vaardigheden van de leerkracht, zoals beschreven staat in het rapport De staat van het onderwijs van de onderwijsinspectie. Leerkrachten vallen vaak terug op werkwijzen die ze kennen en kiezen vaak nog niet voor nieuwe methodes en technieken. Hierin verbetering aanbrengen zal op de hiervoor genoemde gebieden de rode lijn weer dichterbij de groene brengen.

Daarnaast zijn er belangrijke risico's die we in de eerdergenoemde meting niet hebben meegenomen:

1. Passend onderwijs

Het passend onderwijs blijft een risico vormen. Hier zijn de volgende punten aandachtspunten:

- * Er is in de regelgeving opgenomen dat bij een tekort van het samenwerkingsverband de individuele scholen gekort worden op hun lumpsum.
- * Wat betekent passend onderwijs voor onze docenten (leveren van maatwerk in de klas)?

2. Basisvaardigheden

We hebben in 2023 wederom, nadat we in 2022 waren uitgeloot, een subsidieaanvraag basisvaardigheden gedaan. Dit keer met succes. We zijn volop aan de slag om met behulp van deze subsidie de basisvaardigheden van leerlingen te verbeteren, gekoppeld aan ons schoolplan. Extra gelden vanuit het Ministerie zijn ook na de afloop van de subsidietermijn hard nodig om het niveau van de leerlingen substantieel te kunnen verbeteren.

3. Cultuuronderwijs

We zijn in gesprek met de gemeente Bergen op Zoom hoe we het cultuuronderwijs in de gemeente vorm kunnen geven.

4. Onderwijstijd

Met het huidige systeem van vervangingen, de bepaling van het aantal lessen, start en einde schooljaar, is het risico dat we niet voldoen aan de nieuwe wettelijke eis van de geldende 1.000 uur vrijwel nul. Het grote voordeel van de wet is dat een leerling aan de gemiddelde norm van 1.000 uur per jaar en 700 uur tijdens zijn examenjaar moet komen. Het is dus een verticale norm. Nu het aantal lessen in de nieuwe lessentabel is teruggedrongen, heeft dat invloed op de onderwijstijd, maar ook hierbij is ervoor gezorgd dat dit binnen de maatstaven voor de onderwijstijd blijft. De inspectie heeft al toegezegd hierin maatwerk te leveren in hun controle op de naleving hiervan.

5. Arbeidsconflicten

Landelijk wordt geadviseerd circa 1% van de totale baten als risicobuffer hiervoor op te nemen. De school voldoet hieraan.

6. Instabiliteit in de bekostiging

De school heeft een personeelsreserve (nodig voor het loopbaanbeleid voor zowel het onderwijzend als het onderwijsondersteunend personeel) die voldoende is om de extra kosten voor de functiemix en het loopbaanbeleid voor onderwijsondersteunend personeel op te kunnen vangen. Daarnaast kunnen de jaarlijkse vrijgevallen bedragen voor de werkelijk gemaakte kosten aan deze reserve worden onttrokken.

Andere keuzes die een kabinet zou kunnen nemen, kunnen invloed hebben op de financiële huishouding van de school. Afwachten is, nu het nieuw te vormen kabinet ook een bezuinigingsopdracht heeft, wat de gevolgen zullen zijn. Vooralsnog is van bezuinigingen in de vitale sector geen sprake.

Daarnaast kan de school te maken krijgen met premiestijgingen (ABP en ZVW) van de pensioen- en sociale lasten. Deze worden tot nu toe steeds vrijwel geheel vergoed door de overheid. Premiestijgingen vormen dan ook een minder groot risico dan in het recente verleden.

7. Ontslag

Beleid inzake beheersing van de uitkering na ontslag RSG 't Rijks houdt zich aan de wettelijke regelingen bij ontslag. Ze tracht het risico voor ontslag van zittende medewerkers zo klein mogelijk te houden. Mocht ontslag onvermijdelijk zijn, dan is het doel om dit met de inzet van zo weinig mogelijk middelen vorm te geven.

Conclusie risicofactoren:

RSG 't Rijks probeert bovenstaande risico's zo goed mogelijk in te bedden in haar eigen vermogen, door ze onder te brengen in aparte reserves. Vanuit de reserves renovatie, kwaliteit, personeel en strategische ontwikkeling kunnen plannen die niet binnen de begroting vallen, worden opgevangen. Ons risicoprofiel geeft aan dat we een gemiddeld risicoprofiel hebben. Daarbij past een weerstandsvermogen van tussen de 20 en 30%. Hier vallen we met een huidig percentage van 28% prima binnen.

9. SLOT

Indien RSG 't Rijks haar marktaandeel kan vasthouden, waarbij het aantal nieuwe brugklassers tussen 30% en 40% zal zijn van de totale uitstroom van het basisonderwijs in deze regio, ziet de toekomst voor de school er goed uit.

Met een gedegen organisatie en een gezond financieel beleid in een goed geoutilleerd gebouw is RSG 't Rijks op de toekomst voorbereid.

drs. L.C.M. de Rond MA,
rector en bestuurder stichting RSG 't Rijks

Juni 2024

Werkwijze bestuur

One tier model

Op grond van de statuten van de stichting RSG 't Rijks bestaat het schoolbestuur uit toezichthoudende bestuurders en een uitvoerend bestuurder. De verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de toezichthoudende bestuurders zijn strikt gescheiden van de uitvoerende bestuurder.

Vier toezichthoudende bestuurders vullen namens de vier regio-gemeenten een kwaliteitszetel in. Twee leden zijn benoemd op voordracht van de MR en het AB wordt gecompleteerd met drie onafhankelijke leden, waaronder de voorzitter en de secretaris. Gezien de breedte van de inhoudelijke vraagstukken zijn drie commissies ingericht, te weten de commissie onderwijs (kwaliteitszorg), commissie financiën en de remuneratiecommissie. Deze commissies dienen de rector-bestuurder van advies en bereiden de besluitvorming door het AB voor.

De toezichthoudende bestuurders zijn belast met het houden van toezicht. Het doel van het toezicht is:

- Toetsen en bevorderen dat de uitvoerend bestuurder het doel van de stichting effectief, doelmatig en efficiënt realiseert.
- Realiseren van maatschappelijke doelen, die door de stichting zijn vastgesteld danwel door de overheid in wet en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.

Concrete bevoegdheden bestaan uit het vaststellen van de statuten, waaronder het managementstatuut, het goedkeuren van het meerjarig strategisch en financieel beleid, de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. De toezichthoudende leden dienen de grondslag van de stichting en de integriteitscode te onderschrijven. Zij dienen zich bewust te zijn van hun voorbeeldfunctie ten behoeve van de hele stichting.

Voor de functie van rector/bestuurder is een profiel opgesteld. Ook voor de voorzitter en de leden van het bestuur is een functieprofiel vastgesteld. Jaarlijks evalueren we of profiel en werkelijkheid met elkaar overeenkomen. Dit leggen we vast in het evaluatieverslag.

De voorzitter van het bestuur ziet er op toe dat alle nevenfuncties worden vastgelegd. De criteria liggen vast in het statuut van de stichting RSG 't Rijks.

Tijdens de vergaderingen van de stichting RSG 't Rijks en de uitoefening van haar taken, richten alle bestuurders zich naar het belang van de instelling en de samenleving. Integer handelen staat centraal voor elke bestuurder van de stichting. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd en vastgelegd. Tijdens het functioneringsgesprek met de rector/bestuurder, staat het gedrag van de rector/bestuurder centraal. Daarin wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de rector/bestuurder het evenwicht bewaakt tussen openheid en vertrouwen.

Samenstelling van het schoolbestuur

Het stichtingsbestuur van RSG 't Rijks is ook in 2023 gebaseerd op het one tier model, een bestuursmodel, waarbij het bestuur strategisch meedenkt, beslissingen op hoofdlijnen neemt en voor de schoolleiding ook een klankbordrol vervult.

De rector, dhr. drs. L.C.M. de Rond MA, is tevens uitvoerend bestuurder. Hij staat aan het hoofd van de school en legt verantwoording af aan de toezichthoudende bestuursleden.

De toezichthoudende bestuursleden functioneren onafhankelijk van de rector/bestuurder, hun namen zijn;

De heer C.P.M. van Oorschot
(onafhankelijk voorzitter)

Mevrouw Y.J.M.M. Kammeijer-Luycks
(onafhankelijk lid secretaris)

De heer F.J.W. van den Elshout
(op voordracht van de ouders)

Mevrouw I.S.M. Pekelaer (op voordracht van de ouders)

De heer A.N.S.H.M. du Pont

(op voordracht van de ouders)

De heer L.G.M. van der Beek

(op voordracht van de gemeente Woensdrecht)

De heer P.W.J. Hoek

(op voordracht van de gemeente Tholen)

Mevrouw H.A.M. van Oorschot

(op voordracht van de gemeente Bergen op Zoom)

Mevrouw E. Prent

(op voordracht van de gemeente Steenberg)

Zij zorgen verder voor:

- het goedkeuren van begroting, meerjarenbegroting en het jaarverslag.
- toezicht op rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming van de middelen.
- toezicht op naleving van de wettelijke verplichtingen, de code goed bestuur en de afwijkingen van die code
- het aanwijzen van een accountant

Nevenfuncties

Alle al dan niet betaalde hoofd- en nevenfuncties van onze bestuurders vindt u in de bijlagen.

Beloning

Deze bestuurders zijn vrijwilligers en verrichten hun werkzaamheden op basis van een vrijwilligersvergoeding. Deze vrijwilligersvergoeding ligt niet boven de € 1.900 en behoeft vanuit nieuwe regelgeving niet te worden gepubliceerd bij de vermelding WNT (wet normering topinkomens).

Stafdienst

De Stichting RSG 't Rijks beschikt over een professionele stafdienst die wordt aangestuurd door de bestuurssecretaris. Deze stafdienst ondersteunt het schoolbestuur. In deze stafdienst zitten specialisten op het gebied van financiën, onderwijs, personeel en beheer. Voor elk van de specialisten alsook voor de bestuurssecretaris is een functieprofiel beschikbaar.

Vergaderingen

Het bestuur van de stichting RSG 't Rijks vergadert zes keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen komen alle aspecten van de instelling aan de orde. Centraal staat steeds de voortgang op tien terreinen. Strategisch beleid; onderwijskundig beleid; personeelsbeleid; beheer; financiën; communicatie; planning & organisatie; overlegvormen; afdelingen; evenementen. Op elke portefeuille wordt mondeling en schriftelijk verantwoording afgelegd door de bestuurder. De documenten en de verslagen worden bewaard in het bestuursarchief.

Er wordt gewerkt met een agendacommissie. Deze bestaat uit de voorzitter, de vicevoorzitter, de rector/bestuurder en de bestuurssecretaris. Deze commissie komt maandelijks bijeen. Zij volgt de ontwikkelingen binnen en buiten de school en dient als sparringpartner voor de rector/bestuurder. Ook de voorbereiding voor de bestuursvergadering vindt plaats in deze commissie.

Horizontale en verticale verantwoording

De toezichthouders volgen de processen kwalitatief en kwantitatief. Zij gebruiken daarvoor diverse instrumenten en informatiebronnen. Zoals de vastgestelde prestatie-indicatoren in het schoolplan en de diepte-interviews met stakeholders. De toezichthoudende bestuurders voeren een keer per jaar gesprekken met het college van de gemeentes Bergen op Zoom, Steenberg, Tholen en Woensdrecht, de ouderraad, de medezeggenschapsraad en de onderwijsinspectie. Van deze gesprekken wordt een gespreksverslag gemaakt en bewaard.

Eénmaal per jaar wordt er voor het voltallige bestuur en schoolleiding een themabijeenkomst georganiseerd.

Het 'one-tier model' blijkt zeer effectief te zijn. De toezichthoudende bestuurders zijn betrokken en goed geïnformeerd, zonder dat zij daarbij op de stoel van de rector/bestuurder gaan zitten.

Bestuursevaluatie

Eens per jaar evalueren de toezichhouders hun eigen functioneren. Dit vindt plaats onder externe begeleiding ter bevordering van de objectiviteit. Hiervan wordt een verslag gemaakt. De gemaakte afspraken worden via een actielijst bewaakt. Dit verslag wordt vastgesteld en in het bestuursarchief bewaard.

De verschillende toezichhouders functioneren op deelterreinen onafhankelijk en kritisch. Zij doen dit in het directe werkoverleg met de verantwoordelijke portefeuillehouders in de school, te weten beheer, financiën, onderwijs, personeel. Zij maken dit kenbaar tijdens de bestuursvergaderingen. Ook hier worden verslagen van gemaakt en bewaard in het bestuursarchief.

Rooster van aftreden

Er is een rooster van aftreden vastgesteld. Daardoor is van tevoren duidelijk hoe lang de zittingstermijn is en hoe wordt gehandeld om de ontstane vacature weer in te vullen.

Klokkenluidersregeling

De stichting RSG 't Rijks heeft de klokkenluidersregeling naar voorbeeld van de VO-raad overgenomen en vastgesteld. Er is een onafhankelijke externe klachtencommissie ingesteld om mogelijke klachten en/of integriteitskwesaties te onderzoeken.

Afhandeling van klachten

't Rijks heeft een klachtenregeling opgesteld voor leerlingen, ouders en medewerkers. Dit hangt samen met het streven naar sociale veiligheid op school. Deze regeling is vastgesteld in de medezeggenschapsraad.

Bezoldiging bestuurders en toezichhouders

De bestuursleden van RSG 't Rijks zijn vrijwilligers en verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd of tegen een vrijwilligersvergoeding. Uitzondering hierop is rector/bestuurder, de heer De Rond. Zijn loonkosten zijn opgenomen in het overzicht WNT (zie onderdeel 8 uit de jaarrekening).

Naleving en jaarlijkse evaluatie van bovenstaande punten leidt tot de conclusie dat voor 't Rijks doet gelden: Code Goed Onderwijsbestuur

Verslag toezichthoudend deel Algemeen Bestuur RSG 't Rijks

Korte beschrijving bestuurlijke inrichting

Reeds een groot aantal jaren geschiedt de besturing en toezicht van Stichting RSG 't Rijks vanuit het Algemeen Bestuur (AB). Begin 2023 heeft het AB onder begeleiding van een externe bestuursadviseur een zelfevaluatie uitgevoerd over de wijze en effectiviteit van bestuur en toezicht. De evaluatie is uitgevoerd met als referentiekader het rapport van de Vrije Universiteit "Kracht en tegenkracht". De aanbevelingen uit deze evaluatie waren vooral strategisch van aard op het gebied van de onderwijsregio en de organisatieontwikkeling op de langere termijn. Ook is stilgestaan bij de wijze van afstemming met het medezeggenschapsorgaan. Naast de aanwezigheid als toehoorder bij iedere vergadering is het voor de verbinding wenselijk dat de voorzitter en secretaris van het AB twee maal per jaar overleg hebben over de stand van zaken en de actuele ontwikkelingen. Hiermee is in december 2023 gestart.

Belangrijkste thema's 2023

Naast de reguliere zaken vanuit de schoolorganisatie verdienen de volgende thema's bijzondere aandacht:

- kwaliteit onderwijs en bezoek Inspectie
- renovatie en verduurzaming schoolgebouw
- groei van de school
- krapte op de arbeidsmarkt
- ontwikkeling financiële positie.

Kwaliteit onderwijs en bezoek inspectie

In de eerste maanden van 2023 heeft de Inspectie van het Onderwijs het vierjaarlijkse onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs en de besturing uitgevoerd.

Dit onderzoek is in goede samenwerking verlopen en de uitkomsten waren zeer positief. Op een aantal punten heeft de Inspectie ruimte voor verbetering geconstateerd. Dit betreft de integratie van de burgerschapsvorming in het onderwijsprogramma en het diepgaander evalueren van de effecten van het geboden onderwijs op de ontwikkeling van de leerlingen.

Tezamen met de achtergebleven examenresultaten heeft dit geleid tot de uitwerking van het "10 puntenplan". Dit plan beoogt gestructureerd in de komende 2 jaar tot zichtbare verbetering van de genoemde aandachtspunten en examenresultaten te komen. De commissie onderwijs volgt dit proces nauwlettend en de directie van de school verzorgt meerdere keren per jaar een presentatie aan het AB over de voortgang.

Renovatie en verduurzaming schoolgebouw

Na de oplevering van de renovatie en verduurzaming van de "Oude Rijks HBS" en de transformatie naar het brugklasgebouw in 2021 is het de beurt van de in de 90-er jaren gerealiseerde uitbreidingen om gerenoveerd en verduurzaamd te worden. Gezien het omvangrijke volume van deze gebouwen heeft dit veel voorbereiding en afstemming met subsidiegevers (gemeente en provincie) gevraagd. De commissie financiën heeft dit proces vanuit het AB gevolgd en begeleid. Dit heeft geresulteerd in besluitvorming tot aanbesteding in oktober 2023. De feitelijke gunning is begin 2024 afgerond. Met deze investering zijn ook deze gebouwen klaar voor een langjarige en duurzame toekomst.

Groei van de school

De in 2020 ingezette groei van de school heeft zich ook in 2023 en zeer recent in 2024 doorgezet. Dit ervaart het AB als een enorm compliment en blijkt van vertrouwen vanuit leerlingen en ouders voor het leiderschapsteam en het hele personeelsbestand. Op middellange termijn leidt de groei tot een overzichtelijk huisvestingsvraagstuk, dat we in goed overleg met de gemeente Bergen op Zoom willen oplossen. De gedachten gaan hierbij uit naar het creëren van een win-win-situatie voor het cultuuronderwijs in de regio, zowel ruimtelijk als kwalitatief.

Krapte op de arbeidsmarkt

De groei van de school in combinatie met de vergrijzing (uittreden van pensionado's) zorgt ervoor dat 't Rijks in nauwe samenwerking met partners in de regio personeel werft via de RAP (Regionale Aanpak Personeelstekort)-regio. Dit levert tot op heden een redelijk resultaat op. Desalniettemin neemt de school ook zelf diverse initiatieven om leraren op te leiden door oud-leerlingen te interesseren voor een baan in het onderwijs. In de nieuwe aanpak van onderwijsregio's willen we dit een plaats geven.

Ontwikkeling financiële positie

Door voorzichtig en gedegen beleid in het verleden heeft 't Rijks een solide financiële positie opgebouwd. Deze positie wordt door het jaar heen nauwlettend gemonitord door het AB.

Met de faciliteiten van het laagrentende schatkistbankieren en diverse subsidieregelingen voor verduurzaming worden de eerder genoemde grote investeringen mogelijk gemaakt. De groei van het aantal leerlingen en de verbetering van de rijksbesteding zorgen ervoor dat de financiële positie ook op lange termijn goed blijft. Met meerjarige scenariobegrotingen wordt dit proces gevolgd.

JAARREKENING

ALGEMEEN

RSG 't Rijks is het bevoegd gezag en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in de regio Bergen op Zoom.

RSG 't Rijks is een stichting en feitelijk gevestigd op Burgemeester Stulemeijerlaan 24, 4611 EG te Bergen op Zoom en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 20122559.

De vaststelling van de jaarrekening en de goedkeuring van de begroting zijn voorbehouden aan het bestuur. Daarnaast moeten deze ter instemming worden aangeboden aan het college van B&W van de gemeente Bergen op Zoom.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van RSG 't Rijks zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Inzake afschrijvingen is wegens vervroegde afschrijving sprake geweest van een schattingswijziging.

Op een deel van onze vernieuwbouw (kluisjesruimte, toiletten, aanpassingen gebruiksvergunning, mediatheek en entree) zit nog een boekwaarde. Deze gaan we vervroegd afschrijven (vanaf moment besluitvorming bouwplannen tot het moment van het buitengebruik stellen).

De jaarrekening 2023 geeft een goed en getrouw inzicht in de balans en de exploitatie van de school en de rechtmatigheid van de bestedingen van de financiële middelen die door het Ministerie van OCenW ter beschikking zijn gesteld.

Nevenstichting

Op 20 juli 1992 is de Stichting Fondsen RSG 't Rijks opgericht.

Hierin worden de bijdragen van de ouders verantwoord. De stichting heeft ten doel: het behartigen van de materiële en immateriële belangen van de leerlingen van de school, alsmede al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. Op 20 juli 1992 is deze notariële akte getekend.

De stichting heeft haar zetel te Bergen op Zoom op het schooladres.

Het bestuur van de stichting is eind van het kalenderjaar 2023 omgezet van 5 naar 3 leden, die door het bestuur benoemd worden;

- rector
- een persoon op voordracht van de directie
- een persoon op voordracht van het bevoegd gezag

De stichting Fondsen vormt een gering financieel belang en heeft minder dan 5% invloed op het balanstotaal van de school. Wij volstaan met een vermelding conform model E.

Model E: Overige verbonden partijen

Minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap

	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Stichting Fondsen RSG 't Rijks	Stichting	Burg. Stulemeijerlaan 24 4611 EG Bergen op Zoom	4

Eigen Vermogen 31-12-2023	Resultaat jaar 2023	Art2:403 BW	Deelname %	Consolidatie
€ 64.621	€ 0	Ja	100%	Nee

Jaarlijks worden de jaarstukken van de stichting Fondsen door de accountant voorzien van een beoordelingsverklaring en wordt de rekening door het stichtingsbestuur van de Fondsen vastgesteld. Vervolgens worden de resultaten bekend gemaakt en besproken met de oudercommissie. Tevens zal de school, indien nodig, financiële middelen verlenen om Stichting Fondsen Regionale Scholengemeenschap 't Rijks aan haar verplichtingen die voortvloeien uit de reguliere activiteiten te kunnen laten voldoen.

Samenwerkingsverband

Passend onderwijs wil zeggen dat de scholen in een regio er samen verantwoordelijk voor zijn dat elke leerling ondersteuning krijgt die nodig is. Deze samenwerking doen scholen in een samenwerkingsverband.

De scholen uit dit samenwerkingsverband staan in de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberg, en Woensdrecht. Vanwege de ligging heeft ons samenwerkingsverband de naam Brabantse Wal gekregen. RSG 't Rijks maakt deel uit van dit samenwerkingsverband. Officieel is de naam Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Bergen op Zoom e.o., ook aangeduid als SWV VO 30.01.

Naam: Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Bergen op Zoom e.o.

Statutaire zetel: Marslaan 1, 4624 CT Bergen op Zoom

Rechtsvorm: Stichting

Code activiteiten: 4

Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor consolidatie

Stichting Fondsen RSG 't Rijks wordt gekwalificeerd als een dochter van stichting RSG 't Rijks. De activiteiten van de stichting Fondsen RSG 't Rijks bestaan uit het beheren en besteden van ouderbijdragen. Omdat er sprake is van een groepsrelatie, bestaat een consolidatieplicht. Stichting RSG 't Rijks maakt gebruik van de consolidatievrijstelling, omdat het balanstotaal van Stichting Fondsen RSG 't Rijks niet groter is dan 5 % van het geconsolideerde balanstotaal (Richtlijn Jaarverslag Onderwijs, toelichtende brochure, ministerie van Onderwijs).

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening 2023 is opgesteld volgens de financiële richtlijnen, zoals deze zijn neergelegd in de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rapporteringsvaluta

De bedragen vermeld in deze jaarrekening zijn vermeld in euro's.

Pensioenen

De school is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP, het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegde pensioenregeling (multi-employer defined benefit-regeling). Gezien het feit dat de pensioenregeling een multi-employerregeling betreft, is de pensioenregeling en een toegezegde bijdrageregeling (defined contribution-regeling) verantwoord. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen (anders dan hogere toekomstige premies).

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. De dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds ABP bedraagt per 31-12-2023 110,5 %. De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van DNB) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl).

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, tenzij anders vermeld. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de betreffende paragraaf.

Waardering van gebouwen en terreinen

De school is in 2006 zowel juridisch als economisch eigenaar van de gebouwen en terreinen geworden, derhalve zijn ze opgenomen onder de activa in de balans. De terreinen zijn hierbij om niet overgenomen van de gemeente Bergen op Zoom. De waardering van de gebouwen vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte levensduur.

De afschrijvingspercentages zijn verdeeld in 3 categorieën:

- Overgenomen gebouwen (afschrijven in 35 jaar, afschrijvingspercentage = 2,857%)
- Nieuwbouw (afschrijven in 40 jaar, afschrijvingspercentage = 2,5%)
- Noodgebouwen (afschrijven in 5 jaar; afschrijvingspercentage = 20%)

Afschrijving vindt plaats vanaf de maand van ingebruikname.

In 2023 (en doorlopend in 2024, 2025 en deel van 2026) hebben er vanwege het vernieuwbouwbesluit vervroegde afschrijvingen plaatsgevonden. Dit voor de onderdelen kluisjesruimte, mediatheek/entree, gebruiksvergunningen en toiletten. De bouwkundige aanpassingen die hiervoor in de jaren 2008 t/m 2010 zijn gedaan, worden daarbij door nieuwe bouwkundige aanpassingen als het ware ongedaan gemaakt en dienen daarbij vanaf het moment van het besluit (11-10-2023) tot het moment van buiten gebruik stelling vervroegd te worden afgeschreven.

Waardering van de inventaris en apparatuur

De waardering van de inventaris vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingspercentages zijn ontleend aan ervaringscijfers. Op basis van de levensduur wordt het afschrijvingspercentage bepaald. Inventarisstukken met een waarde van minder dan € 1.000 (bij ICT hardware ligt de grens bij € 350,-) worden niet geactiveerd, maar komen ten laste van de exploitatie. Ook audiovisuele leermiddelen en pc's die via de vaksecties worden aangeschaft, worden geheel ten laste van de exploitatie gebracht en worden dus niet geactiveerd.

De afschrijving van inventaris en apparatuur geschiedt volgens de onderstaande tabel:

	afschrijvingspercentage
Installaties, machines	5%
Kleinere apparatuur, inventaris	10%
Computers + aanverwante apparatuur:	
Afhankelijk verwachte levensduur	14,28/20/25/33,33%
Software + bekabeling	10%
Schoolmeubilair	5%
Kantoormeubilair	10%
Zonnepanelen	6,67%

Afschrijving bij nieuw aangeschafte inventaris en apparatuur vindt, onafhankelijk van het moment van aanschaf, plaats over het gehele boekjaar. Een uitzondering hierop zijn de zonnepanelen, deze hebben we (vanwege de hoge aanschafprijs) geactiveerd op de dag van in gebruikname.

Groot onderhoud

Voor de kosten van groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passivazijde van de balans.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves vormen een buffer ter waarborging van specifieke doeleinden. Toevoeging en onttrekking vinden plaats bij resultaatbestemming.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Spaarvoorziening

Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in 2 subgroepen:

Spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening éénmalige overwerkregeling

Deze voorziening is gevormd uit overuren (stammend uit 2009/2010) van personeelsleden. Dit betreft een éénmalige regeling, welke uren personeelsleden kunnen inzetten op een later moment.

Bij iedere subgroep wordt er gerekend met een jaarlijkse loonstijging van 3% (2% CAO, 1% schaaltrades).

Voorziening PB uren

In de CAO is een jaarlijks persoonlijk budget opgenomen van 90 uur voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen tot en met juli 2023 gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de waarde van de toekomstige uitbetalingen. Er wordt gerekend met een jaarlijkse loonstijging van 3% (2% CAO, 1% schaaltrades).

Uitgestelde beloningen

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, salaris (inclusief verwachte salarisstijgingen) en disconteringsvoet.

De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Er wordt gerekend met een disconteringsvoet van 2,5% en een jaarlijkse loonstijging van 3% (2% CAO, 1% schaaltrades).

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Deze voorziening is gevormd om aan de loondoorbetalingverplichting van verminderde inzetbaarheid van personeel te kunnen voldoen.

Voorziening werkloosheidsbijdragen

Deze voorziening is gevormd om aan toekomstige WW/BWW-uitkeringen te kunnen voldoen.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening is vanwege loondoorbetaling bij ziekte gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening groot onderhoud

Vanwege nieuwe richtlijnen is er nu voor gekozen de componentenmethode te gebruiken als berekeningswijze voor deze voorziening. Het toepassen van de componentenbenadering bij groot onderhoud houdt in dat de component waarop in de toekomst groot onderhoud zal worden gepleegd, reeds bij ingebruikname van een materieel vast actief als afzonderlijke component van het betreffende actief wordt geïdentificeerd. Deze 'onderhoudscomponent' (nb: dit kunnen ook meerdere componenten zijn) wordt vervolgens afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, de periode vanaf ingebruikname tot aan het verwachte moment dat het groot onderhoud zal worden uitgevoerd. Wanneer het groot onderhoud daadwerkelijk wordt uitgevoerd, worden de kosten hiervan weer als nieuwe component geactiveerd en eveneens afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. Waardering van de onderhoudsvoorziening vindt plaats tegen de contante waarde.

Er wordt gerekend met een jaarlijkse stijging van de kosten van 2% (werkelijke inflatie minus jaarlijkse inflatieverhoging door het Ministerie) en met een disconteringsvoet van 2,5%. Tevens heeft er in 2022 éénmalig een ophoging van 12% plaatsgevonden. Dit is gedaan aan de hand van bouwindexcijfers over

de periode juni 2021 tot en met december 2022. Het MOP (meerjarenonderhoudsplan) geeft aan hetgeen de school nodig zal hebben voor groot onderhoud gedurende de periode 2024 tot en met 2061.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen

verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva, zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden, zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door de gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening, voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

RSG 't Rijks heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Grondslagen financiële instrumenten en risicobeheersing

Rente- en kasstroomrisico

RSG 't Rijks loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan het Ministerie van Financiën). Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt RSG 't Rijks risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt RSG 't Rijks risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

BALANS per 31-12-2023

NA RESULTAATBESTEMMING

ACTIVA		31-12-2023	31-12-2022
	Vaste activa		
1.1	Materiële vaste activa		
1.1.1	Gebouwen en terreinen	12.926.943	13.592.205
1.1.2	Inventaris en apparatuur	1.854.301	1.794.146
	Totaal vaste activa	14.781.244	15.386.351
	Vlottende activa		
1.2	Vorderingen		
1.2.1	Vorraden	8.500	0
1.2.2	Overige vorderingen	94.039	130.298
1.2.3	Overlopende activa	1.172.491	796.345
	Totaal vorderingen	1.275.030	926.643
1.3	Liquide middelen	11.902.654	7.285.844
	Totaal vlottende activa	13.177.684	8.212.487
	Totaal activa	27.958.928	23.598.838

PASSIVA			
		31-12-2023	31-12-2022
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene reserve	1.616.638	1.575.740
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	7.360.500	6.058.500
	Totaal eigen vermogen	8.977.138	7.634.240
2.2	Vorzieningen		
2.2.1	Personele voorzieningen	1.878.243	1.691.890
2.2.2	Overige voorzieningen	4.391.193	3.830.033
	Totaal voorzieningen	6.269.436	5.521.923
2.3	Langlopende schulden		
2.3.1	Ministerie van Financiën	5.200.000	5.400.000
2.3.2	Overige langlopende schulden	782.564	842.264
	Totaal langlopende schulden	5.982.564	6.242.264
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.1	Schuld aan het Ministerie van Financië	200.000	200.000
2.4.2	Schuld aan het Warmtefonds	59.651	58.345
2.4.3	Crediteuren	308.701	309.983
2.4.4	OCW/EL&I	5.613	5.613
2.4.5	Belastingen en premies sociale verzekeringen	830.387	885.668
2.4.6	Schulden ter zake van pensioenen	231.367	249.170
2.4.7	Overige kortlopende schulden	575.336	650.202
2.4.8	Overlopende passiva	4.518.735	1.841.430
	Totaal kortlopende schulden	6.729.790	4.200.411
	TOTAAL PASSIVA	27.958.928	23.598.838

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

STAAT VAN BATEN EN LASTEN			
	2023	begroot 2023	2022
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen OCW	23.751.217	22.092.000	21.910.315
3.2 Overige overheidsbijdragen	1.492.401	1.410.000	1.351.753
3.3 Overige baten	120.950	188.000	197.198
Totaal baten	25.364.568	23.690.000	23.459.266
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	18.510.255	18.256.000	17.967.089
4.2 Afschrijvingen	1.354.087	1.110.000	1.089.011
4.3 Huisvestingslasten	2.209.256	1.651.000	1.471.036
4.4 Overige lasten	2.234.969	1.905.000	2.123.182
Totaal lasten	24.308.567	22.922.000	22.650.318
Saldo baten en lasten	1.056.001	768.000	808.948
5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
5.1 Financiële baten	329.420	0	22.540
5.2 Financiële lasten	42.523	50.000	51.302
Saldo fin. baten en lasten	286.897	-50.000	-28.762
Resultaat gewone bedrijfsvoering	1.342.898	718.000	780.186
6 BUITENGEWONE BEDRIJFSVOERING			
6.1 Buitengewone baten	0	0	0
6.2 Buitengewone lasten	0	0	0
Resultaat buitengewone bedrijfsvoering	0	0	0
Netto resultaat	1.342.898	718.000	780.186

KASSTROOMOVERZICHT 2023

KASSTROOMOVERZICHT RSG 't RIJKS TE BERGEN OP ZOOM (indirecte methode)

Kasstroomoverzicht uit operationele activiteiten		2023		2022
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering		1.056.001		808.948
Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat:				
Aanpassingen voor afschrijvingen	1.354.087		1.089.011	
Toename van voorzieningen	747.513		582.582	
Totaal van aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat	2.101.600		1.671.593	
Veranderingen in werkkapitaal:				
Afname (toename) van kortlopende vorderingen	-250.765		-11.560	
Toename (afname) van kortlopende schulden	2.529.781		300.614	
Totaal van veranderingen in werkkapitaal	2.279.016		289.054	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.436.617		2.769.595
Ontvangen interest	231.798		1.599	
Betaalde interest	42.925		51.624	
Kasstroom uit operationele activiteiten		5.625.490		2.719.570
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-748.980		-282.630	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-748.980		-282.630
Kasstroomoverzicht uit financieringsactiviteiten				
Toename langlopende schulden	0		0	
Aflossing langlopende schulden	259.700		259.186	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-259.700		-259.186
Mutatie liquide middelen		4.616.810		2.177.754
Beginstand liquide middelen	7.285.844		5.108.090	
Mutatie liquide middelen	4.616.810		2.177.754	
Eindstand liquide middelen		11.902.654		7.285.844

TOELICHTING OP DE BALANS

1.1 MATERIËLE VASTE ACTIVA

1.1.1. Gebouwen en terreinen

De gebouwen van voor 1994 zijn door het Ministerie van Onderwijs bekostigd en onder supervisie van de Rijksgebouwendienst gebouwd.

Op 1 januari 1997 heeft de Decentralisatie Huisvesting van de schoolgebouwen plaatsgevonden, hierbij zijn de gebouwen overgegaan van de Rijksoverheid naar de gemeente. De gemeente is vanaf die datum economisch eigenaar van de gebouwen en terreinen geworden. Daarna zijn er uitbreidingen geweest van het sportgebouw, is er een nieuwe vleugel bijgebouwd en is er een nieuw kunst- en cultuurgebouw gerealiseerd. Deze zijn gedeeltelijk gefinancierd door de gemeente Bergen op Zoom.

Nadat de school in 2006 de gebouwen heeft overgenomen van de gemeente, zijn er een nieuw technasium en sciencefloor gerealiseerd, is er een kerk aangekocht en hebben er diverse renovaties plaatsgevonden. Daarnaast zijn er een extra noodgebouwen aangelegd in de Rijtuigweg. Tenslotte heeft er in 2020 en 2021 vernieuwbouw plaatsgevonden van de conciërgewoning en de oude HBS en receptie ingang. Deze vernieuwbouw is in de loop van 2021 in gebruik worden genomen.

Na een lange tijd van planvorming voor vernieuwbouw in de overige delen van het hoofdgebouw, is in oktober het besluit gevallen en is de daadwerkelijke verbouwing in mei 2024 gestart.

In 2023 (en doorlopend in 2024, 2025 en deel van 2026) hebben er vanwege het vernieuwbouwbesluit vervroegde afschrijvingen plaatsgevonden. Dit voor de onderdelen kluisjesruimte, mediatheek/entree, gebruiksvergunningen en toiletten. De bouwkundige aanpassingen die hiervoor in de jaren 2008 t/m 2010 zijn gedaan, worden daarbij door nieuwe bouwkundige aanpassingen als het ware ongedaan gemaakt en dienen daarbij vanaf het moment van het besluit (11-10-2023) tot het moment van buiten gebruik stelling vervroegd te worden afgeschreven. De totale vervroegde afschrijving in 2023 komt daarbij uit een op een bedrag van € 205.242. Bovendien bleek dat een deel van de aanpassingen voor gebruiksvergunning nog op het monumentaal deel van het pand betrekking had. Deze aanpassingen waren al afgestoten en zijn derhalve in 2023 als boekverlies (€ 67.408) opgenomen.

	Gebouwen en terreinen
Aanschafprijs per 1-1-2023	€ 20.561.199
Afschrijvingen cumulatief 1-1-2023	€ 6.968.994
Boekwaarde per 1-1-2023	€ 13.592.205
Investerings 2023	€ 359.408
Desinvesteringen 2023	€ 96.297
Afschrijvingen 2023	€ 957.262
Afschrijvingen op desinvesteringen 2023	€ 28.889
Boekwaarde ultimo 2023	€ 12.926.943
Aanschafprijs per 31-12-2023	€ 20.824.310
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2023	€ 7.897.367

Voor de diverse categorieën zijn de boekwaarden als volgt:

Gebouwdelen	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings 2023	Afschrijvingen 2023	Boekverlies 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Hoofdgebouw:					
Monumentale vleugel	5.289.980		288.585	67.408	4.933.987
Vleugel 10	82.013		37.743		44.270
Vleugel 20	4.121.730		314.904		3.806.826
Vleugel 30	76.223		9.175		67.048
Vleugel 40	525.158		37.065		488.093
Vernieuwbouw (vleugel 10,20,30,40)	96.109	359.408	0		455.517
Overige gebouwen:					
K&C gebouw	1.398.388		63.463		1.334.925
Oude conciërgewoning/ lokaal 13	939.208		51.346		887.862
Sportgebouwen	349.905		19.439		330.466
Kerk	301.422		13.965		287.457
Noodgebouw	412.070		121.577		290.493
	13.592.205	359.408	957.262	67.408	12.926.943

1.1.2 Inventaris en apparatuur

De inventaris getaxeerd, dit is niet alleen verzekeringstechnisch van belang, maar ook vanwege het feit dat de aanschafwaarde van de inventaris een basis vormt voor de berekening van kengetallen. Bovendien is er een meerjareninvesteringsplan (MIP). Hierin staan de inventarisstukken van de school en is bepaald wanneer de stukken vervangen dienen te worden.

Ook in 2023 is inventaris uit de school gegaan (waarde € 84.902). Deze inventaris was al geheel afgeschreven. De oorspronkelijke aanschafwaarde is per 31-12-2023 in mindering gebracht op de aanschafwaarde en de cumulatieve afschrijvingen.

	Inventaris en apparatuur
Aanschafprijs per 1-1-2023	€ 5.363.302
Afschrijvingen cumulatief 1-1-2023	€ 3.569.156
Boekwaarde per 1-1-2023	€ 1.794.146
Investerings 2023	€ 389.572
Desinvesteringen 2023	€ 84.902
Afschrijvingen 2023	€ 329.417
Afschrijvingen op desinvesteringen 2023	€ 84.902
Boekwaarde ultimo 2023	€ 1.854.301
Aanschafprijs per 31-12-2023	€ 5.667.972
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2023	€ 3.813.671

De inventaris is ingedeeld in verschillende categorieën met verschillende afschrijvingspercentages. De indeling hiervan is terug te vinden bij de waarderinggrondslagen.

Voor de diverse categorieën zijn de boekwaarden als volgt:

	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings 2023	Afschrijvingen 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Installaties en machines	334.119	48.991	52.572	330.538
Inventaris en apparatuur	164.774	254.133	47.167	371.740
Computers en aanverwante apparatuur	237.316	51.450	126.274	162.492
Schoolmeubilair	659.132	28.900	69.270	618.762
Kantoormeubilair	52.264	6.098	8.662	49.700
Zonnepanelen	346.541	0	25.472	321.069
Totaal inventaris	1.794.146	389.572	329.417	1.854.301

Inventarisstukken met een waarde van minder dan € 1.000,- (behalve hardware ICT, daar ligt de grens op € 350,-) worden niet geactiveerd, maar komen ten laste van de exploitatie.

1.1.a OZB-waarde gebouwen en terreinen

	Bedrag	Peildatum
De totale OZB-waarde van de gebouwen:		
Burg. Stulemeijerlaan 24+26	€ 13.845.000	1-1-2023
Rijtuigweg	€ 3.720.000	1-1-2023
Faurestraat	€ 269.000	1-1-2023
De verzekerde waarde van de gebouwen:	€ 64.775.733	1-1-2024

1.2 VLOTTENDE ACTIVA

1.2.1 Voorraden

	31/12/2023	31/12/2022
Voorraad kantine	€ 2.310	€ 0
Voorraad papier	6.190	0
	€ 8.500	€ 0

Doordat de inkoop van (examen)papier nu ook via 't Rijks dient te lopen (dit wordt gezien als kerndoel van de school en mag niet via de vrijwillige ouderbijdrage meer lopen) en de kantinevoorraden al grotendeels betrekking hadden op de personeelskantine van 't Rijks heeft 't Rijks de voorraden per schooljaar 2023-2024 overgenomen van de st. Fondsen en lopen de voorraadmutaties vanaf dan via deze weg.

1.2.2 Overige vorderingen

	31/12/2023	31/12/2022
Vordering overige overheden	€ 12.510	€ 16.600
Vordering personeel	1.500	808
Diverse overige vorderingen	80.029	112.890
	€ 94.039	€ 130.298

De post vordering op overige overheden heeft te maken met zwangerschaps/ouderschapsverlofgelden over 2023. De vordering op het personeel van eind 2023 betreft een voorschotbetaling op het salaris.

De post diverse overige vorderingen in 2023 heeft grotendeels te maken met de volgende twee zaken:

- subsidie Restauratiefonds voor beide monumentale panden
- STO subsidie over 2023 via penvoerder OMOscholen

1.2.3 Overlopende activa

	31/12/2023	31/12/2022
Fietsregeling personeel *	€ 26.789	€ 30.627
Laptop/desktop/tablet regeling personeel	€ 3.039	€ 2.931
Vooruitbetaalde PB-uren personeel	€ 0	€ 68.426
Te ontvangen rente	€ 118.563	€ 20.941
Diverse vooruitbetaalde bedragen	€ 1.024.100	€ 673.420
	€ 1.172.491	€ 796.345

* eind december zijn er 61 deelnemers.

Door de oplopende rentes heeft de school dit jaar een hoog bedrag aan rente als vordering. Begin januari is door het ministerie van Financiën de rente over het 4e kwartaal van 2023 gestort (rentepercentage van gemiddeld 3,90%). Het hoge bedrag aan vooruitbetaalde bedragen heeft er mee te maken dat de school de boeken voor de leerlingen extern heeft uitbesteed bij Iddink, Malmberg en Thieme. We huren bij deze bedrijven boeken. De betaling hiervan vindt al grotendeels in september plaats, waardoor we hier de kosten voor januari tot en met juli 2024 (zo'n € 535.000) verantwoorden. Zij vormen daarmee samen met de vooruitbetaalde inkomstenoverdrachten van onze gedetacheerde VAVO leerlingen (€ 160.000) de grootste post in het totaal van vooruitbetaalde bedragen.

1.3 LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen staan vrij ter beschikking en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

1.3.1 Tegoeden op bank- en girorekeningen

	31/12/2023	31/12/2022
Ministerie van Financiën, schatkistbankieren	€ 11.902.654	€ 7.285.844
Totaal	€ 11.902.654	€ 7.285.844

De stand van de liquide middelen is gestegen ten opzichte van 2023. In het kasstroomoverzicht op pagina 70 is exact te zien welke factoren tot de verandering in liquiditeit hebben bijgedragen. De extra subsidies voor basisvaardigheden en voor DUMAVA die we in 2023 hebben ontvangen en nog niet hebben besteed, spelen een grote rol in de toename.

2.1 EIGEN VERMOGEN

2.1.1 Algemene reserve

	Stand per 1/1/2023	Resultaat 2023	Overige mutaties '23	Stand ultimo boekjaar'23
2.1.1 Algemene reserve	€ 1.575.740	€ 40.898		€ 1.616.638

2.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 1/1/2023	Resultaat 2023	Overige mutaties '23	Stand ultimo boekjaar'23
Reserve personeel en loopbaanbeleid	500.000	0	0	500.000
Reserve renovatie	2.592.500	407.500	0	3.000.000
Reserve ICT	325.000	0	0	325.000
Reserve strategische ontwikkeling	200.000	0	0	200.000
Reserve leerlingenfluctuaties	555.000	0	0	555.000
Reserve CAO	394.000	258.000	0	652.000
Reserve NPO	900.000	636.500	0	1.536.500
Reserve kwaliteit onderwijs	222.000	0	0	222.000
Reserve arbeidsconflict+verlof	370.000	0	0	370.000
	€ 6.058.500	€ 1.302.000	€ 0	€ 7.360.500
Totaal eigen vermogen publiek	€ 7.634.240	€ 1.342.898	€ 0	€ 8.977.138

Saldo exploitatie 2023: € 1.342.898

Toelichting saldi reserves (afgeronde bedragen):

Algemene reserve:	Om eventuele tegenvallers te kunnen financieren is een algemene reserve noodzakelijk. Mogelijke tegenvallers zijn echter zo goed als mogelijk gedekt via de bestemmingsreserves. Deze reserve dient dan ook als financieringsbron voor nieuwe activiteiten en investeringen.
Personeel en loopbaanbeleid	<p>Deze reserve hebben we herijkt en bestaat ultimo 2023 uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Functiemix € 100.000 - Rijksacademie € 100.000 - Extra loopbaanbeleid € 300.000 <p>De functiemixpercentages lopen wat achter, hiervoor reserveren we extra gelden om weer aan de maatwerkafspraken te voldoen. De behoefte aan de Rijksacademie kwam voort uit onze risicoanalyse. Op deze wijze gaan we proberen de lessen inspirerender te maken voor de leerlingen.</p>
Renovatie	Bedoeld om toekomstige renovatiewerkzaamheden te kunnen financieren. We zullen deze gebruiken om de afschrijvingskosten van toekomstige investeringen op het gebied van onderwijskundige vernieuwingen, verduurzaming en technische aanpassingen te kunnen dekken.
ICT	<p>Nodig om extra te kunnen investeren op het gebied van ICT op de volgende gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leermogelijkheden van kinderen verder te kunnen verbeteren - beveiliging van de digitale gegevens te kunnen blijven waarborgen
Strategische Ontwikkeling	Nodig om nieuwe plannen inhoud te kunnen geven
Leerlingenfluctuaties	Nodig om fluctuaties in de bekostiging als gevolg van leerlingenstijging of daling op te kunnen vangen.
CAO	De school heeft gelden ontvangen voortvloeiende uit de CAO werkdrukvermindering. We hebben in samenwerking met de MR daarvoor plannen gemaakt en deze worden nu stap voor stap succesvol geïntegreerd. Voor een deel van dit plan is het geld nog niet uitgegeven, de beschikbare gelden hiervoor hebben we gereserveerd.
NPO	De school heeft via de lumpsum van 2022 en 2023 NPO-gelden ontvangen die we gedeeltelijk inzetten voor 2024 en later. Deze gelden hebben we hier gereserveerd.
Kwaliteit onderwijs	Nodig om de kwaliteit van ons onderwijs een impuls te kunnen geven. Dit zal gebruikt worden om de doelstellingen uit het nieuwe schoolplan te kunnen verwezenlijken. Ook kan deze reserve worden aangewend om maatregelen te nemen om het risico op een tekort aan docenten in exacte vakken terug te dringen.
Arbeidsfrictie+verlof:	Bedoeld om arbeidsconflicten of extra kosten van verlof op te kunnen vangen

De bestemmingsreserves worden door het bestuur gevolgd en conform bestuursbesluit vastgesteld. De hierboven vermelde bedragen zijn het voorstel voor de bestemming van het resultaat.

2.2 VOORZIENINGEN

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

2.2.1.1 Jubileumvoorziening

Saldo per 1/1/2023	Storting	Vrijval	Onttrekking	Saldo ultimo boekjaar
€ 356.252	€ 92.829	€ 31.158	€ 22.314	€ 395.609

Als een personeelslid 25 jaar of 40 jaar in overheidsdienst werkzaam is, krijgt hij volgens de CAO een half respectievelijk heel maandsalaris (inclusief 8% vakantiegeld) als gratificatie.

Bij het in dienst nemen van een personeelslid ontstaat direct een verplichting dienaangaande. Volgens de voorschriften moet elk schoolbestuur voor deze verplichting een voorziening treffen.

Uit de berekening volgt dat eind 2022 een voorziening nodig is van € 395.609. Hierbij is ook rekening gehouden met de pensioenwet, waarbij de pensioenleeftijd meespeelt. Omdat de AOW-leeftijd 66 jaar plus 10 maanden is in 2023, is dat aantal jaren aangehouden waarvoor de voorziening in principe wordt opgebouwd.

De storting van zo'n € 93.000 komt doordat iedereen weer een jaar extra gespaard heeft, de lonen 10% zijn gestegen en doordat we meer personeel in dienst hebben genomen door een stijging van het aantal leerlingen.

De vrijval betreft de opgespaarde jubileumbedragen van vertrokken personeel.

De onttrekking betreft de uitgekeerde gratificaties in 2023.

Verwachte afwikkeling:

Bedrag looptijd binnen een jaar	€	25.716
Bedrag looptijd 1-5 jaar	€	74.706
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	€	295.187

2.2.1.2 Voorziening LPB

Saldo per 1/1/2023	Dotatie	Onttrekking	Saldo ultimo boekjaar
€ 919.369	€ 402.478	€ 211.408	€ 1.110.439

Dit zijn de gespaarde uren uit het persoonlijk budget (PB). Iedere medewerker heeft jaarlijks recht op 90 uur (op fulltime basis) die hij/zij op meerdere wijzen kan inzetten. We hebben dit recht gesplitst in een deel oude rechten (50 uur) en een deel nieuwe rechten (40 uur). Vanaf 1 juli 2023 is de spaaroptie vervallen en heeft het personeel de keuze om de PB uren te gebruiken voor verlof of, indien dit niet lukt, te laten uitbetalen voor verlof. Het uit te betalen bedrag van het 50 uren recht is ingeschat op 75%, die van het 40 uren recht is ingeschat op 33% (daar is uitbetalen al een standaard keuze). Deze rechten zijn opgenomen in de voorziening. De storting van 2023 in deze voorziening betreft de uren van het personeel dat ervoor gekozen heeft deze PB uren op te sparen.

Verwachte afwikkeling:

Bedrag looptijd binnen een jaar	€	325.000
Bedrag looptijd 1-5 jaar	€	400.000
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	€	385.439

2.2.1.3 Overige spaarvoorziening

Saldo per 1/1/2023	Storting	Vrijval	Onttrekking boekjaar	Saldo ultimo
€ 252.829	€ 38.038	€ 0	€ 35.444	€ 255.423

In deze voorziening zijn de opgespaarde uren van docenten opgenomen die deelnemen aan twee verschillende regelingen:

- de spaarverlofregeling; aan de hand van hun salarisschaal en het verwachte opnamemoment is een berekening gemaakt.
- de éénmalige overwerkregeling uit 2009/2010; de nog niet opgenomen uren uit deze regeling worden hier verantwoord.

De onttrekking van 2023 betreft opgenomen rechten uit deze regelingen.

Verwachte afwikkeling:

Bedrag looptijd binnen een jaar	€	29.000
Bedrag looptijd 1-5 jaar	€	116.000
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	€	110.423

2.2.1.4 Voorziening werkloosheidsbijdragen

De school is verantwoordelijk voor (een deel van) de uitkeringslasten van ontslagen c.q. vertrokken medewerkers. Om een zo goed mogelijk beeld te geven, is er van de ontslagen c.q. vertrokken medewerkers een inschatting gemaakt van toekomstige uitkeringslasten. Hier draagt de school 25% aan bij.

Saldo per 1/1/2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Vrijval 2023	Saldo ultimo boekjaar
€ 17.668	€ 45.216	€ 17.668	€ 0	€ 45.216

Verwachte afwikkeling:

Bedrag looptijd binnen een jaar	€	36.991
Bedrag looptijd 1-5 jaar	€	8.225
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	€	0

2.2.1.5 Voorziening langdurig zieken

Deze voorziening is gevormd voor personen binnen onze organisatie die langdurig ziek zijn, waarvan de verwachting is dat ze niet in hun functie binnen de school zullen terugkeren.

Saldo per 1/1/2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo ultimo boekjaar
€ 100.066	€ 71.556	€ 100.066	€ 71.556

Verwachte afwikkeling:

Bedrag looptijd binnen een jaar	€	45.133
Bedrag looptijd 1-5 jaar	€	26.423
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	€	0

2.2.1.6 Voorziening duurzame inzetbaarheid

Met een werknemer zijn in 2022 afspraken gemaakt over het duurzaam kunnen blijven werken binnen onze organisatie. Deze medewerker is volgens plan in 2023 uit dienst gegaan en de bijbehorende lasten zijn in 2023 onttrokken.

Saldo per 1/1/2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo ultimo boekjaar
€ 45.706	€ 0	€ 45.706	€ 0

2.2.2 Overige voorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Deze voorziening wordt gevormd ter egalisatie van de kosten, verbonden aan het meerjarig onderhoud van de materiële vaste activa.

Saldo per 1/1/2023	Stortingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo ultimo boekjaar
€ 3.830.033	€ 629.475	€ 68.315	€ 4.391.193

De onttrekkingen zijn als volgt uit te splitsen in de volgende projecten:

- douches gymzaal 3+4	€ 28.754
- armaturen	€ 10.893
- schilderwerk	€ 28.668
	€ 68.315

Eind januari 2021 is er nieuwe regelgeving omtrent de toepassing van de onderhoudsvoorziening bekend geworden. Naar aanleiding daarvan is er opdracht gegeven tot het komen van een nieuw MOP. Dit is volgens de nieuwste regelgeving en via de componentenmethode vanaf 2021 ingevoerd.

Per gebouwdeel is er vanaf 2022 tot en met het jaar 2061 een raming gemaakt van de onderhoudskosten. De school heeft deze berekening vervolgens beleidsrijk gemaakt voor de komende 15 jaar. De jaarlijkse contracten, die ook in het MOP zijn opgenomen, lopen via de jaarlijkse exploitatie. De school streeft ernaar het MOP te volgen, maar kijkt daarbij goed naar de noodzaak van het geplande onderhoud.

Tevens worden zaken die we via ons regulier onderhoud in eigen beheer aanpakken of via het MIP lopen (meerjareninvesteringsplan), eruit gehaald. Verder worden de opgestelde plannen jaarlijks kritisch bekeken en bijgesteld. Zo zijn in 2022 vanwege de hoge inflatie alle prijzen met 12% geïndexeerd. In 2023 zijn de noodlokalen toegevoegd aan de voorziening. Deze hadden we op nul gezet, vanwege het tijdelijk karakter. Gezien de hoge aanmelding van nieuwe brugklassers, verwachten we deze noodlokalen langer nodig te hebben. Hierdoor is er in 2023 een hogere storting nodig dan begroot.

Verwachte afwikkeling:

Bedrag looptijd binnen een jaar	€ 380.000
Bedrag looptijd 1-5 jaar	€ 1.629.000
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	€ 2.382.193

2.3 LANGLOPENDE SCHULDEN

2.3.1 Schuld aan Ministerie van Financiën

Halverwege 2020 is er een lening aangegaan met het Ministerie van Financiën voor in totaal zes miljoen. Hiervan is een eerste tranche van vijf miljoen in 2020 uitbetaald, een tweede tranche van één miljoen in 2021. Deze lening wordt in 30 jaar afgelost, jaarlijks wordt zodoende € 200.000 afgelost. De eerste aflossing heeft op 1 juli 2021 plaatsgevonden.

Saldo lening Ministerie van Financiën 1/1/2023	€	5.600.000
Aflossing per 1-7-2023	€	200.000
Saldo lening 31/12/2023	€	5.400.000
Bedrag resterende looptijd < 1 jaar	€	200.000
Bedrag resterende looptijd 1-5 jaar	€	800.000
Bedrag resterende looptijd > 5 jaar	€	4.400.000

Eind 2023 is de resterende looptijd 26 jaar en 6 maanden. Het rentepercentage ligt op 0,21%. Omdat de gemeente Bergen op Zoom hier toestemming voor heeft moeten verlenen, hebben zij hier als voorwaarde een opslag van 0,2% aan toegevoegd.

2.3.2 Schuld aan het Warmtefonds

Halverwege 2021 is een schuld aangegaan bij het warmtefonds. Dit is een energiebespaarlening en hier hebben we de aanschaf van zonnepanelen en energiebesparende investeringen uit onze nieuwbouw mee gefinancierd. De lening heeft een looptijd van 15 jaar en we lenen tegen een rentepercentage van 2,32%, zonder dat daar extra zekerheden tegenover staan.

Saldo lening 1/1/2023	€	900.609
Aflossing 2023	€	58.394
Saldo lening 31/12/2023	€	842.215
Bedrag resterende looptijd < 1 jaar	€	59.651
Bedrag resterende looptijd 1-5 jaar	€	252.251
Bedrag resterende looptijd > 5 jaar	€	530.313

2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4.1 Schuld aan Ministerie van Financiën

	31/12/2023	31/12/2022
Ministerie van Financiën, kortlopende deel lening	€ 200.000	€ 200.000

Dit betreft het totaal aan aflossing voor het komende jaar.

2.4.2 Schuld aan het Warmtefonds

	31/12/2023	31/12/2022
Warmtefonds, kortlopende deel lening	€ 59.651	€ 58.345

Deze lening heeft een hoofdsom van € 995.000 en heeft een looptijd van 15 jaar. De aflossing verloopt annuïtair. Het aflossingsdeel loopt zodoende jaarlijks op (rentedeel wordt jaarlijks minder).

2.4.3 Crediteuren

	31/12/2023	31/12/2022
Diverse crediteuren	€ 308.701	€ 309.983

Deze post is nagenoeg gelijk aan het saldo van 2022.

2.4.4 OCW/EZ

	31/12/2023	31/12/2022
Terug te betalen lerarenbeurs	€ 5.613	€ 5.613

Het nog openstaande bedrag van de lerarenbeurs per 31 december 2023 betreft de beurs van een in 2022 uit dienst gegane docent, deze is geregistreerd onder beschikingsnummer 1279043-1/ 136458.

2.4.5 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31/12/2023	31/12/2022
Loonheffing	€ 606.047 *	€ 673.310
Premies sociale verzekeringen	€ 224.340 *	€ 212.358
	€ 830.387	€ 885.668

* Deze afdrachten hebben in januari 2024 plaatsgevonden

2.4.6 Schulden ter zake van pensioenen

	31/12/2023	31/12/2022
Pensioenen	€ 231.367 *	€ 249.170

* Deze afdracht heeft in januari 2024 plaatsgevonden

2.4.7 Overige kortlopende schulden

	31/12/2023	31/12/2022
Personeel	146.778	99.642
St. Fondsen	223.366	348.262
Project WON	205.192	202.298
	€ 575.336	€ 650.202

De verplichtingen aan het personeel betreffen diverse salariskosten (standby-uren, uren uit de plusminlijst, overwerk, begeleiding leerlingen, salarissen 13e maand en in te zetten uren uit het persoonlijk budget) over 2022 die in de loop van 2023 worden uitbetaald c.q. ingezet.

Het totaal ligt lager dan vorig jaar, door een daling van het saldo plusuren uit de plusminlijst van docenten.

RSG 't Rijks heeft een rekening-courantverhouding met de stichting Fondsen. Gezien de negatieve rente boven de € 100.000 stalden we (tijdelijke) overschotten aan liquiditeit zoveel als mogelijk op rekening van 't Rijks (omdat 't Rijks bankiert via de schatkist heeft het geen last van negatieve rentes). Dit beleid is in 2023 wegens de oplopende rentes veranderd. We laten een deel van de overtollige gelden van de St. Fondsen bij 't Rijks staan, omdat we daar een hoger rentepercentage rente ontvangen.

Het project WON betreft een landelijk platform van scholen (Wetenschaps Oriëntatie Nederland) die met wetenschap aan de slag gaan. Het doel is om leerlingen van het vwo zo goed mogelijk voor te bereiden op een wetenschappelijke studie en een toekomstige carrière in de wetenschap. Wij voeren hierover het penningmeesterschap en innen contributies en betalen kosten die voor dit doeleinde worden gemaakt.

2.4.8 Overlopende passiva

	31/12/2023	31/12/2022
Vakantiegeld	€ 602.438	€ 542.480
Bindingstoelage	59.414	64.662
Te betalen interest	12.253	12.654
Te betalen BTW	2.388	0
Vooruitontvangen Min. OCW:		
- geormerkt, lerarenbeurs	57.547	48.166
- geormerkt, POV0	46.929	66.290
- geormerkt, schoolkracht	0	7.904
- geormerkt, kansenongelijkheid	0	50.000
- geormerkt, basisvaardigheden	1.145.810	0
- geormerkt, techniek en innovatief vakmanschap	75.000	37.500
- geormerkt met verrekening, leerweg techniek	48.373	55.918
- niet geormerkt, VSV	0	0
SUVIS ventilatiesubsidie via Gemeente	670.359	670.359
DUMAVA, subsidie energiebesparing	1.570.529	0
Vooruitontvangen bedragen	196.331	232.349
Overige overlopende passiva	31.364	53.148
	€ 4.518.735	€ 1.841.430

De gelden aan vakantie-uitkering die eind 2023 opgenomen zijn, betreffen de vakantie-uitkering van juni tot en met december 2023. Deze gelden worden in mei 2024 uitbetaald.

De rechten voor de bindingstoelage betreft extra salarisvergoeding voor docenten en directieleden die het maximum van hun salarisschaal hebben bereikt. Zij krijgen (afhankelijk van hun werktijdfactor) € 1.591,09 in augustus uitbetaald. Ultimo boekjaar zijn de rechten van september tot en met december 2023 opgenomen van degenen die in augustus hun bindingstoelage uitgekeerd hebben gekregen.

Het bedrag aan te betalen interest betreft de rentegelden van de langlopende lening.

De vooruitontvangen subsidies OCW betreffen subsidies die over het kalenderjaar heen lopen. De geormerkte gelden zonder verrekeningsclausule zijn tevens verantwoord in model G1-A. Zie hieronder.

Model G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Bedragen: * 1 EUR)

	Omschrijving kenmerk	Toewijzings datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m boekjaar	Prestatie afgerond
Subsidie voor zij-instroom	1216453-1	25-02-2022	20.000	20.000	Onderhanden
Subsidie voor zij-instroom	100011244-1	13-11-2023	25.000	25.000	Onderhanden
Subsidie voor studieverlof	1279043-1	20-07-2022	88.182	88.182	Ja
Subsidie voor studieverlof	1353350-1	31-08-2023	8.673	8.673	Onderhanden
Subsidie voor studieverlof	1350476-1	20-06-2023	89.979	89.979	Onderhanden
Subsidie voor studieverlof	1322108-1	15-02-2023	6.858	6.858	Ja
Subsidie Doorstroom-programma POVO	DPOV020106	29-10-2020	124.000	124.000	Ja
Subsidie Doorstroom-programma POVO	DPOV023177	05-10-2023	123.930	61.965	Onderhanden
Subsidieregeling Schoolkracht	SK20-10LU	01-05-2021	29.255	29.255	Ja
Subsidie intensivering en verbreding regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs	GK022028	08-12-2021	100.000	100.000	Ja
Pilot praktijkgericht programma voor gl en tl Techniek en innovatief vakmanschap	GLTL22R037	09-06-2022	75.000	75.000	Onderhanden
Verbetering basisvaardigheden voor scholen	VBV23-V0-2426	31-05-2023	2.421.000	1.210.500	Onderhanden

De vooruitvangen gelden met een verrekeningsclausule, voor 't Rijks is dit de subsidie die we hebben mogen ontvangen voor onze pilot voor het vak T & T in de Mavo, zijn ondergebracht in model G2-B.

Model G2-B Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule , doorlopend (Bedragen: * 1 EUR)

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzingsdatum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig boekjaar	Lasten t/m vorig boekjaar
Deelname pilot praktijkgericht programma voor gl en tl	GLTL20255	30-11-2020	162.000	139.320	83.403
	Stand begin boekjaar	Ontvangst in boekjaar	Lasten in boekjaar	Stand ultimo boekjaar	Saldo nog te besteden ultimo boekjaar
	55.918	22.680	30.225	-7.545	48.373

De school heeft in 2023 een subsidie basisvaardigheden ontvangen. Deze is in totaal € 2.421.000 en wordt in 2 gelijke termijnen (1 termijn in 2023 en 1 termijn 2024) uitbetaald. De school is momenteel nog volop bezig met planvorming en zal het overgrote deel van de subsidie in schooljaar 2024-2025 gaan uitgeven.

Uit de SUVISgelden, bedoeld om de school te verduurzamen en de ventilatie binnen school verder op orde te krijgen, heeft de school € 903.000 toegekend gekregen. Hiervan heeft de gemeente 75% aan ons overgemaakt. Tot nu toe is een klein gedeelte van deze subsidie gebruikt voor slimme meters en advieskosten. Daarnaast heeft de school ook DUMAVA subsidie (€ 2.243.000) toegekend gekregen, bedoeld om het gebouw te verduurzamen. Hiervan is 70% aan de school overgemaakt. De werkzaamheden voor beide projecten zijn in mei 2024 van start gegaan, de oplevering zal naar verwachting in 2026 plaatsvinden. In dat jaar zullen deze subsidies worden verantwoord.

De overige vooruitontvangen bedragen zijn hoofdzakelijk voorschotten vanuit het Europees Platform voor projecten betreffende internationalisering (drie lopende projecten).

De post overige overlopende passiva bestaan voornamelijk uit accountantskosten en de huur van het Boerenverdriet over 2023.

Resumé kortlopende schulden

		31/12/2023	31/12/2022
2.4.1	Ministerie van Financiën	200.000	200.000
2.4.2	Warmtefonds	59.651	58.345
2.4.3	Crediteuren	308.701	309.983
2.4.4	OCW/EZ	5.613	5.613
2.4.5	Belastingen en premies sociale verzekeringen	830.387	885.668
2.4.6	Schulden ter zake van pensioenen	231.367	249.170
2.4.7	Overige kortlopende schulden	575.336	650.202
2.4.8	Overlopende passiva:		
	Vakantiegeld	602.438	542.480
	Overige overlopende passiva	3.916.297	1.298.950
	Totaal kortlopende schulden	€ 6.729.790	4.200.411

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De school heeft per balansdatum doorlopende rechten en verplichtingen die niet op de balans zijn opgenomen. Dit zijn onze doorlopende contracten.

De schoonmaak is Europees aanbesteed: deze gaat in op 2 januari 2023 en loopt tot en met december 2025 ; contractwaarde per jaar € 308.240. Het doel hierbij is om voor de school een zo'n goed mogelijke prijs en kwaliteit te kunnen blijven waarborgen. Dit is gelukt in samenwerking met het DCO.

Het kopieercontract loopt vanaf 1 januari 2023 tot en met december 2027. De totale huurwaarde van het contract is € 49.824 plus een opslag per tellertik.

Boeken: deze zijn EU aanbesteed met een verdeling in 4 percelen. Deze contracten lopen alle tot en met juli 2025. Er is geen contractwaarde, alleen de verplichting methodes bij de opdrachtnemers af te nemen.

Met IJK heeft de school een contract afgesloten ten aanzien van de salarisadministratie en de software van de financiële administratie. Deze dienstverlening loopt tot en met einde 2024. Deze kan jaarlijks worden verlengd. Contractwaarde vanaf 2024 € 68.755 per jaar. Daarnaast heeft de school met IJK aparte contracten afgesloten tbv RAP en begrotingsmanager. Deze zijn jaarlijks opzegbaar en lopen tot eind 2024 en hebben een contractwaarde van respectievelijk € 3.049 en € 10.390 per jaar.

De school heeft een huurcontract met de Karmel afgesloten voor de huur van minimaal drie zalen gedurende een hele week: minimaal € 130.000 per jaar. Dit contract loopt tot 1 september 2024.

Gebeurtenissen na balansdatum

De school heeft op 1 maart 2024 de vernieuwbouwplannen gegund aan de aannemers, architect en bouwbegeleiders. In totaal kost het hele plan € 15.225.000. Hiermee wordt de school verder verduurzaamd. Deze investering is opgenomen in de meerjarenbegroting (zie continuïteitsparagraaf).

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 BATEN

3.1 Rijksbijdragen

		2023	begroot '23	2022
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	€ 20.431.545	€ 19.060.000	€ 18.753.382
3.1.2	Overige subsidies OCW	2.994.110	2.848.000	2.831.150
3.1.3	Af:inkomensoverdrachten	- 37.805	- 103.000	- 87.563
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	363.367	287.000	413.346
	Totaal rijksbijdragen	€ 23.751.217	€ 22.092.000	€ 21.910.315

De totale rijksbijdrage OCW komt zo'n € 1.800.000 hoger uit dan was begroot. Dit komt grotendeels door de bijstellingen van het bedrag per leerling met 5,63%, volgend uit de CAO verhoging (10% vanaf juli 2023) en de inflatiecorrectie van de materiële vergoeding.

Daarnaast heeft de school meer subsidiegelden en meer gelden vanuit het Samenwerkingsverband toegekend gekregen dan was begroot.

Ook was het saldo van kosten en opbrengsten voor gedetacheerde leerlingen (lees inkomensoverdrachten) lager dan begroot. Dit komt omdat we tijdelijk veel Oekraïense en Poolse leerlingen hebben lesgegeven.

Zie voor een uitgebreide analyse het bestuursverslag, paragraaf 7.

3.1.2. Overige subsidies OCW

Geormerkte subsidies OCW zijn:

	2023	2022
Lerarenbeurs	96.128	96.201
Zij-instroom	25.000	20.000
Doorstroomprogramma POVO	81.327	9.607
RAP, via OMO	1.450	16.950
Schoolkracht	7.905	15.249
SUVIS, ventilatie scholen	0	495
Sterk techniek onderwijs, via Brabantse Wal	106.430	78.631
VSV, plusklas voor kansenvakkers, via Curio	49.828	0
Basisvaardigheden	64.691	0
Kansengelijkheid	50.000	50.000
Pilot praktijkgerichte programma tl en gl	30.225	26.146
Totaal geormerkte subsidies	€ 512.984	€ 313.279

Het bedrag voor de lerarenbeurs is besteed aan de kosten die het vrijstellen van uren van de docenten die een lerarenbeurs hebben met zich meebrengen.

Eén van onze docenten doorloopt een zij-instroomprogramma. Hiervoor hebben we subsidie ontvangen.

De gelden voor het doorstroomprogramma van PO naar VO zijn besteed aan een extern bureau, dat ons begeleidt in dit project, en aan de inzet van interne docenten voor dit project. Het geld dat daarna over is, komt ten goede van het resultaat over 2023.

RAL/RAP zijn gelden die we krijgen via een gezamenlijk project met andere regionale scholen voor de aanpak van personeelstekorten.

De subsidie schoolkracht wordt ingezet voor burgerschapsonderwijs binnen 't Rijks.

Via de gemeente Bergen op Zoom hebben een ventilatiesubsidie aangevraagd en toegekend gekregen. We hebben hiervoor ruim € 903.000 toegekend gekregen. Hiervan heeft de gemeente 75% aan ons overgemaakt. We willen dit gebruiken om de school te verduurzamen en de ventilatie binnen school verder op orde te krijgen. De werkzaamheden hiervoor zijn in mei 2024 gestart.

De € 495 die hier in 2022 zijn verantwoord, zijn de kosten voor slimme meters (30% daarvan) binnen school. Deze zijn onderdeel van het door OCW goedgekeurde plan voor het vernieuwen van de ventilatie binnen school.

Eind 2020 is er een meerjarig gezamenlijk project opgestart voor sterk techniekonderwijs. Dit geld is in 2023 besteed aan uitbreiding van formatie voor docenten die deelnemen aan werkgroepen voor dit doeleinde.

In 2023 heeft de school een subsidie ontvangen voor het project kansenpakkers, dit wordt ingezet voor extra studiebegeleiding op de havo.

Na eerst te zijn uitgeloot in 2022 heeft de school in 2023 alsnog een subsidie voor basisvaardigheden mogen ontvangen. Dit is een groot project waarvoor in totaal € 2,4 miljoen subsidie beschikbaar is. De school heeft eind 2023 hiervan nog maar een klein deel besteed, maar planvorming voor het overig deel is volop in de maak.

Daarnaast heeft de school in samenwerking met de gemeente Bergen op Zoom een subsidie verkregen voor kansengelijkheid. Deze wordt ingezet voor begeleiding van onderwijsambassadeurs binnen de gemeente.

Tenslotte heeft de school subsidiegelden ontvangen voor het project Technologie en Toepassing.

Dit project loopt tot en met 2024 en de school heeft hier € 162.000 voor toegekend gekregen.

Het bedrag van ruim € 30.000 in 2023 is besteed aan inzet voor dit project op vier gebieden; personele inzet, gebruiksmaterialen, overhead (leerlingactiviteiten) en afschrijving van apparatuur.

Niet-geormerkte subsidies OCW zijn:

	2023	2022
Prestatiebox	€ 1.092.249	€ 1.272.671
NPO	1.376.773	1.144.408
Aanvullende regeling examens	0	68.136
VSV	12.104	32.656
Totaal niet-geormerkte subsidies	€ 2.481.126	€ 2.517.871

Ook in 2023 is een bedrag in de prestatiebox van RSG 't Rijks gestort. Deze is wat lager dan in 2022, omdat een deel hiervan nu aan de reguliere lumpsum bekostiging is toegevoegd. In het bestuursverslag, paragraaf maatschappij, is terug te vinden aan welke doeleinden deze zijn besteed of nog moeten worden besteed.

In verband met de gevolgen van corona heeft de school middelen gekregen vanuit het NPO. Hiervoor is in totaal € 1.376.773 ontvangen. De gedeeltelijke besteding hiervan is tevens terug te vinden in het bestuursverslag, paragraaf maatschappij.

Daarnaast heeft de school in 2022 aanvullende middelen vanuit het NPO ontvangen voor de extra begeleiding van deze leerlingen voorafgaand aan het examen en de kosten van extra herkansingen. Doordat de examens in 2023 weer 'normaal' verliepen vervalt deze vergoeding.

Het bedrag voor VSV is besteed aan de uren die zowel decanen als ondersteunend personeel als correctoren hebben moeten besteden aan het achterhalen waar leerlingen naartoe zijn gegaan na hun schoolloopbaan bij 't Rijks. Bovendien is veel tijd besteed aan intensief contact met leerlingen ter voorkoming dat zij vroegtijdig de school zouden verlaten.

3.1.3. Af: inkomensoverdrachten

	2023	begroot '23	2022
Gedetacheerde leerlingen	- € 37.805	- € 103.000	- € 87.563

De school heeft met het Kellebeekcollege een samenwerkingsovereenkomst gesloten, waarbij gezakte leerlingen op detacheringbasis daar hun opleiding vervolgen, de zogenaamde VAVO-leerlingen. In 2023 (schooljaar 2022-2023) betreft dit 26 leerlingen (in 2021-2022 25 leerlingen). Bovendien zijn hier de kosten en opbrengsten verantwoord van leerlingen die na de 1 oktobertelling de overstap van en naar een andere school hebben gemaakt. Vanwege een extra detacheringsvergoeding voor voornamelijk Poolse en Oekraïense leerlingen (€ 63.000) valt het saldo aan kosten minus opbrengsten van gedetacheerde leerlingen een stuk lager dan vorig jaar.

3.1.4 Ontvangen doorbetaling Rijksbijdrage SWV

	2023	begroot '23	2022
Bijdrage Samenwerkingsverband	€ 363.367	€ 287.000	€ 413.346

Dit betreft de bijdrage vanuit het samenwerkingsverband voor passend onderwijs voor basisondersteuning op school. We ontvangen naast een basisbijdrage een bedrag voor versterking van de basisondersteuning maatwerkarrangementen. Daarnaast ontvangt de school bijdragen voor coronagerelateerde subsidies en een bijdrage voor onze time-out voorziening van € 138.000.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Vanaf 1 januari 2006 zijn de gelden voor huisvesting doorgedecentraliseerd van de gemeente Bergen op Zoom naar de school. Dit betekent dat de school jaarlijks op basis van een meerjarenprognose van het aantal leerlingen een bedrag per leerling krijgt.

Dit leerlingenaantal is het gemiddeld aantal leerlingen o.b.v. een vijfjaren prognose.

In 2018 heeft er voor het laatst een bijstelling van ons leerlingenaantal plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot ons huidig gefixeerd leerlingenaantal van 2.448. Dit leerlingenaantal is berekend uit de leerlingenprognose van destijds en is toen als volgt gewogen:

Jaar	Prognose
2016-2017	2.550
2017-2018	2.503
2018-2019	2.449
2019-2020	2.383
2020-2021	2.353

Tevens vindt er een jaarlijkse indexering plaats met het MEV cijfer. Hierdoor stijgt ons bedrag per leerling in 2023 naar € 545,90 * 1,0549 (MEV cijfer) = € 575,87.

De berekening is als volgt: 2.448 leerlingen * € 575,87 (afgerond) = € 1.409.717

	2023	begroot '23	2022
Jaarlijks bedrag doordecentralisatie	€ 1.409.717	€ 1.410.000	€ 1.336.351

Vanuit ABP kregen we in 2022 éénmalig geld terug voor teveel betaalde premies.

In 2023 hebben we via de gemeente Bergen op Zoom éénmalig een subsidie ontvangen voor ons projectplan 'Iedereen doet mee'.

	2023	begroot '23	2022
Belastingdienst, LIV	€ 0		€ 1.830
Belastingdienst, BTW zonnepanelen	0		2.725
ABP, premierestitutie	0		10.847
Gemeente Bergen op Zoom, project 'Iedereen doet mee'	82.684		0
	€ 82.684	€ 0	€ 15.402

3.3 Overige baten

De overige baten bestaat uit de volgende posten:

	2023	begroot '23	2022
Verhuur lokalen	€ 10.889		€ 9.237
Europees Platform, subsidies	0		46.782
Huur/Schade/Verkoop chromebooks	21.303		30.465
Verkeersproject	2.000		2.000
Detachering personeel	79.535		101.915
Auris, oude rugzak	0		3.500
Kon. Visio expertcentre, vergoeding visueel beperkte leerling	3.083		0
Diverse kleine opbrengsten	4.140		3.299
Totaal overige baten	€ 120.950	€ 188.000	€ 197.198

In 2023 zijn de huuropbrengsten wat gestegen. Dit komt voornamelijk omdat we per 1 augustus de tarieven per uur met 20% hebben verhoogd.

Er zijn in 2022 twee Europese projecten tot afronding gekomen. In 2023 zijn er geen projecten verantwoord, er lopen momenteel drie projecten die nog in het jaar van afronding moeten worden verantwoord.

We verkopen en verhuren chromebooks aan leerlingen.

De jaarlijkse vergoeding verkeersproject is bedoeld om de veiligheid voor leerlingen van huis naar school te verbeteren.

We besteden de eerste 7 maanden vijf docenten (voor een gedeelte van werktijdfactor) uit aan externe organisaties. Hiervoor ontvangen we een vergoeding. Dit loopt terug ten opzichte van 2022, temeer daar na 1 augustus het aantal gedetacheerde docenten is teruggelopen naar één.

De vergoeding die we via Auris binnenkrijgen, betreft leerlingen met indicatie cluster 2 (dit zijn leerlingen met een auditief-communicatieve beperking), voor wie we via het oude rugzakregime een vergoeding krijgen. Deze regeling liep af per augustus 2022.

We hebben voor een visueel gehandicapte leerling een extra vergoeding mogen ontvangen, deze wordt besteed aan extra (ICT) materialen en begeleiding van deze leerling.

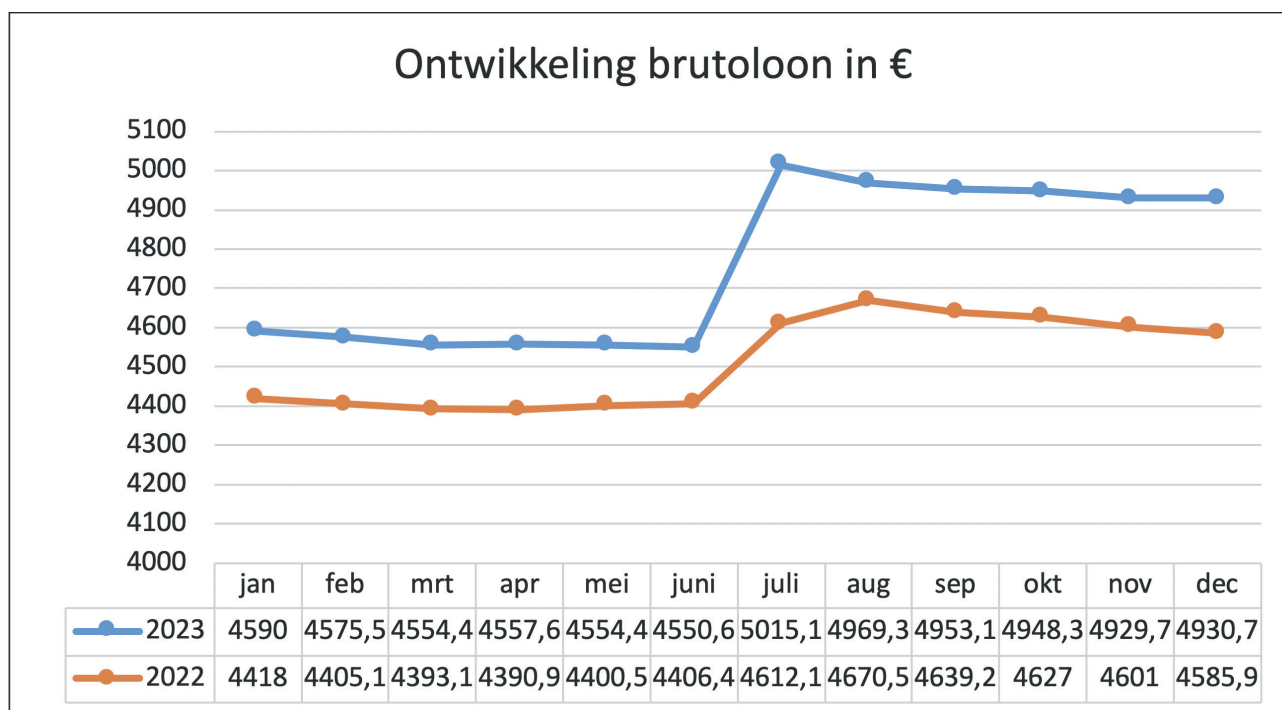
4 LASTEN

Personeelslasten

	2023	begroot '23	2022
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	€ 13.405.171	€ 13.283.000	€ 12.581.926
4.1.1.2 Ontslagvergoedingen	166.872		36.824
4.1.1.2 Sociale lasten	1.758.243	1.673.000	1.636.403
4.1.1.3 Pensioenpremies	1.961.451	2.304.000	2.179.071
4.1.1 Lonen en salarissen	€ 17.291.737	€ 17.260.000	€ 16.434.224

De kosten voor brutolonen en salarissen (4.1.1.1) zijn dit jaar gestegen ten opzichte van 2022 (€ 947.500). Dit is procentueel een stijging van zo'n 6,55 %.

Hieronder zien we de ontwikkeling van het brutoloon in 2023 ten opzichte van 2022:

De stijging van 6,55 % heeft diverse onderliggende oorzaken, deze zijn:

- stijging aantal fte's, 1,56 % op jaarbasis
- salarisstijging met 10 % vanaf juli 2023, op jaarbasis is dit voor 2023 effectief +4,2 %
- salarisstijging met 4,5% vanaf juli 2022, op jaarbasis is dit effectief + 1,9%
- lager gemiddeld salaris per fte, - 1,75 %
- diverse kleine oorzaken + 0,64%

Hieronder volgt de verdeling van de uitgegeven fte's.

	jan '23	dec '23	gemiddeld '23	gemiddeld '22
directie/management	6,90	6,90	6,90	7,42
o.p.	149,80	152,32	151,88	151,41
ondersteunende diensten	36,46	42,34	38,60	35,18
vervangingen	3,21	2,58	3,08	3,37
totaal	196,37	204,14	200,46	197,38

De sociale lasten zijn in 2023 met zo'n 9 % gestegen. Iets meer dan de salarisstijging, dat betekent dat de premies iets zijn gestegen:

- Premie Aof en premie kinderopvang: deze premie neemt het grootste deel van de sociale premies in beslag, deze premie is gestegen van 7,55 % naar 7,61%
- Premie zvw: daling van 6,75% naar 6,68%
- Premie UFO: is gelijk gebleven, 0,68%

De pensioenpremies zijn in 2023 gedaald (10% t.o.v. 2022). Gezien de salarisstijgingen is dit fors lager, ook lager dan begroot. Dit komt doordat de premie overgangspremie VPL is afgeschaft. Hier was de school in 2022 nog zo'n € 380.000 aan 'kwijt'.

- De premie keuzepensioen op/np is gestegen van 18,13% naar 19,53%.
- De premie overgangsregeling VPL (VUT/prepensioen/levensloop) is van 3,0% naar 0 gegaan.
- De premie AOP blijft gelijk in 2023 (0,63%).

		2023		2022
4.1.1	Lonen en salarissen	€ 17.291.737	€ 17.260.000	€ 16.434.224
4.1.2	Dotatie/vrijval jubileum voorziening	61.671		18.253
	Dotatie LPB voorziening	402.477		423.553
	Dotatie spaarvoorziening	38.038		39.017
	Dotatie/onttrekking voorziening werkloosheidsbijdragen	27.548		- 32.588
	Dotatie voorziening langdurig zieken	71.556		95.363
	Dotatie voorziening duurzaam inzetbaar personeel	0		28.392
	Personeel niet in loondienst	240.289		487.133
	Overige personele lasten	654.313		602.745
4.1.2	Overige personeelslasten	1.495.892	1.086.000	1.661.868
4.1.3	Af: Uitkeringen (UWV)	-/- 277.374	-/- 90.000	-/- 129.003
	Totaal personele lasten	€ 18.510.255	€ 18.256.000	€ 17.967.089

De hogere dotatie in de jubileumvoorziening ten opzichte van 2022 komt voornamelijk door de salarisophoging in 2023 van 10%, dit werkt door in de hoogte van de voorziening.

De iets lagere storting in de LPB voorziening komt doordat de spaarmogelijkheid van deze uren aan banden is gelegd vanaf schooljaar 2023-2024.

Voor langdurig zieke personeelsleden, waarvan we verwachten dat ze niet meer terugkeren als docent, is een voorziening gevormd. De verwachte extra kosten hiervan in de toekomst vallen dit jaar wat lager uit.

Met een werknemer zijn in 2022 afspraken gemaakt over het duurzaam kunnen blijven werken binnen onze organisatie, in 2023 zijn er geen dergelijke afspraken gemaakt.

De daling van de kosten van extern personeel komt doordat we veel minder reguliere- en vervangings uren via een extern bureau hebben laten verlopen.

De overige personele lasten betreffen:

	2023	begroot '23	2022
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	€ 39.069		€ 50.544
Scholing en opleidingskosten	284.655		252.374
Overige vergoeding/toelagen	27.364		29.827
Personeelskantine	39.891		35.856
Werkkosten	97.718		97.802
Reis-en verblijfkosten	29.646		18.021
Arbovoorzieningen	367		1.817
Personeelsadvertenties	7.714		5.154
Personeelsverzekeringen	127.889		111.350
	€ 654.313	€ 595.000	€ 602.745

In 2022 was er meer ingezet op individuele coachings- en 2e-spoortrajecten, dit verklaart de hogere kosten in dat jaar.

De scholingskosten zijn gestegen in 2023. De beschikbare budgetten worden nu goed benut. Bovendien is er meer eigen personeel ingezet op coaching.

De overige vergoedingen/toelagen liggen ongeveer gelijk aan die van vorig jaar. Hieronder vallen de zogenaamde verplichte gelden voor GOVAK (doorbetaling vakbondsfaciliteiten vanuit de lumpsum vergoeding) en arbeidsmarkt- en opleidingsfonds. Daarnaast zijn hier de vergoedingen geboekt van (oud)leerlingen, die leerlingen met leerachterstanden als gevolg van corona hebben geholpen.

De kosten voor de personeelskantine zijn toegenomen. Dit komt voornamelijk door de hogere prijzen als gevolg van inflatie.

Hieronder volgt een opsomming van zaken die ook onder de werkkostenregeling vallen:

- huur parkeerplaatsen
- sectie uitjes
- kerstpakket
- bruto inhoudingen fiets- en laptopregeling *
- contributie vakbond en sportvereniging *

*voor de school zijn dit geen kosten, maar deze vallen wel onder de vrije ruimte van de werkkostenregeling.

Deze werkkosten zijn zo goed als gelijk gebleven ten opzichte van 2022.

De reis- en verblijfkosten zijn toegenomen ten opzichte van 2022, voornamelijk doordat we tijdens studiedagen lunches hebben verzorgd.

Ook de personeelsverzekeringen zijn verhoogd. Dit komt vanwege een duurdere premie (door meer personeel) en een naheffing over 2022.

De uitkeringsbedragen van het UWV betreffen docenten met zwangerschaps/geboorteverlof en een bijdrage vanuit het UWV aan transitievergoedingen (4.1.3).

4.2 Afschrijvingen

De school schrijft af over zijn gebouwen en inventaris.

	2023	begroot '23	2022
Totaal afschrijvingen	€ 1.354.087	€ 1.110.000	€ 1.089.011

Hieronder volgt de uitsplitsing.

4.2.1 Afschrijvingslasten materiële vaste activa

4.2.1.1 Afschrijving gebouwen

De totale afschrijvingslasten voor de gebouwen bedraagt € 1.024.670.

Deze afschrijvingen zijn gebaseerd op elf gebouwdelen. Er hebben in 2022 en 2023 investeringen plaatsgevonden voor onze vernieuwplannen, deze gaan van start in mei 2024. Op deze vernieuwbouw wordt nog niet afgeschreven. Zodra een deel van plannen is opgeleverd zullen de afschrijvingskosten hier worden verantwoord.

In 2023 hebben vervroegde afschrijvingen plaatsgevonden voor de onderdelen kluisjesruimte, mediatheek/ entree, gebruiksvergunningen en toiletten. De bouwkundige aanpassingen die hiervoor in de jaren 2008 t/m 2010 zijn gedaan, worden daarbij door nieuwe bouwkundige aanpassingen als het ware ongedaan gemaakt en dienen daarbij vanaf het moment van het besluit (11-10-2023) tot het moment van buiten gebruik stelling vervroegd te worden afgeschreven. De totale vervroegde afschrijving in 2023 komt daarbij uit een op een bedrag van € 205.242. Bovendien bleek dat een deel van de aanpassingen voor gebruiksvergunning nog op het monumentaal deel van het pand betrekking had. Deze aanpassingen waren al afgestoten en zijn derhalve in 2023 als boekverlies (€ 67.408) opgenomen.

Een uitsplitsing van de afschrijvingen is terug te vinden onder de materiële vaste activa.

De afschrijvingspercentages zijn terug te vinden bij de waarderingsgrondslagen.

	2023	2022
Afschrijvingslasten gebouwen	€ 957.262	€ 752.020
Verlies dat ontstaan is door afstoting van een materieel actief	€ 67.408	€ 0
Totaal	€ 1.024.670	€ 752.020

4.2.1.2 Afschrijvingslasten inventaris

De totale lasten voor 2023 bedragen € 329.417.

Een uitsplitsing hiervan is terug te vinden onder de materiële vaste activa.

De afschrijvingspercentages zijn terug te vinden bij de waarderingsgrondslagen.

De daling ten opzichte van 2022 komt doordat we de investeringen in ICT (wifi, touchscreens) in verband met de bouw hebben uitgesteld.

	2023	2022
Afschrijvingslasten inventaris	€ 329.417	€ 336.991

4.3 Huisvestingslasten

		2023	begroot '23	2022
4.3.1	Huurkosten	€ 182.575	€ 174.000	€ 142.035
4.3.2	Verzekeringen	86.292	73.000	71.670
4.3.3	Onderhoud	334.522	212.000	208.817
4.3.4	Energie en water	367.098	342.000	263.043
4.3.5	Schoonmaakkosten	430.023	431.000	342.271
4.3.6	Heffingen	179.271	105.000	104.959
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	629.475	314.000	338.241
	Totaal	€ 2.209.256	€ 1.651.000	€ 1.471.036

De stijging van de huurkosten komt voornamelijk door:

- de huur van het Boerenverdriet vanaf november 2023 (€ 8.000)
- correctie huur Blokstallen in 2022 (- € 33.000)

De kosten van de verzekering betreft onze brandverzekering. Deze zijn gestegen door enerzijds kostenindexatie en anderzijds is de verzekeringspremie van de zonnepanelen met terugwerkende kracht tot begin 2022 in rekening gebracht.

De onderhoudskosten zijn op de volgende manier te splitsen:

	2023	2022
- Onderhoud door derden	€ 168.123	€ 92.442
- Serviceabonnementen	97.217	54.388
- Onderhoud eigen beheer	32.965	35.418
- Onderhoud tuin/sportveld	36.217	26.569
	€ 334.522	€ 208.817

De stijging van de onderhoudspost derden komt door een vijftal oorzaken:

- renovatie verspringbakken € 31.000
- extra fietsenstalling € 9.000
- reparatie airco's € 13.000
- werkzaamheden Boerenverdriet € 6.000
- werkzaamheden fitnessruimte € 10.000

De stijging van de post serviceabonnementen komt voornamelijk door een bijna verdubbeling van de contractkosten voor onze installaties. Dit komt doordat het onderhoudsbedrijf waarmee het contract was afgesloten dit jarenlang niet had aangepast aan onze vernieuwde installatiehuishouding. We hebben dit in 2023 opnieuw aanbesteed (meervoudige onderhands).

De kosten voor tuin/sportveld onderhoud zijn ook gestegen in 2023. Dit had te maken met een extra bomencontrole met bijbehorend snoeiwerk (€ 8.000) en een extra contract voor het onderhoud van het groen van het schoolplein (€ 3.000).

Energie is wereldwijd duurder geworden, daardoor zijn ook onze energiekosten gestegen.

De prijs voor verwarming steeg met maar liefst 55%. Ondanks een 13% lager verbruik, kost ons dit € 70.000 extra ten opzichte van 2022. Daarnaast hebben we ruim € 30.000 hogere electriciteitskosten. Dit vanwege een hoger verbruik en anderzijds door een lagere opbrengst van de zonnepanelen dan het extreem zonnige jaar 2022.

De schoonmaakkosten zijn in 2023 flink hoger dan in 2022. Dit komt door een nieuwe Europese aanbesteding van de schoonmaak. Doordat bij het oude aanbestede contract jarenlang nauwelijks indexatie was toegestaan, worden de gestegen loonkosten nu in één keer meegenomen. Hierdoor is ons nieuwe contract ruim € 50.000 duurder. Daarnaast heeft er meer schoonmaak op afroep plaatsgevonden in 2023 (bv. vloeren en extra glasbewassing).

Ook de post heffingen is hoger dan in 2022. Dit komt vanwege de omgevingsvergunning van ons vernieuwbouwproject.

Daarnaast valt onze storting in onze meerjarenonderhoudsvoorziening veel hoger uit.

Dit is vanwege de toevoeging van onze noodgebouwen aan de voorziening. We hadden het plan deze na de vernieuwbouw niet meer te gebruiken, maar door de hoge aanmelding van nieuwe leerlingen is het de verwachting dat we deze nog vele jaren nodig zullen hebben. Daardoor zal ook daar groot onderhoud nodig zijn. Dit alles leidt tot een hogere storting van zo'n € 275.000.

4.4 Overige lasten

4.4.1 Administratie- en beheerslasten

	2023	2022
Administratie en beheer	€ 174.030	€ 104.347
Accountantskosten	33.432	39.141
Deskundigenadvies	125.145	64.486
Begeleiding toptalenten	50.918	44.521
Salaris- en personeelsadministratie	79.122	71.245
Telefoon- en portokosten	28.715	26.984
Totaal	€ 491.362	€ 350.724

De kosten van administratie- en beheer zijn flink gestegen ten opzichte van 2022.

Dit komt voornamelijk door externe inzet ten behoeve van PR activiteiten (stijging van € 51.000).

We hebben extra geïnvesteerd in een panoramatoer i.v.m. onze aanstaande verbouwing, promotievideo's van de themaklassen, advertentie felicitatie geslaagde leerlingen, film t.b.v. de scholenmarkt en fotografie.

De accountantskosten zijn als volgt uit te splitsen.

	2023	2022
Specificatie honorarium:		
4.4.1.1. Onderzoek jaarrekening	€ 32.282	€ 32.111
4.4.1.2. Andere controleopdrachten	0	0
4.4.1.3. Fiscale adviezen	0	0
4.4.1.4. Andere niet controledienst	1.150	7.030
Totaal	€ 33.432	€ 39.141

In 2022 zijn er extra kosten zijn gemaakt voor het extern laten toetsen of de school 'in control' is.

De hogere kosten van deskundigenadvies in 2023 komt doordat we meer deskundigheid van buiten de school hebben gehaald. Dit is gedaan op vele gebieden; digitale veiligheid, bouw, werving personeel, kwaliteit en PR.

De stijging van de kosten van begeleiding toptalenten komt enerzijds door de toevoeging van de theaterklas aan ons toptalentprogramma in 2023 en anderzijds door een nagekomen nota van de tennisklas over 2022.

De stijging van de kosten van de personeels- en salarisadministratie komt enerzijds door de stijging van ons personeelsbestand en indexatie, daarnaast hebben we een abonnement afgesloten voor extra support.

De stijging van de telefoon- en portokosten komt enerzijds door gestegen telefoonkosten als gevolg van een uitbreiding van het aantal mobiele abonnementen en anderzijds door hogere portokosten als gevolg van een nieuw verplicht formaat examenvelop (kleiner), waardoor we meer geld kwijt zijn aan porti.

4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen

	2023	2022
Leerlingbegeleiding	28.339	21.264
Inventaris en apparatuur	15.808	13.570
Leer- en hulpmiddelen	97.863	164.794
Leermiddelen boeken	877.138	900.025
Licenties	200.426	162.203
Kosten ICT	76.677	71.791
Reproductie/drukkosten	73.279	68.320
Totaal	€ 1.369.530	€ 1.401.967

De kosten voor leerlingbegeleiding zijn gestegen. Dit komt voornamelijk door extra kosten voor de 'verplichte' inkoop ambulante begeleiding vanuit de Mytyschool. Hiervoor krijgen we ook gelden vanuit het Samenwerkingsverband.

De kosten voor inventaris zijn licht gestegen. Dit komt doordat we voor nieuwe locaties (fitness, Boerenverdiët) wat extra kleine inventarisstukken aangeschaft hebben.

De kosten voor leer- en hulpmiddelen zijn zo'n € 67.000 afgenomen. Dit kwam door extra kosten in 2022 vanwege corona (activiteiten leerlingen en huur pleintenten).

De kosten voor leermiddelen boeken zijn gedaald. Dit komt voornamelijk vanwege een nieuwe aanbesteding van de leermiddelen vanaf schooljaar 2022-2023, waarbij de focus op digitale licenties is gelegd, die we daardoor goedkoper hebben kunnen aanschaffen.

De stijging van de post licenties komt voornamelijk doordat we meer licenties zijn gaan afnemen:

- softwarepakket Somtoday, uitbreiding aantal modules en indexatie (€ 18.000)
- wifi-licentie, in plaats van investeren in nieuw wifi-systeem (€ 9.000)
- your-safe net, software ten behoeve van informatiebeveiliging (€ 5.000)

De stijging van de kosten voor ICT komt doordat dat we in 2023 extra hebben geïnvesteerd in hardware ten behoeve van de beveiliging van de school.

4.4.3 Overige lasten

	2023	2022
Abonnementen en contributies	€ 3.931	€ 3.822
Representatie	44.806	57.614
Testen en toetsen	49.652	36.841
Lasten bestuur	43.640	40.149
Lasten themaklassen	51.109	43.928
Kosten t.b.v. subsidieprojecten	70.259	102.713
Lasten overig	110.680	85.424
Totaal	€ 374.077	€ 370.491

De daling van de kosten voor representatie komt door hoge éénmalige reüniekosten in 2022 (€ 36.000). De voornaamste kosten van 2023 zijn:

- nagekomen rekening van de reünie 2022 (€ 11.000)
- barbecue ouderkind toernooi
- tto jubileum activiteiten
- kerstversiering school

De stijging van de lasten van testen en toetsen komt doordat er schoolbreed meer Citotoetsen worden afgenomen en doordat we nu ook met JIJ-toetsen werken. Deze toetsen zijn benodigd voor de nulmeting van de basisvaardigheden.

Vanuit de lasten van het bestuur worden lidmaatschap voor VO-raad en VOSABB bekostigd.

Daarnaast zijn er dit jaar extra kosten gemaakt om de statuten van de school te wijzigen, zodat we formeel weer voldoen aan de actuele governance codes.

De lasten themaklassen betreffen de bijdrages aan de begrotingen voor leerlingactiviteiten van tto, technasium, cultuurklas en sportklas. Door stijging van het aantal leerlingen en stijging van het deelnamepercentage aan themaklassen zijn deze kosten gestegen.

De kosten ten behoeve van subsidieprojecten betreffen de kosten voor de volgende 4 projecten:

- POVO (subsidie bevordering doorstroom basis- naar voortgezet onderwijs)
- het project kansengelijkheid van de gemeente Bergen op Zoom (begeleiding onderwijsambassadeurs)
- basisvaardigheden
- VSV (voortijdig schoolverlaten, project kansenpakkers)

Onder de overige lasten boeken we onder andere de kosten voor netwerken, waarin we als school participeren (o.a. inkoopcentrum, cultuurprofiel scholen, BCP) en decanaat.

Daarnaast boeken we hier de kosten voor leerlingactiviteiten (€ 50.000, stijging van € 15.000 in vergelijking met vorig jaar). Dit is een extra bijdrage, omdat minder ouders de vrijwillige ouderbijdrage betalen.

Resumé

		2023	begroot '23	2022
4.4.1	Administratie en beheerslasten	€ 491.362	€ 413.000	€ 350.724
4.4.2	Inventaris, apparatuur en Leermiddelen	1.369.530	1.217.000	1.401.967
4.4.3	Overige	374.077	275.000	370.491
	Totaal overige lasten	€ 2.234.969	€ 1.905.000	€ 2.123.182

5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	2023	begroot '23	2022
Saldo financiële baten en lasten	€ 286.897	- € 50.000	€ - 28.762

Hieronder volgt de uitsplitsing van het saldo.

5.1 Rentebaten

	2023	begroot '23	2022
Rente uitstaande gelden	€ 329.420	€ 0	€ 22.540

Doordat de rentestanden in de loop van 2023 flink zijn opgelopen, ontvangt de school een aanzienlijk rentebedrag over zijn rekening-courant saldo bij het schatkistbankieren. Dit was ten tijde van de opmaak van de begroting (oktober 2022) niet voorzien.

5.2 Rentelasten

	2023	begroot '23	2022
Rentelasten	€ 42.523	€ 50.000	€ 51.302

De lening bij het Ministerie kost ons 0,21% rente plus een opslag van 0,2% door de gemeente Bergen op Zoom, vanwege het garant staan voor de lening. Daarnaast betalen we aan het Warmtefonds rentelasten voor onze lening (2,35%).

WNT (wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector en semi publieke sector)

Complexiteitspunten		Punten
complexiteitspunten gemiddeld totale baten	5-25 miljoen	4
complexiteitspunten aantal leerlingen	1500-2500	2
complexiteitspunten aantal onderwijssoorten	vmbo, havo, vwo	3
totaal aantal complexiteitspunten		9
bezoldigingsklasse	(9-12 complexiteitspunten)	D
bezoldigingsmaximum		173.000
afwijkende bezoldigingsklasse	niet van toepassing	

WNT Topfunctionarissen

WNT Vermelding bezoldiging topfunctionarissen	
Bezoldiging van leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand: Specificatie (Bedragen: x 1 EUR)	
Volgnummer	1
Dienstbetrekking?	Ja
Naam	L.C.M. de Rond
Functie(s)	uitvoerend bestuurder en rector
Aanvang functie	01-01-2023
Einde functie	31-12-2023
Omvang dienstbetrekking (fte)	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	129.016
Beloning betaalbaar op termijn	21.293
Subtotaal	150.309
Onverschuldigd betaald en niet terug ontvangen bedrag	0
Bezoldiging	150.309
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	173.000
Motivering van overschrijding	niet van toepassing
Toelichting vordering onverschuldigde betaling	niet van toepassing
Bezoldiging van leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand, voorgaande periode: Specificatie (Bedragen: x 1 EUR)	
Naam	L.C.M. de Rond
Functie(s)	uitvoerend bestuurder en rector
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01-2022
Einde functie vorig verslagjaar	31-12-2022
Taakomvang (fte) vorig verslagjaar	1,00
Dienstbetrekking vorig verslagjaar	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	120.155
Beloning betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	22.092
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	142.247
Individueel toepasbaar bezoldigingsmaximum vorig verslagjaar	168.000

Topfunctionarissen en degenen die nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.900 of minder , specificatie

Volgnummer	Naam	Functie
1	C.P.M. van Oorschot	voorzitter bestuur
2	Y.J.J.M. Kammeijer	secretaris bestuur
3	E. Prent	bestuurslid
4	P.W.J. Hoek	bestuurslid
5	L.G.M. van der Beek	bestuurslid
6	A.N.S.H.M. du Pont	bestuurslid
7	F.J.W. van den Elshout	bestuurslid

Datum opmaak van de jaarrekening: 9-4-2024

Datum vaststellen van de jaarrekening: 12-6-2024

De heer C.P.M. van Oorschot

voorzitter bestuur

Mevrouw Y.J.J.M. Kammeijer-Luycks

secretaris

De heer L.C.M. de Rond

De heer L.G.M. van der Beek

De heer P.W.J. Hoek

De heer A. du Pont

Mevrouw E. Prent

De heer F.J.W. van den Elshout

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting RSG 't Rijks te Bergen op Zoom

Eindhoven, 12 juni 2024

Wijs Accountants B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van
Stichting RSG 't Rijks
Burg Stulemeijerlaan 24
4611 EG Bergen op Zoom

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting RSG 't Rijks te Bergen op Zoom gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting RSG 't Rijks op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting RSG 't Rijks zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 11 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: Drs. A.A.J. Vogels RA

BIJLAGEN

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Stichting RSG 't Rijks

Burg. Stulemeijerlaan 24
4611 EG Bergen op Zoom

telefoon: 0164-242150

e-mail: info@rsgrijks.nl

internetsite: www.rsgrijks.nl

bestuursnummer: 6041555

naam contactpersoon: A.J. Kousemaker

BRIN-nummer: 10 LU

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Bestuurlijk

Zeebra: netwerk van Zeeuwse scholen en Brabantse scholen met als doel elkaar te informeren over actuele thema's op het gebied van P&O, financiën en beheer.

Provinciaal reizigers overleg: namens de bij Zeebra aangesloten scholen is 't Rijks de vertegenwoordiger bij dit Provinciaal overleg.

Samenwerkingsverband VO Bergen op Zoom: inrichting van de zorg buiten de school, zodat er passend onderwijs aan de leerlingen gegeven kan worden.

VSV (Stuurgroep vroegtijdige schoolverlaters): bedoeld om het aantal VSV leerlingen terug te dringen via projecten en bewustwording.

DCO: samenwerking tussen onderwijsinstellingen in Zeeland en RSG 't Rijks om via gezamenlijke inkoop c.q. gebruik te maken van inkoop expertise voordeel te behalen.

Netwerk financiën VOS-ABB: bedoeld om kennis en ervaring op het gebied van financiën met elkaar te delen. Ook worden er actuele ontwikkelingen besproken.

Samenwerkingsverband ROC's: bedoeld als opvang van leerlingen die in het reguliere VO niet goed verder kunnen met hun schoolloopbaan (de zogenaamde VAVO leerlingen). Hiertoe is met ROC Kellebeek een samenwerkingscontract gesloten.

Samenwerking met diverse private- en overheidspartners. Met name het huren en verhuren van ruimtes is hierbij een belangrijk punt. (verhuur van sportzalen aan diverse clubs in de regio en het huren van de Karmel en andere ruimtes)

De Veilige School: samen met de gemeente is 't Rijks een belangrijke partner in het project de veilige school. 't Rijks vervult daarin een voorbeeldfunctie.

Onderwijskundig

Scholen voor ondernemend leren: de bedoeling hiervan is om de leerlingen uit te dagen om ondernemend en actief in het leven te staan. Initiatief, nieuwsgierigheid,

creativiteit en uniciteit zijn daarbij de kernwoorden. We geven leerlingen meer eigenaarschap over hun eigen leertraject. Op basis van de persoonlijke leerdoelen en vaste onderwijsdoelen bepalen de leerlingen hun eigen leerroute. Ondernemende projecten, al dan niet zelfbedacht door leerlingen, verbeteren de betrokkenheid en motivatie.

Vereniging cultuurprofiel scholen: bedoeld om leerlingen te laten bouwen aan hun identiteit via kunst en cultuur, vanuit de overtuiging dat kunst en cultuur een onmisbare bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jonge mensen en een belangrijke voorwaarde zijn voor succesvol leren.

Netwerk BCP scholen: dit heeft als doel een interessant, uitdagend onderwijsprogramma te bieden dat aansluit op diverse technologisch getinte vervolgopleidingen in het mbo.

Netwerk Technasium Zuid-West Nederland en Stichting Technasium: samenwerking tussen de technasiums scholen in Zeeland en RSG 't Rijks. Dit met als doel de doorontwikkeling van het technasium.

Samenwerking met CKB/De Maagd, Conservatorium Antwerpen, Fontys Hogeschool Tilburg en st. Joost Academie. Dit alles om de kunst- en cultuurafdeling binnen de school te laten doorontwikkelen en om de cultuurtalenten hun talent te laten ontplooiën.

Samenwerking met sportverenigingen en Olympisch Steunpunt. Dit ter doorontwikkeling van de sportafdeling en ter ontplooiing van het talent van onze (top)sporttalenten.

't Rijks werkt voor het wetenschapsonderwijs samen met verschillende Nederlandse en Vlaamse universiteiten, met de stichting Wetenschap Oriëntatie Nederland en de Koninklijke Nederlandse Academie voor de Wetenschappen. Samen maken zij een boeiend onderwijsprogramma voor nieuwsgierige en jonge onderzoekers.

Samenwerking met Europees Platform en netwerk tweetalig onderwijs. Dit met het doel het tweetalig lyceum en internationalisering door te ontwikkelen.

AANSLUITING JAAROVERZICHT 2023 DUO MET JAARREKENING RSG 'T RIJKS

Totaal inkomsten RSG 't Rijks volgens DUO jaaroverzicht	23.043.180
Totaal inkomsten jaarrekening RSG 't Rijks	23.680.209
Verschil	-637.029
Verklaring:	
Subsidie POV0 (via DUS-i*)	-81.327
Subsidie pilot praktijkgerichte programma tl en gl (via DUS-i*)	-30.225
Subsidie schoolkracht (via DUS-i*)	-7.905
Subsidie kansengelijkheid (via DUS-i*)	-50.000
Subsidie basisvaardigheden (via DUS-i*)	-64.691
Subsidie RAL/RAP via penvoerder OMO	-1.450
Subsidie Sterk Techniek Onderwijs via penvoerder Brabantse Wal	-106.430
Subsidie VSV kansenspakkets via penvoerder Curio	-49.828
Nog te besteden lerarenbeurs	9.381
Gedetacheerde leerlingen	108.813
Ontvangen doorbetaling SWV	-363.367
	-637.029

* Ministerie splitst de subsidies OCW in DUO en DUS-i

DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs

DUS = Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen

Overzicht hoofd- en nevenfuncties

(gedurende kalenderjaar 2023)

L.C.M. de Rond

Hoofdfunctie: rector/bestuurder st. RSG 't Rijks, bezoldigd

Nevenfuncties, alle nevenfuncties onbezoldigd:

- Raad van advies hogeschool Zeeland
- Ambassadeur Sterk techniek Onderwijs regio Brabantse Wal
- Bestuurslid Samenwerkingsverband Bergen op Zoom
- Lid Regiegroep voortijdig Schoolverlaten regio Breda e.o
- Bestuurslid Wetenschapsoriëntatie Nederland;
- Bestuurslid vereniging Cultuurprofiel scholen

C.P.M. van Oorschot

Hoofdfuncties: directeur Van Oorschot Advies BV

Finance-Manager Universiteitsdienst TU Delft

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Stichting Wooncompas in Ridderkerk.

L. van der Beek

Hoofdfunctie:

Wethouder Sociaal Domein gemeente Woensdrecht

Nevenfuncties, onbezoldigd:

- Intergemeentelijke Sociale dienst Brabantse Wal, voorzitter dagelijks bestuur
- Werkvoorzieningschap West Noord-Brabant, vice voorzitter dagelijks bestuur
- Gemeenschappelijke regeling Openbare gezondheidszorg. GGD West Brabant, bestuurslid
- Cycling Ambassadors West-Brabant, lid
- Zorg- en veiligheidshuis, Bergen op Zoom, lid raad van bestuur
- Algemeen bestuur RBL (schoolverzuim), bestuurslid en plaatsvervangend voorzitter
- Commissie arbeidsmarktbeleid regio West Brabant, vice voorzitter

I. S.M. Pekelaer

Hoofdfunctie:

HR Country Manager bij Neste Oil Netherlands B.V.

Nevenfuncties, onbezoldigd:

- bestuurslid basketbalvereniging de Clams uit Tholen
- Venturi-Sailing (bedrijf echtgenoot)

H.A.M. van Oorschot

Hoofdfuncties:

Directeur en accountant bij Moore DRV Bergen op Zoom

Nevenfuncties:

- St Berschermingsbewind Meerderjarigen, secretaris, bezoldigd
- St Bergen op Zicht, penningmeester, onbezoldigd
- St Vrienden van het Markiezenhof, voorzitter, onbezoldigd

Y.J.M.M Kammeijer-Luycks

Nevenfunctie, onbezoldigd:

- Lid Raad van Toezicht Titurel

A.N.S.H.M du Pont

Hoofdfunctie:

Teamleider Open Defence Academy (sectie Onderwijs en Vorming van de Nederlandse Defensie Academie)

- Nevenfuncties: geen

P.W.J. Hoek

Hoofdfunctie:

Wethouder en loco-burgemeester van de gemeente Tholen

Nevenfunctie, onbezoldigd:

- Lid hoofdbestuur SGP, onbezoldigd
- Lid Raad van Toezicht VGS, onbezoldigd

E. Prent

Hoofdfunctie: Wethouder gemeente Steenberg

Nevenfuncties, alle onbezoldigd:

- lid van het Bestuurlijk Overleg Regionaal Educatieve Agenda (REA).
- lid van het gemeenschappelijk orgaan gemeenschappelijke regeling schoolverzuim en VSV Regio West-Brabant.
- lid van het algemeen bestuur van het West-Brabants Archief.
- toezichthoudend bestuurslid van de regionale scholengemeenschap 't Rijks.
- lid van het algemeen bestuur van de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord.
- lid van het Algemeen Bestuur van de GGD West-Brabant.
- lid van de Bestuurstafel sociaal domein/ jeugd op niveau.
- lid van de Raad van Bestuur van het zorg- en veiligheidshuis De Markiezen.
- Lid van de stuurgroep Riskfactory

F.J.W. van den Elshout

Hoofdfunctie: Zelfstandig ondernemer (advies & interimmanagement)

Nevenfuncties: geen

Publicatie Financiële Gegevens

Sector: VO
Groepering: SSG3
Naam: Stichting RSG 't Rijks'
Bevoegd gezag: 41555
Plaatsnaam: BERGEN OP ZOOM

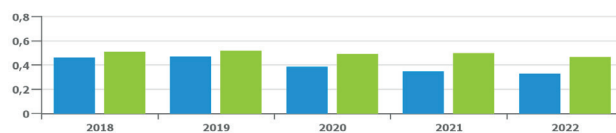
Legenda grafieken
Instelling
Gemid. groepering

Balans (* EUR 1000,-)	2018	2019	2020	2021	2022
Activa					
Balans voor of na resultaatbestemming				Na	Na
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	10.628	11.199	14.734	16.193	15.386
Financiële vaste activa					
Totaal vaste activa	10.628	11.199	14.734	16.193	15.386
Voorraden					
Vorderingen	1.791	1.785	1.827	2.036	927
Effecten					
Liquide middelen	3.095	3.141	2.962	5.108	7.286
Totaal vlottende activa	4.886	4.926	4.789	7.144	8.212
Totaal activa	15.515	16.125	19.523	23.337	23.599
Passiva					
Eigen vermogen	7.103	7.483	7.485	7.996	7.634
Aandeel in het groepsvermogen dat niet aan de rechtspersoon toekomt					
Totaal van groepsvermogen	7.103	7.483	7.485		
Voorzieningen	4.293	4.761	4.257	4.939	5.522
Langlopende schulden	1.794	1.619	4.800	6.501	6.242
Kortlopende schulden	2.325	2.262	2.981	3.900	4.200
Totaal passiva	15.515	16.125	19.523	23.337	23.599
Staat van baten en lasten (* EUR 1000)					
Baten					
Rijksbijdragen	17.860	18.748	18.094	21.148	21.910
Overige overheidsbijdragen en-subsidies	1.058	1.129	1.197	1.276	1.352
College-, cursus-, les- en examengelden					
Baten werk in opdracht van derden					
Overige baten	84	120	112	168	197
Totaal van baten	19.002	19.997	19.403	22.591	23.459
Lasten					
Personeelslasten	15.786	15.785	15.528	16.240	17.967
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	673	660	788	1.086	1.089
Huisvestingslasten	1.114	1.191	1.313	2.746	1.471
Overige lasten	1.777	1.886	1.737	1.969	2.123
Doorbetalen aan schoolbesturen					
Verstrekte subsidies					
Totaal van lasten	19.350	19.522	19.366	22.041	22.650
Totaal van saldo baten en lasten	-347	475	38	550	809
Gerealiseerde herwaardering					
Financiële baten en lasten				-40	
Financiële baten	109	9	1	6	23
Financiële lasten	113	104	37	46	51
Resultaat voor belastingen	-352	381	2	511	780
Belastingen					
Resultaat uit deelnemingen					
Resultaat na belastingen	-352	381	2	511	780
Aandeel in het geconsolideerde resultaat dat niet aan de rechtspersoon toekomt					
Nettoresultaat na belastingen	-352	381	2	511	780
Investerings (* EUR 1000)					
Investerings - Gebouwen	0	0	4.056	1.538	96
Investerings - Terreinen					
Inventaris en apparatuur	377	144	268	1.015	187
Andere vaste bedrijfsmiddelen					
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	37	1.086	0		
Niet aan het productieproces dienstbare materiële vaste activa					
Totaal van materiële vaste activa	414	1.231	4.324	2.553	283

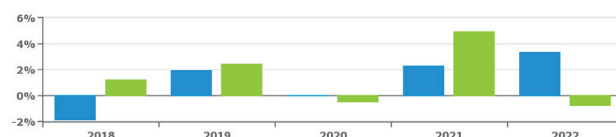
Kengetallen	2018	2019	2020	2021	2022	Gem SSG3 2022
Kengetallen financiële positie						
Solvabiliteit I	0,46	0,46	0,38	0,34	0,32	0,46
Solvabiliteit II	0,73	0,76	0,6	0,55	0,56	0,66
Liquiditeit (current ratio)	2,1	2,18	1,61	1,83	1,96	2,45
Rentabiliteit	-1,8%	1,9%	0,0%	2,3%	3,3%	-0,8%
Kengetallen overig						
Weerstandsvermogen exclusief materiële vaste activa	-19,7%	-19,8%	-40,1%	-38,8%	-35,4%	6,37%
Weerstandsvermogen	37,2%	37,4%	38,6%	35,4%	32,5%	27,6%
Kapitalisatiefactor	0,34	0,37	0,37	0,40	0,43	0,47
Liquiditeit (quick ratio)	2,1	2,18	1,61	1,83	1,96	2,45
Huisvestingsratio	7,4%	7,8%	9,1%	15,6%	9,8%	6,1%
Personeelslasten / rijksbijdragen	88,4%	84,2%	85,8%	76,8%	82,0%	85,8%
Personeelslasten / totaal lasten plus financiële lasten	81,1%	80,4%	80,0%	73,5%	79,1%	80,1%
Personeelslasten / totaal baten plus financiële baten	82,6%	78,9%	80,0%	71,9%	76,5%	80,7%
Algemene reserve / totaal baten plus financiële baten	9,5%	9,3%	10,8%	10,2%	6,7%	15,7%
Voorzieningen / totaal baten plus financiële baten	22,5%	23,8%	21,9%	21,9%	23,5%	11,5%
Rijksbijdragen / totaal baten plus financiële baten	93,5%	93,7%	93,2%	93,6%	93,3%	94,0%
Overige overheidsbijdragen en -subsidies / totaal baten plus financiële baten	5,5%	5,6%	6,2%	5,6%	5,8%	1,5%
Investerings huisvesting / totaal baten plus financiële baten	0%	0%	20,9%	6,8%	0,4%	0,6%
Investerings inventaris en apparatuur / totaal baten plus financiële baten	2,0%	0,7%	1,4%	4,5%	0,8%	2,1%
Netto werkkapitaal	13,4%	13,3%	9,3%	14,4%	17,1%	20,4%
Contractactiviteiten / totaal baten plus financiële baten	0%	0%	0%	0%	0%	0,0%
Contractactiviteiten / Rijksbijdragen	0%	0%	0%	0%	0%	0,0%

Organisatie t.o.v. gem. van SSG3

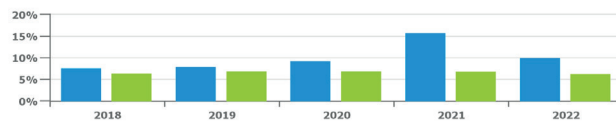
Solvabiliteit I

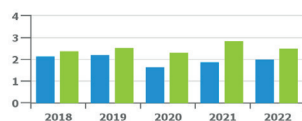
Rentabiliteit%

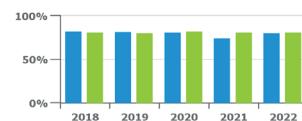
Huisvestingsratio

Liquiditeit current ratio

Personeelslasten / totaal lasten plus financiële lasten

Regionale Scholengemeenschap 't Rijks

gymnasium, atheneum, havo en mavo

Burgemeester Stulemeijerlaan 24

4611 EG Bergen Op Zoom

t 0164 - 242 150

f 0164 - 256 534

e info@rsgrijks.nl

w www.rsgrijks.nl

